ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülhan GÜLBASAR ŞİRE

LİSE EĞİTİMİNE DEVAM EDEN KIRSAL GENÇLİK VE TOPLUMSAL CİNSİYET: ADANA İLİ ÖRNEĞİ

TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

ADANA, 2009

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

LİSE EĞİTİMİNE DEVAM EDEN KIRSAL GENÇLİK VE TOPLUMSAL CİNSİYET: ADANA İLİ ÖRNEĞİ

GÜLHAN GÜLBASAR ŞİRE

YÜKSEK LİSANS

TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

Bu tez 18/02/2009 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oybirliği İle Kabul Edilmiştir.

İmza

Yrd. Doç. Dr. Müge KANTAR DAVRAN
DANIŞMAN

İmza

Prof. Dr. Faruk EMEKSİZ
ÜYE

İmza

Yrd. Doç. Dr. Filiz YURTAL
ÜYE

Bu tez Enstitümüz Tarım Ekonomisi Anabilim Dalında hazırlanmıştır.

Kod No :

Prof. Dr Aziz ERTUNÇ

Enstitü Müdürü

İmza ve Mühür

Bu Çalışma Ç.Ü. Rektörlük Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi Tarafından Desteklenmiştir.

Proje No: ZF2008YL42

• **Not:** Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LİSE EĞİTİMİNE DEVAM EDEN KIRSAL GENÇLİK VE TOPLUMSAL CİNSİYET: ADANA İLİ ÖRNEĞİ

Gülhan GÜLBASAR ŞİRE

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Müge KANTAR DAVRAN
Yıl : 2009 **Sayfa:** 117
Jüri : Yrd. Doç. Dr. Müge KANTAR DAVRAN
Prof. Dr. Faruk EMEKSİZ
Yrd. Doç. Dr. Filiz YURTAL

Bu çalışma, lise eğitimine devam eden kırsal gençlerin toplumsal cinsiyet ile ilgili düşüncelerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Kırsal alan olarak Adana İli'ne bağlı ova, dağ ve eşik saha köylerinde yer alan liseler ve öğrencileri tamsayım yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırma sonucuna göre; kırsal ailelerde çocuk sayısının fazla olduğu ve ova beldesinde ailelerin çocuklarına sağladığı eğitimin daha kısıtlı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ailelerde okuma yazma bilmeyen aile fertlerinin büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Eğitimine devam edemeyen kardeşlerde en önemli neden ekonomik yetersizliktir. Erkek öğrencilerin ev dışı faaliyetlerde kız öğrencilerin ise ev içi faaliyetlerde aktif oldukları, boş zaman değerlendirmesinde ders çalışma ve kitap okuma gibi faaliyetlerin ön planda olduğu, kız ve erkek öğrencilerin okudukları kitap, gazete haberi ve dergi türleri ile tercih ettikleri film türlerinin farklı olduğu sonuçları elde edilmiştir. Ailelerin çocuklarından en çok saygı ve itaat bekledikleri, "bağımsız olmak ve kendine güvenmek" ve "kendi kararlarını verebilecek meziyette olmak" gibi beklentilerinin son derece düşük olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin düşüncelerindeki baba modelinin duygusal olmayan yapıya sahip ve anne ve babanın fiziki görüntüsüne önem vermemesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmış, erkek öğrencilerin sosyal aktivitelerde aileden izin almadan harekete edebildikleri buna karşın kız öğrencilerin mutlaka izin almak zorunda oldukları belirlenmiştir. Karşı cinsle görüşmede kız öğrencilerin daha fazla baskıyla karşılaştığı, ailede alınan kararlardan sosyal kararlarda annenin, ekonomik kararlarda ise babanın etkili olduğu sonucuna varılmış, kadın ve erkeğe özgü olduğu düşünülen işlerde kamusal alan özel alan ayrımlarının kadın aleyhine gelişimini sürdürdüğü belirlenmiştir. Kırsal kesimde yaşayan liseli gençlerde çalışan annelerin çalışmayanlar kadar iyi çocuk yetiştiremeyecekleri ve genç kızların kadına uygun işlerde çalışması gerektiği düşüncelerinin var olduğu bu çalışmayla ortaya konmuştur. Öğrencilerin çoğunluğu, kadın ve erkeğe toplum tarafından atfedilen temel toplumsal cinsiyet rolleri benimsemiş olup; ova, dağ ve eşik saha açısından öğrencilerin fikirleri arasında çok önemli farklılıklar bulunmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Kırsal Gençlik, Lise Gençliği, Dağ-Ova-Eşik Saha, Adana

ABSTRACT

MSc THESIS

RURAL YOUTH CONTINUING TO HIGH SCHOOL EDUCATION AND GENDER: ADANA PROVINCE

Gülhan GÜLBASAR ŞİRE

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL ECONOMICS
INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES
UNIVERSITY OF ÇUKUROVA

Supervisor : Assist. Prof. Dr. Müge KANTAR DAVRAN
Year: 2009, **Pages**: 117
Jury : Assist. Prof. Dr. Müge KANTAR DAVRAN
: Prof. Dr. Faruk EMEKSİZ
: Assist. Prof. Dr. Filiz YURTAL

This study has been conducted in order to introduce the ideas of the rural youth at high school, about gender roles. The high school students' groups in the plains, mountains and threshold villages in the province of Adana have been included in the study.

According to the results of the study, it was concluded that the families in the rural districts have more kids less means to provide a good education for their children. Women composed the majority of the illiterate members in the families. The most important reason why the siblings fail to continue with their education is economic deficiencies. The following conclusions have been reached: Male students are more active in out-of-house activities and female students are more often involved in indoor activities; among the spare time activities studying and reading are the foremost occupations; the types of books, news and magazines vary between the two groups. It was found that their hopes like "being independent and self-confident" and "being able to make their own decisions" in respect of which parents expect the most obedience, are quite low. Another conclusion was that the father model in the students' minds was unemotional; that the parents doesn't have to give much importance to their physical appearance and that male students can do any social activity without the permission of parents, but female students have to take permission every time. It was also found that female students meet pressure in the matter of relationships with the opposite sex; the father is influential in the economic decisions and the mother is influential in social decisions; and that women are still at a disadvantage with respect to private and public spheres thought to appeal to both sexes. It was concluded hereby that in the rural high-school youth, working mothers cannot raise children better than those not working and the belief that young girls should work at positions more suitable for women. Another result was that most of the students adjusted already to the basic social sex roles imputed by the community to men and women; there were huge differences among the student opinions as regards the plains, mountains and the threshold region.

Key Words: Gender Roles, Rural Youth, High-School Youth, Mountain-Plains-Threshold Region, Adana

TEŞEKKÜR

Araştırma yaptığım okullarda görev yapan okul müdürleri ve öğretmenlere teşekkürler.

Çalışmamın başından beri sabrını ve özverisini esirgemeyen danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Müge KANTAR DAVRAN' a, çalışmamı tamamlayabilmem için uzun yolculuklar yapan ve daima desteklerini hissettiğim anne ve babama, yönlendirilmeye ihtiyaç duyduğumda desteğini esirgemeyen değerli arkadaşım Ar. Gör. Hilal IŞIK'a ve çalışmayla ilgili yazışmaları yapan, tarihler konusunda bıkmadan usanmadan bilgi veren bölüm sekreterimiz Nazife EBETÜRK'e teşekkürler.

İÇİNDEKİLER **SAYFA**

ÖZ…… I
ABSTRACT…… II
TEŞEKKÜR…… III
İÇİNDEKİLER…… IV
ÇİZELGE DİZİNİ...…… VII
KISALTMALAR DİZİNİ...……..... X
1. GİRİŞ…….. 1
1.1. Çalışmada Kullanılan Bazı Kavramların Açıklaması…….. 7
1.1.1.Cinsiyet……..……..…….. 7
1.1.2. Toplumsal Cinsiyet……..……..…… 7
1.1.3. Gençlik……..……..…….. 8
1.1.4. Kırsal Gençlik…….. 8
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR……... 9
3. MATERYAL VE METOD……. 15
3.1. Araştırmanın Materyali ……..... 15
3.2. Araştırmada İzlenen Yöntem……..……. 15
3.2.1. Kuramsal Çerçeve……..……..…….. 16
3.2.2. Araştırma Yapılan Liselerin Seçimi……..…… 17
3.2.3. Anket Uygulanan Öğrencilerin Seçimi……. 20
3.2.4. Anket Formu Hazırlama……..…….. 21
3.2.5. Anket Uygulamasında Kullanılan Yöntem……... 22
3.2.6. Anketlerin Değerlendirilmesi……..…….. 22
4. ARAŞTIRMA BULGULARI …….……... 23
4.1. Anne, Baba ve Kardeşlere Ait Bilgiler……..…….. 23
4.1.1. Anne ve Babaların Yaşları……..…… 23
4.1.2. Kardeşlerin Yaşları ve Medeni Durumları……. 23
4.1.3. Anne, Baba ve Kardeşlerin Meslekleri…….. 24
4.1.3.1. Anne ve Kız Kardeşlerin Meslekleri……. 24
4.1.3.2. Baba ve Erkek Kardeşlerin Meslekleri…….. 25
4.1.4. Kardeş Sayıları……..……..……... 27
4.1.5. Anne, Baba ve Kardeşlerin Eğitim Durumu……. 28
4.1.5.1. Anne Baba ve Kardeşlerin Eğitim Düzeyleri……... 28

4.1.5.2. Eğitimini Yarıda Bırakan Kardeşler……. 30
4.2. Öğrencilere Ait Bilgiler……..……..…… 30
4.2.1. Öğrencinin Yaşı……..……..……. 31
4.2.2. Ev İçi Aktiviteler, Boş Zaman Değerlendirmesi, Harçlık Alma ve Kullanma……..……..……. 32
4.2.2.1. Evde Aileye Yardım Amacıyla Yapılan İşler……... 32
4.2.2.2. Okul Sonrası Zaman Değerlendirme……. 33
4.2.2.3. Öğrencilerin Kitap, Gazete, Dergi Okuma Alışkanlıkları……..……... 34
4.2.2.4. Öğrencilerin Okudukları Kitap, Gazete, Dergilerde Tercih Edilen Türler……..…… 35
a. Kitap Türleri……..……. 35
b. Gazetede Okunan Haber Türleri…… 36
c. Dergi Türleri……..……..…….. 37
4.2.2.5. Televizyon İzleme……..…….. 38
4.2.2.6. Film Satın Alıp İzleme……..…… 39
4.2.2.7. Film Satın İzlenen Film Türleri…… 40
4.2.2.8. Harçlık Alma……..……..…… 41
a. Alınan Harçlık Miktarı……..……. 41
b. Harçlık Kullanım Durumu……. 42
4.2.3. Aile Kavramı ve Karar Alma Süreçlerine Katılım…… 43
4.2.3.1. Örnek Alma……..……..…….. 43
a. Örnek Alınan Kişi……..…… 43
b. Örnek Alınan Davranış……..…… 45
4.2.3.2. Ailelerin Çocuklarından Beklentileri…….. 46
4.2.3.3. Anne ve Babada Olması Gereken Özellikler…….. 49
a. Babada Olması Gereken Özellikler……. 49
b. Annede Olması Gereken Özellikler…… 51
4.2.3.4. Evlilik Kararı Konusundaki Düşünceler……. 53
4.2.3.5. Miras Konusundaki Düşünceler……. 54
4.2.3.6. Aile İçi Karar Alımında Yetkili Kişiler…….. 55
a. Sosyoekonomik Kararlar……..…… 55
b. Sosyal Kararlar……..……... 57
c. Ekonomik Kararlar……..……. 58
4.2.3.7. Eve En Geç Dönülen Saat……..…….. 60
4.2.3.8. İzin Alma……..……..……. 61

a. Eğitsel Faaliyetlerde İzin Alınan Aile Büyüğü……. 61
b. Sosyokültürel Faaliyetlerde İzin Alınan Aile Büyüğü……..……..……. 62
c. Sosyoekonomik Faaliyetlerde İzin Alınan Aile Büyüğü……..……..…….. 65
4.2.3.9. Karşı Cinsle Görüşme……..…… 66
4.2.3.10. Aile İçinde Erkeklerin En Önemli Görevleri……. 68
4.2.3.11. Aile İçinde Kadınların En Önemli Görevleri…….. 70
4.2.3.12. Kadın ve Erkeğe Özgü İşler……..……. 73
4.2.4. Eğitim, Gelecekten Beklenti ve Sosyal Hayata Katılım…….. 76
4.2.4.1. Eğitimle İlgili Düşünceler……..…….. 76
4.2.4.2. Geleceği Güvende Hissetmek İçin Gerekli Olduğu Düşünülenler……..……..…… 79
4.2.4.3. Çalışan Annelerin Çocuk Yetiştirmesi Konusundaki Düşünceler……..……..……... 81
4.2.4.4. Genç Kızların Çalışması Konusundaki Düşünceler…. 82
4.2.4.5. Kadınların Politika Hayatına Katılımı Konusundaki Düşünceler……..……..…….. 83
4.2.4.6. Kadınların Yerel Yönetimlere Katılımları İle İlgili Düşünceler……..……..……... 84
5. SONUÇ VE ÖNERİLER……..……..…… 85
KAYNAKLAR……..……..……..…….. 94
EKLER……..……..……..……..……. 98
ÖZGEÇMİŞ……. 117

ÇİZELGE **SAYFA**

Tablo 3.1. Anket Uygulaması Yapılan Öğrenci Sayılarının Sınıflara ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……..... 20

Tablo 4.1. Anne ve Babaların Yaşları……..……..……... 23

Tablo 4.2. Kardeşlerin Yaşları ve Medeni Durumları……..……. 24

Tablo 4.3. Anne ve Kız Kardeşlerin Meslekleri……..……..... 25

Tablo 4.4. Baba ve Erkek Kardeşlerin Meslekleri……..……... 26

Tablo 4.5 Okullara Göre Kardeş Sayıları……..……..……. 27

Tablo 4.6. Okullara Göre Öğrenci Yakınlarının Eğitim Durumları……. 29

Tablo 4.7. Kardeşlerin Bir Sonraki Eğitim Kademesine Devam Etmeme Nedenlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…… 30

Tablo 4.8. Okullara Göre Öğrenci Yaşları…… 31

Tablo 4.9. Evde Aileye Yardım Amacıyla Yapılan İşlerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……. 32

Tablo 4.10. Okul Sonrası Boş Zamanda Yapılanların Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……. 33

Tablo 4.11. Kitap Gazete Dergi Okuma Alışkanlıklarının Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……. 34

Tablo 4.12. Okunan Kitap Türlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……..…… 36

Tablo 4.13. Gazetede Okunan Haber Türlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……..…… 37

Tablo 4.14. Okunan Dergi Türlerinin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……..…….. 38

Tablo 4.15. İzlenen Televizyon Programlarının Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……..……. 39

Tablo 4.16. DVD-VCD Satın Alıp İzleme Durumu…..…….. 40

Tablo 4.17. Tablo 4.17. Satın Alınarak İzlenen Film İçeriklerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…..……. 40

Tablo 4.18. Haftalık Alınan Harçlık Miktarının Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…..……..……..……. 41
Tablo 4.19. Harçlığın Yönlendirildiği Alanların Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…..……..……..…… 42
Tablo 4.20. Örnek Alınan Kişinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…. 44
Tablo 4.21. Örnek Alınan Davranışın Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…..……..……..……. 45
Tablo 4.22. Ailenin Çocuklarından En Önemli 3 Beklentisinin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı…..……..……. 47
Tablo 4.23. Babada Olması İstenen Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı 50
Tablo 4.24. Annede Olması İstenen Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı 52
Tablo 4.25. Evlilik Kararı Konusundaki Düşüncelerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı…..……..……. 53
Tablo 4.26. Miras Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..…….. 54
Tablo 4.27. Sosyo-Ekonomik Kararlarda Yetkili Kişi İle İlgili Fikirlerin Cinsiyete Göre Dağılımı……..……... 56
Tablo 4.28. Toplumsal Katılım Sosyalleşme İle İlgili Fikirlerde Yetkili Kişinin Cinsiyete Göre Dağılımı……..…….. 57
Tablo 4.29. Aile İçinde Ekonomik Kararlarda Yetkili Kişi İle İlgili Fikirlerin Cinsiyete Göre Dağılımı……..……... 59
Tablo 4.30. Ev Dışı Faaliyetler Sonrası Eve En Geç Dönülen Saat…….. 60
Tablo 4.31. Eğitsel Faaliyetlerde İzin Alınması Gereken Aile Büyüğünün Cinsiyete Göre Dağılımı……..……... 61
Tablo 4.32. Dışarıda Yapılan Sosyokültürel Faaliyetlerde İzin Alınması Gereken Aile Büyüğünün Cinsiyete Göre Dağılımı……... 63
Tablo 4.34. Karşı Cinsten Okul Arkadaşıyla Görüşmede Ailenin Tutumu Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……..…… 67

Tablo 4.35. Aile İçinde Erkeklerin En Önemli 3 Görevi Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…… 69
Tablo 4.36. Aile İçinde Kadınların En Önemli 3 Görevi Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…….. 71
Tablo 4.37. Kadın ve Erkeğe Özgü İşler İle İlgili Fikirlerin Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..…….. 74
Tablo 4.38. Kız ve Erkek Eğitimiyle İlgili Düşüncelerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..……..……. 76
Tablo 4.39. Geleceği Güvende Hissetmek İçin Gerekli Olduğu Düşünülen Unsurların Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı…… 80
Tablo 4.40. Çalışan Annelerin Çocuk Yetiştirmesi Konusundaki Düşüncelerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı …….. 81
Tablo 4.41. Genç Kızların Ücretli İşlerde Çalışması Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…….. 82
Tablo 4.42. Kadınların Politika Hayatına Katılımı Konusundaki Düşüncelerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı……... 84
Tablo 4.43. Kadınların Yerel Yönetimlere Katılmaları İle İlgili Fikirlerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı……. 84

KISALTMALAR DİZİNİ

Y.S.A Yüreğir Selahattin Afşar

K.S Karaisalı Salbaş

A.A Aladağ Akören

1. GİRİŞ

Yaşamın ilk yıllarında çocuğun yetiştirilmesinde ana babaya birinci derecede düşen sorumluluk, çocuğun okula gitmesiyle toplumdaki diğer kurumlar tarafından derece derece paylaşılmaya başlanır. Bu bakımdan gençlerin içinde doğup, büyüdüğü toplumun, değer yargılarına göre 'iyi' yada 'kötü' olarak yetiştirilmesinden birinci derecede toplum sorumlu olmaktadır. Topluma düşen görevlerin açıklık kazanması, görevlerin yerine getirilmesini kolaylaştırır (Gökçe, 1996).

Harris' e (1975) göre bir insanı yaşamı boyunca etkileyen, onu yönlendiren, ona çeşitli konularda bakış açısı kazandıran etkiler çocuğun ön çocukluk yaşlarındaki eğitim ve çevresi ile olan ilişki biçimiyle yakından ilgilidir (Aktaran:Yıldırak,1990). Çocuğun gelişmesi ve sosyalleşmesinde aile ortamı birinci derecede önemlidir. Özellikle erken çocukluk devresinde aile, çocuğun temel belirleyici çevresini oluşturur. Çocuğun gelişmesini doğrudan etkileyen en önemli aile dinamiği de anne-baba-çocuk arasındaki dikey etkileşim eksenidir. Dikey aile içi ilişkilerde çocuğun rolü ve özellikle anne-babanın çocuğa atfettikleri değer ve ondan beklentileri, ailenin temel özelliklerini yansıtır. Anne-baba ile çocuklar arasındaki bağımlı ilişkiler ailenin yaşam çemberi içinde değişir. Önceleri çocuk ailesine bağımlıdır, bu bağımlılık çocuk büyüdüğü zaman yaşlı anne-babanın çocuğa bağımlılığı şekline dönüşür. Bu olay, ailenin çocuklara ilişkin beklenti ve değerlerine yansır. Örneğin; "Çocuğun Değeri[1]" araştırmasında çocukların anne babaları tarafından en değerli görülen özellikleri sorulmuş ve Türkiye'de "itaat" en çok değer verilen (%60), "bağımsızlık ve kendine güven" ise en az değer verilen (%18) özellik olarak bulunmuştur. Aynı araştırmanın yapıldığı Endonezya, Filipinler ve Tayland gibi genellikle sosyo-ekonomik gelişme düzeyleri düşük, yakın aile bağları olan kırsal-tarımsal ve geleneksel yaşam tarzına sahip ülkelerde de benzer sonuçlar

[1] "Çocuğun Değeri Araştırması": Türkiye, Endonezya, Kore, Filipinler, Singapur, Tayvan, Tayland, Almanya ve ABD'de toplam olarak 20.000 den fazla evli kadın ve erkekle yapılmış bir araştırmadır. Türkiye'de 2300 kişilik ülke nüfusunu temsil eden bir örneklemle mülakatlar yapılmıştır. Bu araştırma bulgularıyla Türkiye'de anne babaların çocuklarına atfettikleri değerler arasında psikolojik ve ekonomik değerler ön plana çıkmıştır.(Kağıtçıbaşı, 1981,1982; Fawcett, 1983)

bulunmuştur. Diğer taraftan, aynı araştırmaya katılan ABD ve Almanya'dan elde edilen sonuçlarda ise " bağımsızlık ve kendine güven" en çok değer verilen özellik olarak belirlenmiştir. Çocuklarda arzu edilen özellikler ve onlardan beklentiler, kuşaklar arasında ve zaman içinde gözlenen dikey aile bağımlılıkları ile bir uyum göstermektedir. Ancak, belirtmek gerekir ki kuşaklar arasındaki bu dikey aile ilişkileri sadece maddi bağımlılığı değil, yakın duygusal bağları da içerir ve karşılıklı görevleri, sorumlulukları, maddi ve duygusal taahhütleri kapsar (Kağıtçıbaşı, 1982,1989).

Kız ve erkek çocuklarından farklı beklentiler değişik cinsiyet rolleri sosyalleşmesine yol açmaktadır. Şöyle ki, erkek çocuktan daha çok şey beklendiğinden, ona daha çok değer verilir ve üstüne düşülür. Çünkü erkek çocuk kırsal ortamda çoğu zaman ana- babanın tek yaşlılık güvencesi olmasının yanı sıra, ailesine sosyal beğeni ve saygınlık da sağlar. Öyle ki; oğlu olmayan kadın hor görülür (Striling, 1965; Başaran, 1971). Böyle önemli işlevleri olan erkek çocuk doğal olarak kız çocuğa tercih edilir. Bu tercih nedeniyle üstüne çok düşülen ve annesine çok yakın büyüyen erkek çocuğun özerk kişilik gelişimi bakımından pek elverişli bir ortamda büyüdüğünü söylemek güçtür. Bir de erkek çocuğun anne babasına, aileye bakma yükü yüklenince ailesinden bağımsızlaşması daha da zorlaşacaktır. Kızlar ise daha küçük yaştan kendilerinin değersiz olduğunu öğrenip düşük düzeyde bir benlik kavramı edinebilirler. Erkeklerden farklı bir sosyalleşme sürecinden geçen kızlar baskı ve kontrol altındadırlar. Sonuç daha tutucu, dindar, daha az başarı güdüsüne sahip bir kişilik yapısı olup geleneksel rol beklentilerine uymaktadır (Öztürk,1969; Geçtan,1973; Başaran1974; Kağıtçıbaşı,1972).

Kadınların; eğitim, sağlık ve istihdam olanakları gibi en temel insan haklarından yararlanma konusunda hemen hemen tüm ülkelerde erkeklerin gerisinde olduğu bilinmektedir. Çalışma hayatında ve üretimin her aşamasında katkısı bulunan; ev işleri, çocuk ve diğer bakıma muhtaç aile üyelerinin sorumluluğu, evin yeniden üretime hazırlanması gibi ücretsiz işlerin çoğunluğunu da üstlenen kadınların

toplumsal kalkınmanın ve gelişmenin sağladığı olanaklardan yeterince yararlandıklarını söylemek zordur (Alptekin, 2007).

Dünyada 1930'lu yıllardan bu yana devam eden kalkınma çalışmalarının içeriğine ancak 1970'li yıllardan sonra kadın konusu girebilmiş ve ilk önce "kalkınmada kadın" daha sonra "kalkınma ve kadın" olarak gelişen çalışma konuları günümüzde "toplumsal cinsiyet" kavramıyla devam etmeye başlamıştır. (Davran,2007).

Kadın ve erkek cinsleri arasında doğanın belirlediği farklılıkların dışında, iki cins arasında toplumsal düzlemde oluşturulmuş ve yerleşmiş farklılıklar olarak tanımlanabilecek toplumsal cinsiyet kavramı, aynı zamanda, iki cins açısından belirlenmiş ve benimsenmiş

toplumsal rollere de işaret eder. Daha doğum öncesinde kız bebeklerin eşyaları için pembe, erkek bebeklerin eşyaları için mavi rengin tercih edilmesiyle başlayan süreç, erkeklerin ve kadınların yapabileceği işler konusunda da yapay ayrımlar üretir. Bu çerçevede erkek cinsiyeti ile kadın cinsiyeti arasında toplumsal yaşama katılma düzeyi açısından farklılıklar oluşur. Sayısal bakımdan eşit olmakla beraber iki cinsin toplumsal alanda temsiliyetleri farklılaşır. Kadın cinsiyeti daha çok ev gibi özel alanda kalırken, erkek cinsiyeti dışarıda her türlü kamusal alanda kendini ifade eder. Çalışma yaşamından, siyasete, sivil toplum örgütlenmesinden, eğitime kadar her türlü kamusal alanda iki cins temelindeki bu görünüm toplumsal cinsiyet eşitsizliğini oluşturur (Akın, 2007).

Arslan'ın (2000) belirttiği gibi aile içindeki statünün2 belirlenmesindeki rol paylaşımında kadının geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uygun olarak "özel alan"ında sınırlanarak ev işlerinde, erkeğinse "kamusal alan" olarak belirlenen ev dışı işlerde yoğunlaşması kadının aleyhinde hiyerarşik bir yapı oluşturmuştur.

[2] Sosyal statü kazanmanın bir çok yolu vardır. Bunları doğuştan kazanılan ve sonradan kazanılan statüler olmak üzere ikiye ayırabiliriz. Erkek veya kız olarak dünyaya gelmek ve yaşa bağlı olarak ileriki yıllarda çocukluk, gençlik, yaşlılık statüsüne sahip olmak doğuştan kazanılan statülere birer örnektir. Kişinin mühendis, öğretmen, polis, ustabaşı olması gibi eğitim ve öğretim yoluyla sahip olduğu statülerde sonradan kazanılan statülerdendir.

Cinsiyete dayalı iş bölümünden oluşan bu yapı teknolojik gelişmelere rağmen biçim değiştirerek varlığını korumaktadır (www.sosyalhizmetuzmani.org) .

Bu tür ayrımcılığın yanı sıra toplumsal cinsiyetle çok yakından ilgili olarak kadının yaşamına, "kadın olmaya" kültürel yönden daha az değer verilmesi söz konusudur. Örneğin; evde yapılan iş ücretli olarak yapılan işten daha az değerli sayılır. Aileler ve toplum tarafından kadınlara ve kız çocuklarına verilen düşük değer, global istatistiklerde okur - yazarlık durumunda belirgin olarak kendini göstermektedir.Geçen yirmi yılda önemli atılımlar yapılmasına rağmen hala ilkokula başlamayan 130 milyon çocuğun çoğunluğunu (2/3'ünü) kızlar oluşturmaktadır. Ayrıca hala 1 erkeğe karşı 2 kadın okuma - yazma bilmemektedir. Yine kadınlar kullanılan oyların yarısına sahip oldukları halde parlamentoda % 14.2, kabinede bakan olarak sadece %6 koltuğa sahiptirler. Bu örnekler cinsiyetler arasındaki karmaşık ilişkiyi ve çok güçlü eşitsizlik modelinin varlığını ortaya koymaktadır (Akın, 2007).

Toplumsal cinsiyetle ilgili basmakalıp (stereotip) yargılar, bazı durumlarda erkeği de olumsuz olarak etkilemektedir. Örneğin; erkeklerden ailenin geçimini temin etmesi beklenen toplumlarda erkek fiziksel ve mental sağlığını bozacak ölçüde çok uzun süre çalışabilmektedir. Benzer şekilde “gerçek erkek” konusundaki sosyal baklenti, erkeğin hasta olduğunda kendisini güçsüz hissedip yardım aramasını güçleştirmektedir (Akın ve Demirel, 2007). Nitekim son yıllarda toplumsal cinsiyet ile ilgili alınan uluslararası kararlarda (Anonim, 2006) erkekler de özel olarak vurgulanmaktadır. “İnsan onurunu ve bütünlüğü zedeleyecek muamelelere karşı kadınların ve erkeklerin korunması” ile “kadınların ve erkeklerin şiddetten korunması” bu toplantılarda alınmış kararlardan bazılarıdır.

Kadın ve erkeğin toplumun kendilerine biçtiği "toplumsal cinsiyet" rolünden kaynaklanan olumsuzlukların boyutu toplumdan topluma değişmekle birlikte özellikle gelişmekte olan ülkelerde "kadın" cinsiyeti yönünden olumsuzlukların boyutu daha da büyüktür. Türkiye toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştiremeyen ve 2015'e kadar gerçekleştirememe riski bulanan 12 ülkeden birisidir. Türkiye'nin aynı

kaderi paylaştığı ülkelerden bazıları ise Etiyopya, Hindistan, Moğolistan ve Irak'tır (www.kizlaricinegitim.net).

Toplumsal cinsiyet olguları genel olarak erkek lehine bir durum sergilerken; kadınlar arasında da bu durum kırsal kadınlar aleyhine gelişmektedir. Üretim, yeniden üretim ve toplumsal rollerde tamamen ikincil konumda görülen kırsal kadınlar toplumun geleceğini oluşturan çocukları yetiştirme konusunda ise toplumsal açıdan birincil konumdadırlar. Çocuk bakımı ve yetiştirilmesi, özellikle 0-7 yaş arası çocuğun eğitimi, vb. faaliyetler tamamen kadınların kontrolündedir ve bu yaş sınırları çocuğun kişiliğinin şekillendiği ve geleceğini etkileyen temel dönemi ifade etmektedir (Davran, 2007).

7-14 yaş arasının son dönemleri genelde çocuğun ergenliğe geçiş dönemi olmakla birlikte yine de çocuk yaş sınırlarını ifade etmektedir. Bu dönem özellikle çocuğun toplumsal ilişkilere hazırlandığı, erkeklerin okumaya veya baba mesleğine yönlendirildiği, kızların okuma ile birlikte genelde iyi bir ev kadını ve anne olabilmelerinin özendirildiği dönemdir (Davran, 2007). Örneğin eğitim önceliği erkek çocuğa verilmekte ve gereken durumda ilk olarak kızlar okuldan alınmaktadırlar. Yine toplum hayatında erkekler daha özgürdür (Aydın ve Aksoy, 2004). Aynı zamanda çocuklar aile içinde ebeveynlerin birbirleri arasındaki davranış kalıplarını, aile ve toplum içerisinde kadın ve erkeğin (veya anne ve babanın) rollerini görerek kendilerine model almaktadırlar. Örnek alınan modelin mevcut birikimi ise çocuğu olumlu veya olumsuz olarak etkilemektedir.

Kırsal kesimde yaşayan çocuklar genel olarak geleneksel rol modellerini kendilerine örnek almaktadırlar. Bu roller kadının ev içi işlerde (özel alanda), erkeklerin ise ev dışı işlerde(kamusal-toplumsal alan) aktif olduğu modellerdir. Çocukların aile içinde görmüş oldukları bu rol kalıpları ise çoğunlukla onları ömür boyu etkileyen bir süreç oluşturmaktadır. Nitekim Türkiye'de ve Çukurova Bölgesi'nde yapılan bazı araştırma sonuçlarına göre kırsal kesimdeki çocukların çoğunluğunun kadın ve erkeklerin rol ve statüleri veya toplumsal cinsiyet ile ilgili konularda ebeveynleriye aynı yönde düşündükleri saptanmıştır (Sarptürk, 1990; Merter, 1990; DPT, 1993; Soysal, 1998; Kantar, 2000).

15 yaş sonrası, özellikle 15 ve 25 yaş arası, ise artık çocuğun genç ve/veya yetişkin olarak kabul edildiği dönemdir. Örneğin, ulusal istatistiklerde ve yasal düzenlemelerde, 15+ yaş ilk evlilik yaşı için, 18 yaş oy kullanma ve askerlik için alt sınır olarak alınmaktadır. Diğer bir ifadeyle 15 yaş ve sonrası, çocukların kişiliklerinin aşağı yukarı oturduğu ve kendi kararlarını verebilecekleri bir dönemi ifade etmektedir.

Sonuç olarak, gerek kırsal gerekse kentsel kesimde yaşayan ve yetişen çocuklar içinde bulundukları aile ve toplumdan etkilenmekte; yetişme dönemlerinin ilk 7 yılında özellikle anne ve ailedeki diğer kadınların; bu dönemden sonra ise ailenin diğer üyelerinin ve dış çevrenin etkisi artmaktadır.

Yakın bir gelecekte, ülkenin yönetim sorumluluğunu çeşitli kademelerde yüklenmesi beklenen gençliğin, ülke kalkınmasında üzerine düşen ekonomik ve toplumsal görevleri yüklenebilmesi için sorumluluklarının (Gökçe, 1976) ve özellikle sağlıklı toplumsal cinsiyet rollerinin bilincine varacak şekilde yetiştirilmesi gerekir. Çünkü gençlik, toplumun en dinamik, en hareketli, ve nitelikleri gereği çevresinden en fazla etkilenen kesimidir (Gökçe, 1996).

Ergenler ve gençler, Türkiye nüfusunun önemli bir oranını oluşturur ve eldeki verilere göre bu oran giderek büyümektedir. Türkiye nüfusunun %10.6'sını (7.209.475) 15-19 yaş arası genç nüfus oluşturur. Bu rakamın %51'i (3.691.218) erkek, %49'u (3.518.257) ise kadın nüfusundan oluşur (TÜİK, 2000).

Dünya Sağlık Örgütü'nce belirlenmiş yaş sınırlarına göre 15 ile 24 yaş arasında olan gençlerin nüfusu, toplam dünya nüfusunun %19'unu oluşturmaktadır. Bu grubun sağlık ve eğitim gereksinimlerinin karşılanması hem ülkenin sosyal ve ekonomik gelişimi hem de genel nüfus politikaları üzerinde bir etki yaratabilmek açısından önem taşımaktadır (www.bilkent.edu.tr) .

Bu çalışmada**,** kırsal kesimde yaşayan gençlerin yetiştikleri ortama bağlı olarak gelişen düşünce yapıları içindeki toplumsal cinsiyet kavramının ortaya konulması ve elde edilen bilgiler ışığında öneriler yapılması amaçlanmıştır.

1.1. Çalışmada Kullanılan Bazı Kavramların Açıklaması

1.1.1. Cinsiyet

Kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özellikleridir.

1.1.2. Toplumsal cinsiyet

Bu terimi sosyolojiye sokan Ann Oakley 'e göre, "`cinsiyet' (sex) biyolojik erkek- kadın ayrımını anlatırken, `toplumsal cinsiyet' (gender) erkeklik ile kadınlık arasındaki buna paralel ve toplumsal bakımdan eşitsiz bölünmeye gönderme yapmaktadır". Dolayısıyla "toplumsal cinsiyet", kadınlar ile erkekler arasındaki farklılıkların toplumsal düzlemde kurulmuş yönlerine dikkat çekmektedir.

Fakat bu terimin kapsamı, ilk ortaya çıkışından beri, yalnızca bireysel kimliği ve kişiliği değil, ayrıca sembolik düzeyde erkekliğin ve kadınlığın kültürel idealleri ile stereotiplerini, yapısal düzeyde ise kurumlar ve örgütlerdeki cinsel işbölümünü içine alacak kadar genişlemiştir (Marshall,1999).

Başka bir tanımda ise; kadının ve erkeğin sosyal olarak belirlenen rol ve sorumluluklarını ifade eder. Toplumsal cinsiyet biyolojik farklılıklardan dolayı değil, kadın ve erkek olarak toplumun bizi nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü ve nasıl davranmamızı beklediği ile ilgili bir kavramdır (Akın ve Demirel,2007).

Kadın ve erkeği tanımlamada biyolojik cinsiyetin dışında önemli olan diğer faktör kadın ve erkeğin değişik kültürlerdeki tanımlamalarıdır ki buna gender – toplumsal cinsiyet denilmektedir. Biyolojik cinsiyetin aksine, toplumsal cinsiyet farklılığı, sosyal yapılandırma sonucu oluşmaktadır ve değiştirilebilinir. Pek çok toplumda kadın ve erkek farklı yaratıklar olarak görülmekte ve her birinin kendine ait imkanları, rolleri ve sorumlulukları olduğu kabul edilmektedir. Bunun en açık göstergesi kamusal alanda çalışma ve politika "doğal" olarak erkek; ev işleri ve aile ile ilgili özel alanlar "doğal" olarak kadın işidir görüşünün bir çok toplum tarafından benimsenilmiş ve uygulanıyor olmasıdır.Toplumsal cinsiyet ayrımları hem kadınların

hem de erkeklerin yaşamını şekillendirir ve sonuçta bu çeşitlilik sadece farklılıktan daha fazla anlam taşır.

1.1.3. Gençlik

Sosyolojide, biyolojik bakımdan genç olma durumunu yansıtmaktan ziyade, atfedilmiş bir statü yada toplumsal düzeyde kurgulanmış bir adlandırma olarak düşünülen bir terim (Marshall,1999).

Birleşmiş Milletlere göre, 15-25 yaş arası gruplar "gençlik" olarak adlandırılmaktadır (http://www.youthforhab.org.tr) .

Gençlik kavramı, gerek gruplandırma gerekse yaş sınırının çizilmesi konularında toplumlar ve dönemler arasında farklı yaklaşımla ele alındığı gibi, aynı toplumun çeşitli kesimleri arasında da farklı yaklaşımlar görülmektedir. Tanımların bır kısmı gençliği demografik olarak (yaş grubuna göre) nitelerken; bir kısmı davranış ve tutum toplamı olarak kabul etmekte ve daha çok psikolojik özellikler açısından ele almaktadır (Gökçe,1976).

Gençlik döneminin önemli özelliklerinden biri çocukluk döneminde başlayan sosyalleşme sürecinin yoğun bir biçimde devam etmesi ve kişiyi sosyal olgunluğa götürmesidir (Gökçe,1976).

1.1.4. Kırsal Gençlik (Köy Gençliği)

Gençlik ve toplum ilişkisini bir bütün halinde incelemek olanaksız olup, içinde bulundukları ortama ve bu ortama bağlı olarak gelişen özelliklerine göre çeşitli gençlik grupları söz konusudur. Köy ve şehir ortamındaki yaşama koşullarındaki farklılık bizi köy ve şehir gençliği ayrımına götürmektedir. Gecekondu gençliği, okuyan gençlik ve üniversite gençliği diğer gençlik gruplarıdır (Gökçe,1976).

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Yapılan literatür taraması sonucunda araştırmayı oluşturan "kırsal gençlik ve toplumsal cinsiyet" konularının çok detaylı olarak incelenmediği; toplumsal cinsiyet ile ilgili fazla sayıda araştırma olmasına rağmen bunların daha çok eşitlik ve eğitimle ilişkilendirildiği; özellikle gençlikle ilgili çalışmaların sağlık ve ergenlik açısından ele alınıp incelendiği saptanmıştır. Araştırma konusu ile doğrudan ve dolaylı olarak ilgili olabilecek literatürün özeti aşağıda verilmiştir:

Gökçe (1976), "Gecekondu Gençliği" isimli çalışmasında, köy ve kent arası yerleşme birimleri olan gecekondu bölgelerine göçle gelen 14-20 yaş arası gençlerin mevcut durumlarını ve sosyo-ekonomik sorunlarını kuşaklararası yaklaşımla incelemiştir.

Yıldırak (1990), 'Toplumsal- Ekonomik Durumları ve Sorunlarıyla Türkiye'de Köy Çocukları' çalışmasında kırsal nüfusun yaşam biçimi, çocuklarının sağlık durumlarını ve beslenme biçimlerini, eğitimlerini, okul öğretimlerini, boş zamanlarını, iş ve çalışma durumu, sosyal ilişkiler, meslek seçimleri ve sorunları üzerinde durmuştur. Ancak çalışma çocuklarla sınırlı olduğundan büyüme evresinde; çocukluktan gençliğe dönüşte ortaya çıkan değişimler ele alınmadığı için bu konudaki bilgi eksiğine cevap verememektedir.

Anonim (1990). "Türkiye'de Çocuğun Durumu" çalışmasında aile içi etkileşim ve çocuk gelişimi konularına değinilmiş, cinsiyet rollerinin oluşumu ve sosyal değişmenin aile etkileşimi ve değerlerine etkisi 'Çocuğun Değeri Araştırması' sonuçları baz alınarak ortaya konmuştur. Çocuk yetiştirme değerleri araştırmasına yer verilmiştir. Bu çalışmada yine çocuklarla sınırlı tutulmuştur ve toplumsal cinsiyetten söz ederken kır ve kent toplumu birlikte ele alınmıştır.

Arat (1992), " Türkiye'de Kadın Olgusu" adlı kitabında biyolojik anlamda cinsiyet (seks) ile toplumsal anlamda cinsellik (gender) kavramlarının tarihsel gelişimini, ilk ne zaman bu iki kavramın ayrıldığını, özel alan kamusal alan ayrımlarını incelemiştir.

Soysal (1995), "Adana İli Köy Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma" isimli çalışmasında; Adana İlinde kırsal alanda yaşayan 16-25 yaş arasındaki gençleri eğitim düzeyleri, meslek seçimleri, evlenme kriterleri, politik bakış açıları, dini bakış açıları, gazete ve kitap okuma alışkanlıkları ve hobileri gibi farklı yönleri ortaya çıkarılarak ele almıştır.

Toplam 5 köyde 93 denekle yapılan bu araştırmada gençlerin kırsal kesimde yaşaması ve 16-25 yaş arasında yer almasına dikkat edilmiştir. Bu çalışmada gençlerin eğitim durumu farkı dikkate alınmamıştır.

Ertürk (1996), 'Alternatif Kalkınma Stratejileri: Toplumsal cinsiyet, kadın ve eşitlik' adlı makalesinde Türkiye'nin çağdaşlaşma mücadelesinde kadın sorunu ele almış, kalkınma ve toplumsal cinsiyet kavramları üzerinde durmuştur. Bu çalışmada toplum bütün olarak ele alınmış kırsal- kentsel, çocuk – genç –yaşlı gibi sınıflandırmalar yapılmamıştır.

Kantar (2000), 'Adana İl Merkezinde ve Kırsal Alanında Yaşayarak Tarımsal Faaliyetlerine Devam Eden Ailelerde Toplumsal Yapı ve Toplumsal Cinsiyet' konulu doktora tezinde araştırmanın bir kısmı kuşak analizlerine ayrılmıştır. Bu kuşaklar :

*Birinci kuşak (büyükbaba-büyükanne)

*İkinci kuşak (anne ve baba)

*Üçüncü kuşak (çocuklar) olarak sınıflandırılmıştır.

Kırsal gençlik olarak ele alınabilecek üçüncü kuşak, yaş gruplarına göre ayrılmamış ve tüm çocuklar birlikte değerlendirilmiştir.

Hablemitoğlu (2001), Kırsal Alanda İşgücü Değeri ile Kadınlar: Bir Toplumsal Cinsiyet Analizi Örneği konulu çalışmanın başında Türkiye'de kadının tarımsal faaliyetlere katılımı incelenmiş, dünyayla kıyaslanmıştır. Çalışmada Ankara İli Kızılcahamam İlçe Merkezi'ne bağlı köy yerleşimleri araştırma bölgesi olarak belirlenmiş, 1190 hanenin %20 örnek hacmi ile 238'i araştırılmıştır. Araştırma;

*Kapsama alınan kırsal ailelerin sosyo-ekonomik yapısı

*Kadınları tanıtıcı bilgiler

*Kadınların ve erkeklerin kadının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri

Olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır.

Akın (2003), "Toplumsal Cinsiyet, Sağlık ve Kadın" isimli kitabında Bu çalışmada dünyada ve Türkiye'de kadın ve erkek arasında kaynaklara ulaşma ve bunları kontrol etme konusundaki eşitsizliklerden değinilmiş; toplumsal cinsiyet ve kalkınma çalışmalarının son yıllarda dünyadaki öneminden sözetmiş, sağlık alanında "Gender Mainstreaming" yani toplumsal cinsiyet perspektifinin sağlık alanındaki tüm araştırma, politika, hizmet ve programlara entegre edilmesi konusunda teşvik sağlanması gerektiğine işaret etmiştir.

Ecevit (2003), "Toplumsal Cinsiyetle Yoksulluk İlişkisi Nasıl Kurulabilir? Bu İlişki Nasıl Çalışabilir?" konulu makalesinde; toplumsal cinsiyet kavramını açıklamış ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği (kadın – erkek eşitsizliği) konuları üzerinde durmuş, bu eşitsizlikleri; Haklarda Eşitsizlik, Kaynaklarda Eşitsizlik, Ekonomik Faaliyet Alanında Eşitsizlik, Sağlık ve Bağlantılı Hizmetlere Erişebilmede Eşitsizlik, Şiddet, Taciz ve İstismar, Kamusal Yaşam ve Siyasal Alanda Eşitsizlik olarak sıralamış ve eşitsizliklerin nasıl gerçekleştiğini detaylı ve rakamsal olarak sunmuştur.

Unicef (2003), Unicef tarafından yapılan "Eğitimin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi" çalışmasında öğrencilerin müfredat içerikleri, eğitim süreçleri, öğrenme hedefleri üzerinde durulmuş, öğrenci olarak düşünülen grup erken çocukluk döneminden orta okula geçiş dönemine kadar olan çocuk grubu incelenmiştir. Kız ve erkek çocuklarında öğretime devam etme durumu, ilköğretimden mezun olan öğrenci sayıları ele alınmıştır. Ayrıca çalışmada sadece Toplumsal Cinsiyet'in eğitimle olan ilişkisi baz alınmış, eğitim dışındaki alanlardaki etkinliği konusu incelenmemiştir.

Birleşmiş Milletler Kadın Konferansları (1975, 1980, 1985, 1995, Pekin+5), Birleşmiş Milletler tarafından 1975 yılında, Mexico City'de "Birinci Dünya Kadın Konferansı" düzenlenmiş, "Eşitlik, Kalkınma ve Barış" hedeflerine ulaşmayı amaçlayan Kadın On Yılının ana teması "İstihdam, Sağlık ve Eğitim" olarak belirlenmiştir. 1980 yılında Kopenhag'da İkinci Dünya Kadın Konferansı düzenlenmiştir. Burada kadınların durumunun iyileştirilmesi için alınacak önlemleri belirleyen "Hareket Planı" kabul edilmiştir. 15-26 Temmuz 1985 tarihlerinde Nairobi'de Kadın İçin Eşitlik, Kalkınma ve Barış konularında Birleşmiş Milletler

Kadın On Yılının Başarılarının Gözden Geçirilmesi ve Değerlendirilmesi konusunda Üçüncü Dünya Konferansı gerçekleştirilmiştir. 4-15 Eylül 1995 tarihlerinde Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey'in kararıyla Pekin'de bir 'taahhütler konferansı' olarak planlanan Dördüncü Dünya Kadın Konferansı gerçekleştirilmiştir. Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu isimli iki belge kabul edilmiştir. Türkiye, her iki belgeyi de hiçbir çekince koymadan kabul etmiştir. Pekin Deklarasyonu, hükümetleri kadının güçlenmesi ve ilerlemesi, kadın-erkek eşitliğinin geliştirilmesi ve toplumsal cinsiyet perspektifinin ana politika ve programlara yerleştirilmesi konularında yükümlü kılmakta ve Eylem Platformunun hayata geçirilmesini öngörmektedir. Eylem Platformu ise, kadının güçlendirilmesinin gündemi olarak tanımlanmaktadır. Eylem Platformu kadının özel ve kamusal alana tam ve eşit katılımı önündeki engellerin kadınların ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi karar alma pozisyonlarında ve mekanizmalarında yer almaları yoluyla ortadan kaldırılabileceğini ifade etmektedir. Dördüncü Dünya Kadın Konferansında, Türkiye'nin 2000 yılına kadar çözüm bulmayı taahhüt ettiği dört temel sorun alanı;

-CEDAW Sözleşmesine konulan temel çekincelerin kaldırılması

-Zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılması

-2000 yılına kadar kadın okumaz yazmazlığının ortadan kaldırılması

-Anne ve çocuk ölüm oranının %50 oranında azaltılmasıdır.

05-09 Haziran 2000 tarihleri arasında NewYork'ta gerçekleştirilen "Kadın 2000: 21.Yüzyıl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış" (PEKİN+5) Başlıklı Birleşmiş Milletler Genel Kurul Özel Oturumu IV. Dünya Kadın Konferansı sonucunda kabul edilen Pekin deklarasyonu ve Pekin Eylem Platformunun tam olarak uygulanmasını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Bu konferansta dünya kadınlarının eşit haklar ve eşit olanaklar elde etme mücadelesinin kısa tarihçesinden sözedilmiş, daha önce yapılan konferanslar ve sonuçları tartışılmış; kadınlar ve kız çocukları ilgili olarak yoksulluk, eğitim, sağlık, şiddet, silahlı çatışmalar, ekonomi, karar alma mekanizmaları, ulusal mekanizmalar, insan hakları, medya ve çevre başlıkları altında sorunlar masaya yatırılmış, çözüm önerileri ve ülkelerin

oluşturacağı stratejiler, izleyeceği yollar, alacakları önlemler, yine kadının insan haklarının tam olarak gerçekleştirmesini sağlayacak uygulama ve izleme mekanizmalarının kurulması veya var olanların güçlendirilmesi, yasal okuryazarlık kampanyaları ve bilinç yükseltme çalışmaları, CEDAW Sözleşmesine taraf olan ülkelerin sayısının 165'e ulaşması, ve bu Sözleşmeye ek İhtiyari Protokol'un ülkelerin imza ve onayına açılması (Mart 2000 tarihi itibariyle Protokolü 33 ülke imzalamış bulunmaktadır), konuları görüşülmüştür.

Anonim (2006), 2006 yılında yapılan İsveç 6. Bakanlar Toplantısı 'Avrupa'da İnsan Hakları ve Ekonomik Zorluklar- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ' adlı toplantı raporu çalışmaya ışık tutması için incelenmiştir.Burada amaç olarak düşünülen' Toplumsal Cinsiyet Eşitliği' Eylem Planı Taslağı Toplumun tüm alanlarında toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşmak olarak belirtilmiş ve maddeler halinde bu amaç için yapılması gerekenler açıklanmıştır.

2006 yılında yapılan İsveç 6. Bakanlar Toplantısı 'Avrupa'da İnsan Hakları ve Ekonomik Zorluklar- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ' adlı toplantı raporunda; İşleyen Bir Demokrasi İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği başlığı adı altında yapılması gerekenler konu başlıkları halinde şöyle sıralanmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği standartları ve mekanizmaları

1. Toplumsal cinsiyete dayalı bütçeleme ve toplumsal cinsiyet eşitliği araçları (ör. Toplumsal cinsiyet analizi ve cinsiyet bazında ayrıştırılmış veriler) da dahil olmak üzere toplumsal cinsiyet eşitliğinin tüm politika ve programlara girmesi
2. Toplumun tüm alanlarındaki karar süreçlerine kadın ve erkeğin dengeli katılımı
3. İnsan Onurunu ve Bütünlüğü Zedeleyecek Muamelelere Karşı Kadınların ve Erkeklerin Korunması
4. İnsan ticareti ile mücadelede yapılacaklar
5. Kadınların ve erkeklerin şiddetten korunması.

Bu toplantıda alınan kararlar için; AB'ye üye ülkeler çeşitli sözler vermiş ve taahhütlerde bulunmuşlar, Avrupa Konseyi Kampanyası kapsamında gerekliliği kabul edilen girişimleri üstlenmektedirler.

3. MATERYAL VE METOD

3.1 Araştırmanın Materyali

Bu çalışmanın ana materyalini anketle toplanan veriler oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra konuyla ilgili olarak yapılmış önceki çalışmalardan ve internet kaynaklarından faydalanılmıştır.

Çalışmanın ana materyalini, Adana iline bağlı dağlık alan, eşik saha ve ova kesiminde yer alan beldeleri temsilen seçilen liselerde okuyan kız ve erkek öğrencilerden anket ile toplanan veriler oluşturmuştur. Ayrıca konuyla ilgili ikincil veriler (tez, makale, alan araştırmaları, teorik çalışmalar vb., Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Aile Araştırma Kurumu (AAK), Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) vb. kurumların çalışma ve yayınları) kullanılmıştır.

Araştırmanın ana materyalini oluşturan anketlerde ana hatlarıyla ele alınan konular şunlardır: Ebeveynlerin ve kardeşlerin eğitim ve meslek yapılanmaları, gençlerin demografik bilgileri, gençlerin karar süreçlerine (aile ve toplum) katılımı, ailedeki otorite yapısı, cinsiyete göre toplumsal hayata katılım, gençlerin gözünden ebeveynlerin çocuklarının cinsiyetine göre tutum ve davranışları, gençlere göre anne ve babanın görevi, gençlerin kadın ve erkek rolleri hakkındaki fikirleri, gençlerin cinsiyete göre meslek ve eğitim ile ilgili fikirleri, gençlere göre ebeveynlerin çocuklarından beklentileri, kadınların lider vasıflı görevler ve politika hayatında yer almasıyla ilgili fikirleridir.

3.2.Araştırmada İzlenen Yöntem

Bu çalışma yapısal-fonksiyonel yaklaşımla ele alınmıştır. Araştırmada kullanılan veriler liselerde okuyan öğrencilerden anket uygulaması ile edilmiş ve bilgisayarda değerlendirilmiştir. Araştırmanın başından sonuna kadar olan süreçte kullanılan tüm yaklaşım ve teknikler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır:

3.2.1. Kuramsal Çerçeve

Sosyolojik araştırmalarda; kişi, grup ve ilişkilerinden elde edilen bilgilerin sosyal sistem içine yerleştirilmesi yada sosyal sistemden hareket edilerek kişi, grup ve ilişkilerin çözümlenmesi iki ayrı yaklaşım biçimi (mikro-makro) ortaya koymaktadır. Toplumsal gerçeklerin açıklanmasında kullanılan çeşitli modellerin, birbirlerinin temel niteliklerinden yararlanmaları yada aynı niteliklere sahip olmaları bu duruma belirli bir ölçüde açıklık getirmektedir. Böylece mikro ve makro sosyolojik modeller arasında sayılabilecek ve biri diğerini dışarıda bırakmayacak nitelikte kabul edilen orta boy (Middle-Range Theories) kuramlara ulaşılmaktadır (Gökçe, 1976).

Diğer bir ifadeyle, büyük boy kuramların odak noktası nasıl daha çok insanlık tarihinin gelişme kanunlarına ulaşmaksa, orta boy kuramların odak noktası da toplum dediğimiz, insanlığın daha büyük bir birimi olan varlığın işleyiş ve dolayısıyla değişme mekanizmasını bulabilmektedir (Kongar, 1995).

Makro sosyolojik modeller kültür tarihinin gelişimini açıklamak üzere geliştirildikten sonra münferit toplumlara da uygulanır. Bunun karşıtı olan belirli bir toplum için geliştirilen "ortaboy modellerin" ise münferit araştırmaların ortak özelliklerinden hareketle, insanlığın gelişim kanunlarına ulaşabilecek olanaklara sahip olduğu ileri sürülmektedir. Bu görüşü açıkça belirten Merton'a göre, her toplum kendi koşulları çerçevesinde incelenmekte ve incelenen toplumlarda görülen müşterek özellikler genel kurallara gitmeyi, mümkün kılmaktadır (Gökçe, 1976).

Günümüzdeki orta boy kuramları, genellikle iki grupta incelemek olanaklıdır. Bunlardan biri yapısal fonksiyonel yaklaşım, ikincisi ise çatışma yaklaşımıdır (Kongar, 1995).

Bu yaklaşım ile orta boy kuramlar daha çok, demografik ve ekolojik değişmeler, içgöçler, kentleşme, alt kültürler ve sapan davranışlar, toplumsal tabakalaşma, toplumsal hareketlilik gibi konularda odaklaşmışlardır (Kongar, 1995).

Günümüz toplum bilimcileri, özellikle Birleşik Amerika'da toplumun alt sistemlerindeki değişmeleri açıklamaya ve toplumsal değişme dinamiğini bu yolla ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Yapısal fonksiyonel yaklaşım böyle bir görüşün öncülüğünü yapmaktadır. Odak noktaları daha çok içinde yaşadığımız toplum birimleri ve bunların alt sistemleridir (Kongar, 1995).

Yapısal-fonksiyonel yaklaşımla toplumdaki alt sistemler incelenirken birey ve bireyler arası ilişkilere de inilebilmektedir. Birey belli bir toplumsal rol içinde ve toplumun bir üyesi olarak ele alınır ve incelenir. Toplumların fonksiyonlarını yerine getirmesi, üyelerin davranışlarını etkileyen statü ve statünün gereği rollerle yakından ilgilidir (Gökçe,1976).

Sosyal sistem içindeki yapısal-fonksiyonel ilişkiler sistemin bütünlüğünü ve dengesini korumaktadır. Herhangi bir değişkende görülen farklılaşma diğerlerini de doğal olarak etkilemektedir (Gökçe, 1976). Örnek olarak gençlerin toplumsal cinsiyet ile ilgili sahip oldukları bilgi, fikir, tutum ve davranışlar, ebeveynlerinin tutumlarından, komşuluk ve akrabalık ilişkilerinden, ailenin gelir düzeyinden, kadınların ücretli işte çalışmasından, değerler sisteminde meydana gelen değişmelerden ve benzerlerinden etkilenmekte; diğer taraftan toplumsal yapı ve toplumsal cinsiyet üzerinde de etkili olmaktadır.

Bu etkileşim süreci, tabii gelişime uygun düştüğü sürece, sistemin bütünlüğü ve dengesi korunacak; aksi halde değişmenin muhtemel sonuçları, sistemin bütünlüğünü zedeleyici birtakım unsurların ortaya çıkmasına neden olacaktır (Gökçe, 1976).

3.2.2. Araştırma Yapılan Liselerin Seçimi

Araştırma yapılan köylerin ve liselerin belirlenme aşamasında dağ ve eşik saha köylerinde lise bulunmadığı saptanmıştır. İlköğretimin zorunlu olması nedeniyle dağ ve eşik saha köylerinde ilköğretim okulları olup, lise bulunmamaktadır. Liseler, beldelerde veya ilçe merkezlerinde bulunmaktadır. Nitekim köydeki gençler lise eğitimleri için beldelere gelmişlerdir. Bu nedenle araştırma yapılan alanların

belirlenmesinde köy yerine beldeler dikkate alınmıştır. Araştırmada bütünlük sağlaması açısından ova kesiminde de beldeler dikkate alınmıştır.

Araştırma yapılan liselerin seçiminde aşağıdaki konular dikkate alınmıştır. Bunlar;

1. Dağ, eşik ve ova özelliğine sahip beldelerdeki liselerin seçilmesi,
2. Sağlıklı anket uygulaması için seçilen okullarda rehberlik dersinin programda aktif olarak yer alması,
1. Liselerin eğitim programı içeriklerinin eşdeğer olması. (Çok Programlı Lise, Meslek Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Anadolu Lisesi, Özel Lise, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise vb. liseler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur). Bu tip liselerin hemen hemen tamamı ova kesiminde yer aldıklarından, araştırmada dağ-eşik ve ova kesimde homojenlik sağlamak amacıyla, sadece düz/normal liseler dikkate alınmıştır.)
2. Liselerin, beldelerdeki merkez köy niteliğindeki yerlerde kurulmuş olması. (Merkeze yakın olan tüm köylerin öğrencileri, merkezdeki lise ve/veya liselere devam etmektedirler. (Örneğin Salbaş Beldesi'ndeki liseye, 18 köyden öğrenci gelmektedir).

Değerlendirmeye alınan liselerden 3 tanesi araştırma alanı olarak seçilmiştir. Bunlar:

- Dağlık saha için, **Akören Lisesi** (Akören Beldesi/Aladağ),
- Eşik saha için, Karaisalı **Salbaş Lisesi** (Salbaş Beldesi/Karaisalı)
- Ova saha için, **Selahattin Afşar Lisesi'** dir (Yakapınar Beldesi/Yüreğir).

a. Dağlık Saha

Adana İli'nde, merkez yerleşim yerine uzaklık ve coğrafi özellikleri bakımından dağ yerleşim yeri[1] olarak nitelendirilen başlıca ilçeler; **Feke, Aladağ,**

[1] Deniz seviyesinden 600 metre yukarıdaki yerleşim yerleri dağ köyleri olarak tanımlanmaktadır (ICARDA,2005)

[2] Karataş İlçesinde belde ve kasabalarda lise bulunmadığı için kapsam dışı bırakılmıştır.

Tufanbeyli ve **Saimbeyli** ilçeleridir. Bu ilçelerde, ilçe merkezleri dışında köy, kasaba ve beldeler dikkate alınınca tek bir lise bulunmaktadır. Bu lise Aladağ ilçesi Akören Beldesinde yer alan Akören Lisesidir.

b. Eşik Saha

Adana İli'nde, merkez yerleşim yerine uzaklık ve coğrafi özellikleri bakımından eşik saha olarak nitelendirilebilen başlıca ilçeler **İmamoğlu, Kozan, Pozantı ve Karaisalı**'dır. Buralarda da bulunan köy, kasaba ve belde liseleri şunlardır:

- Karaisalı Salbaş Lisesi (Salbaş Beldesi)
- Karaisalı Çatalan Lisesi (Çatalan Beldesi)
- Çatalan Çok Programlı Lisesi (Çatalan Beldesi)
- Kozan Bucak Lisesi (Bucak Köyü)
- Kozan Gaziköy Lisesi (Gaziköy Beldesi)
- Kozan Gaziköy Çok Programlı Lisesi (Gaziköy Beldesi)

c. Ova Saha

Adana İli'nde, merkez yerleşim yerine uzaklık ve coğrafi özellikleri bakımından ova saha olarak alınabilecek **Yüreğir, Karataş**[2] **ve Ceyhan** ilçeleri bulunmaktadır. Buralarda bulunan belde liseleri şunlardır:

- Yakapınar Selahattin Afşar Lisesi (Yakapınar Beldesi)
- İncirlik Lisesi (İncirlik Beldesi)
- Akif Palalı Lisesi (Sofulu Beldesi)
- Doğankent Lisesi (Doğankent Lisesi)
- Tevhide Atçı Lisesi (Mercimek Kasabası)
- Yeşildam Lisesi (Yeşildam Köyü)

- Doruk Lisesi (Doruk Beldesi)
- Kösreli Lisesi (Kösreli Kasabası)
- Sağkaya Lisesi (Sağkaya Kasabası)

3.2.3. Anket Uygulanan Öğrencilerin Seçimi

15 yaş ve yukarısındaki, lise 1. 2. ve 3. sınıfa devam eden kız ve erkek öğrencilerin tamamı araştırmaya dahil edilmiştir. Diğer bir ifadeyle araştırma alanında tam sayım yapılmıştır. Bununla birlikte anket yapılan öğrenci sayısı okullara kayıtlı öğrenci sayısından düşüktür. Devamsızlık ve başka mazeretlerle anketin yapıldığı gün okula gelmeyen öğrencilerle görüşme yapılmamıştır.

Araştırmaya dahil edilen liselerdeki anket yapılan öğrenci sayılarının, sınıflara ve cinsiyete göre dağılımı Tablo 3.1'de verilmiştir. Sonuç olarak 435 öğrenciyle görüşülmüş,

9 anket öğrencilerin cevap vermede isteksizliği ve çelişkili cevapları nedeniyle kapsam dışı bırakılmıştır. Buna göre 209 kız öğrenci ve 217 erkek öğrenci olmak üzere toplam 426 öğrenci ile anket uygulaması tamamlanmıştır (Tablo3.1).

Tablo 3.1. Anket Uygulaması Yapılan Öğrenci Sayılarının Sınıflara ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Lise Düzeyi	Y.S.A		K.S		A.A		TOPLAM	
	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci
Lise 1	35	48	30	27	21	30	86	105
Lise 2 TM	11	10	15	4	5	15	31	29
Lise 2 FEN	3	13	-	-	-	-	3	13
Lise 2 SOS	6	8	7	9	9	11	22	28
Lise 3 TM	7	6	13	1	13	8	33	15
Lise 3 FEN	5	9	-	-	-	-	5	9
Lise 3 SOS	4	9	13	2	12	7	29	18
TOPLAM	**71**	**103**	**78**	**43**	**60**	**71**	**209**	**217**

3.2.4. Anket Formu Hazırlama

Araştırmada kullanılacak anketler daha önce yapılmış konu ile ilgili araştırmaların incelenmesi ve toplumsal cinsiyet kavramının net olarak anlaşılmasına imkan veren bağdaşmasına olanak tanıyan soru örneklerinin hazırlanması ile oluşturulmuştur. Soruların bir kısmının elenmesi ve bir kısmının değişime uğratılması sonucunda son halini almış, pilot testte denek olarak seçilen 6 öğrenciyle (3 ü kız, 3 ü erkek) deneme anketleri yapılmış ve test sonrası da pilot anketlerin gözden geçirilmesi; yanlış anlaşılan ve/veya anlaşılamayan soruların düzeltilmesiyle tekrar oluşturulup 10 öğrenci ile (5 i kız, 5 i erkek) alan testi yapılmıştır. Alan testi yapılan öğrencilerden anketlerin içerik yönünden anlaşılabilirliği, kelimelerin ve kavramların birden fazla anlama sahip olup olmadığı, anketin uzunluğu ve akıcılığı konusundaki düşünceleri alınmıştır. Alan testinden sonra anketin anlaşılabilir olduğu sonucuna varılmış, farklı anlamda kullanılan kelime ve kavramların olmadığı saptanmıştır.

Hazırlanan anket formu 4 ana başlık ve 38 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencinin yaşı, cinsiyeti, kaçıncı sınıf olduğu, kaç kardeş olduğu gibi bilgiler ve hanehalkı bilgileri ele alınmıştır. Hanehalkı bilgilerinde öğrencinin ailesine ait sosyo-ekonomik bilgilerin alınmasına çalışılmıştır. İkinci bölümde öğrencilerin ev içi faaliyetleri ve boş zamanlarını nasıl değerlendikleri bilgileri ile harçlık bilgileri yer almakta olup, boş zaman değerlendirmede okunan kitap, gazete, dergi ve televizyon izleme alışkanlıkları araştırılarak toplumsal cinsiyet farklılıkları saptanmaya çalışılmıştır.

Üçüncü bölümde aile kavramı ve karar alma süreçlerine öğrencinin katılımı incelenmiştir. Ailede örnek alınan kişiler ve örnek alınmaya değer bulunan özellikleri, ailenin çocuklarından beklentileri, anne ve babada aranan özellikler gibi cinsiyet farkındalığına ışık tutacak sorular sorulmuştur. Dördüncü ve son bölümde öğrencilerin eğitim, gelecekten beklentileri ve sosyal hayata katılım süreçlerine yine toplumsal cinsiyet açısından yanıt arayacak sorulara yer verilmiştir.

3.2.5. Anket Uygulamasında Kullanılan Yöntem

Alanda anket uygulamasından önce yasal olarak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izin alınmış ve bu izne bağlı olarak okul müdürleri ile görüşme yapılmış, genel anket uygulaması için tarih alınmıştır. Gerekli görüşme ve izinlerden sonra genel anket uygulaması için okullara gidildiğinde tüm rehberlik öğretmenlerine ve öğrencilere araştırma konusu ve anket uygulaması hakkında bilgi verilmiştir.

Anket uygulamaları, öğrencilerin iki saat süreli olan ve serbest faaliyette bulundukları rehberlik ders saatlerinde, gönüllü katılımları da dikkate alınarak mayıs ve haziran aylarında araştırmacının kontrolünde tamamlanmıştır.

3.2.6. Anketlerin Değerlendirilmesi

Anket uygulaması sonucu elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış, yüzde dağılımlar (frekans), ilişki arayan istatistikler, çapraz tablolar vb. şekilde analiz edilmiştir.

Öğrencinin kişisel bilgileri ve hanehalkı bilgileri frekans dağılımı ve tanımlayıcı şekilde analiz edilmiş, öğrenciye ait fikir ve düşüncelerin yer aldığı sorularda okullara ve cinsiyete bağlı ilişki arayan istatistikler kullanılmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Anne, Baba ve Kardeşlere Ait Bilgiler

4.1.1. Anne ve Babaların Yaşları

Anne ve babaların %54.4'ünün 40-49 yaş sınırları arasında olduğu saptanmıştır (Tablo 4.1). Bunu 30-39 yaşları arasında olanlar izlemektedir (%23.3). Annelerde ortalama yaş 42.3, babalarda ise 46.7'dir.

Tablo 4.1. Anne ve Babaların Yaşları

Yaş Grupları	Y.S.A				K.S				A.A				TOPLAM*	
	Anne		Baba		Anne		Baba		Anne		Baba			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
30 – 39	74	43.3	24	14.1	42	34.7	10	8.5	38	29.7	7	5.4	195	23.3
40 – 49	71	41.5	91	53.5	67	55.4	82	70.1	70	54.7	74	56.9	455	54.4
50 – 59	23	13.5	44	25.9	12	9.9	21	17.9	19	14.8	39	30.0	158	18.9
60 – 69	3	1.8	11	6.5	-	-	4	3.4	1	0.8	8	6.2	27	3.2
70 ve üstü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.5	2	0.2
TOPLAM	**171**	**100.0**	**170**	**100.0**	**121**	**100.0**	**117**	**100.0**	**128**	**100.0**	**130**	**100.0**	**837**	**100.0**

* Baba ve annesinin yaşını bilmeyen 5 öğrenci ile, kaybettiği babasının yaşını bildirmeyen 5 öğrenci tabloya dahil edilmemiştir.

Y.S.A Lisesi'nde diğer liselere kıyasla annelerin çoğunluğunun erken yaşta çocuk sahibi olduğu görülmektedir (%43.3). 60 yaş ve üstü anne ve babaya sahip öğrencilerin toplamdaki oranı oldukça düşüktür (%3.4).

4.1.2. Kardeşlerin Yaşları ve Medeni Durumları

Kardeşlerin yaş gruplarına bakıldığında %34.5'inin 15-21 yaş arasında olduğu saptanmıştır (Tablo 4.2). Buna göre kardeşlerin yaşları anket uygulaması yapılan öğrencilere yakındır. %30.8'ini de 7-14 yaş grubu oluşturmaktadır. Kardeşlerde ortalama yaş 17.8' dir.

Tablo 4.2. Kardeşlerin Yaşları ve Medeni Durumları

	Y.S.A			K.S			A.A				TOPLAM*	
Yaş Grupları	Evlilik yaşına gelmemiş	Bekar	Evli	Evlilik yaşına gelmemiş	Bekar	Evli	Evlilik yaşına gelmemiş	Bekar	Evli	Dul	Sayı	%
1 – 6	46	-	-	12	-	-	17	-	-	-	75	4.9
7 – 14	252	-	-	112	-	-	110	-	-	-	474	30.8
15 – 21**	32	216	19	15	98	8	11	118	11	2	530	34.5
22 - 29	-	75	92	-	25	29	-	70	54	-	345	22.4
30 - 39	-	-	55	-	-	16	-	10	26	-	107	7.0
40 - 49	-	-	3	-	-	-	-	-	2	-	5	0.3
50 ve üstü	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	0.1
TOPLAM	**330**	**291**	**169**	**139**	**123**	**53**	**138**	**198**	**94**	**2**	**1537**	**100.0**

*8 kardeşin yaşı bilinmediği için tabloda yer almamaktadır.
**15 yaş ve altı evlilik yaşına gelmemiş olanlar grubundadır.

Tüm okullarda evli olan kardeşlerin en çok bulunduğu yaş grubu 22-29 yaşlardır (Tablo 4.2).

4.1.3. Anne, Baba ve Kardeşlerin Meslekleri

4.1.3.1. Anne ve Kız Kardeşlerin Meslekleri

Anne ve kız kardeş meslekleri büyük oranda ev hanımlığıdır (%71.4).(Tablo 4.3).

Tablo 4.3. Anne ve Kız Kardeşlerin Meslekleri

	Y.S.A				K.S				A.A				TOPLAM	
	Anneler		Kızkardeşler		Anneler		Kızkardeşler		Anneler		Kızkardeşler			
MESLEKLER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ev hanımı	168	97.7	163	53.6	119	98.3	60	48.4	128	99.2	103	54.8	741	71.4
Vasıfsız İşçi	1	0.6	2	0.7	1	0.8	-	-	1	0.8	1	0.5	6	0.6
Memur	-	-	-	-	-	-	1	0.8	-	-	1	0.5	2	0.2
İşsiz	2	1.2	23	7.6	-	-	1	0.8	-	-	2	1.1	28	2.7
Özel Sektör İşçi	-	-	4	1.3	-	-	4	3.2	-	-	1	0.5	9	0.9
Öğrenci	-	-	104	34.2	-	-	57	46.0	-	-	76	40.4	237	22.8
Emekli	-	-	-	-	1	0.8	-	-	-	-	-	-	1	0.1
Öğretmen	-	-	1	0.3	-	-	1	0.8	-	-	4	2.1	6	0.6
Bilmiyor	1	0.6	7	2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	8	0.8
TOPLAM	**172**	**100.0**	**304**	**100.0**	**121**	**100.0**	**124**	**100.0**	**129**	**100.0**	**188**	**100.0**	**1038**	**100.0**

Ev dışında gelir getirici işte çalışan anne ve kız kardeşlerin vasıfsız işçi grubunda yer aldığı ve çok az sayıda oldukları sonucuna varılmıştır(%0.6). Kırsal kesimde kadının en önemli ve kaçınılmaz mesleği ev hanımlığıdır.

4.1.3.2. Baba ve Erkek Kardeşlerin Meslekleri

Erkek mesleklerine bakıldığında kadın mesleklerinden çok daha çeşitli olduğu göze çarpmaktadır. (Tablo 4.4).

Tablo 4.4. Baba ve Erkek Kardeşlerin Meslekleri

	Y.S.A				K.S				A.A				TOPLAM	
	Babalar		Erkekkardeşler		Babalar		Erkekkardeşler		Babalar		Erkekkardeşler			
MESLEKLER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çiftçi	39	22.8	13	4.0	52	45.6	7	6.2	29	22.3	3	1.5	143	13.5
Serbest	46	26.9	23	7.1	25	21.9	6	5.3	38	29.2	32	16.2	170	16.1
Esnaf	6	3.5	3	0.9	4	3.5	3	2.7	6	4.6	3	1.5	25	2.4
Memur	6	3.5	1	0.3	4	3.5	3	2.7	10	7.7	9	4.6	33	3.1
Vasıfsız İşçi	34	19.9	61	18.8	16	14.0	8	7.1	14	10.8	22	11.2	155	14.7
Özel Sektör İşçi	6	3.5	5	1.5	3	2.6	7	6.2	6	4.6	10	5.1	37	3.5
İşsiz	23	13.5	67	20.6	4	3.5	22	19.5	6	4.6	41	20.8	163	15.4
Öğrenci	-	-	134	41.2	-	-	55	48.7	-	-	69	35.0	258	24.4
Asker	-	-	4	1.2	-	-	-	-	-	-	3	1.5	7	0.7
Emekli	7	4.1	-	-	6	5.3	-	-	15	11.5	-	-	28	2.7
Öğretmen	-	-	3	0.9	-	-	2	1.8	1	0.8	5	2.5	11	1.0
Belediye İşçisi	1	0.6	-	-	-	-	-	-	5	3.8	-	-	6	0.6
Mühendis	-	-	4	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0.4
Bilmiyor	3	1.8	7	2.2	-	-	1	0.9	-	-	5	2.5	16	1.5
TOPLAM	**171**	**100.0**	**325**	**100.0**	**114**	**100.0**	**113**	**100.0**	**130**	**100.0**	**197**	**100.0**	**1056**	**100.0**

Tamamını kardeşlerin oluşturduğu öğrenci grubu çıkarıldığında, en çok sahip olunan meslek grubu %16.1'le serbest meslektir. Ancak burada sözü edilen serbest mesleğin kanuni tanımla bağdaşmadığı kesindir.

Serbest meslek deyince genelde bir işverene tabi olmayan her kesim anlaşılmaktadır. Halbuki serbest meslek kavramı literatürde daha dar anlamda kullanılmaktadır. Gelir Vergisi Kanunu serbest mesleği şöyle tanımlar: Serbest meslek faaliyeti**;** sermayeden ziyade şahsi mesaiye ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtısasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin iş verene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır (http://muhasebeturk.org).

Bu tanıma göre içinde alım satım olan meslekler serbest mesleğin dışındadır. İlmi ve mesleki bilgi ve ihtisasa dayanması serbest mesleğe sahip olunması için kişinin o mesleğin eğitimini aldığı okullardan mezun olması gerekmektedir. Serbest meslek olarak belirtilen grubun çoğunluğu esnaftır.

Daha sonra öne çıkan grup %15.4'lük oranıyla işsizlerdir. Bunu %14.7'yle vasıfsız işçi grubu izlemektedir. Baba ve erkek kardeş mesleğini çiftçi olarak

belirtenlerin oranı ise %13.5'tir. K.S Lisesi'nde çiftçilik yapan babaların oranı %45.6 iken, Y.S.A Lisesi'nde %22.8, A.A Lisesi'nde %22.3'tür. Karaisalı Salbaş'ta tarım ailelerin en önemli geçim kaynağını oluşturmaktadır.

4.1.4. Kardeş Sayıları

Araştırma alanında kardeş sayılarına yönelik araştırmada okullara göre kardeş sayıları arasında büyük farklar bulunmaktadır.

Tablo 4.5. Okullara Göre Kardeş Sayıları

Kardeş Sayıları	Y.S.A		K.S		A.A	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Tek Çocuk	1	0.6	4	3.3	2	1.5
İki kardeş	15	8.6	21	17.4	11	8.4
Üç kardeş	15	8.6	32	26.4	35	26.7
Dört kardeş	45	25.9	40	33.1	37	28.2
Beş kardeş	22	12.6	17	14.0	20	15.3
Altı kardeş	23	13.2	5	4.1	12	9.2
Yedi ve daha üstü kardeş	53	30.5	2	1.7	14	10.7
TOPLAM	**174**	**100.0**	**121**	**100.0**	**131**	**100.0**

Y.S.A Lisesi'nde en büyük paya 7 ve üzeri kardeşe sahip öğrenciler sahipken (%30.5), K.S ve A.A Liselerinde en büyük paya 4 kardeş olan öğrenciler sahiptir.(Tablo 4.5) Sırasıyla (%33.1 ve %28.2). K.S en az kardeşliliğin olduğu okuldur. 5, 6 ve 7 ve daha üstü kardeş olanların toplamdaki oranı %19.8 dir. Bu oran A.A Lisesi'nde %35.1 ve Y.S.A Lisesi'nde %56.3 tür. Y.S.A Lisesi'nde kardeş sayıları oldukça yüksektir. Bunun nedeni bölgeye göçle gelen doğu kökenli ailelerin çok çocuklu yapıya sahip olmalarıdır. Her ne kadar Y.S.A Lisesi araştırma alanlarında kente en yakın, kentin sosyal ve fiziksel koşullarına en kolay ulaşabilme olanaklarına sahip okul olsa da, göç sonrası geleneksel yaşam tarzı sürdüğü için bu durum araştırmada elde edilen bir çok sonuçta kendini göstermektedir.

Çok kardeşlilik ailenin çocuklarına sağladığı eğitim ve sosyal olanaklara belli düzeylerde kısıtlama getirecektir. Yine Y.S.A Lisesi'nde tek çocuk, 2 ve 3

kardeşli olanların toplamdaki oranı %17.8, A.A Lisesi'nde %36.6 ve K.S Lisesi'nde %47.1 dir.

4.1.5. Anne, Baba ve Kardeşlerin Eğitim Durumu

4.1.5.1. Anne Baba ve Kardeşlerin Eğitim Düzeyleri

Ailelerin eğitim yapısı daha çok ilkokul mezunlarından oluşmaktadır. Aile üyesi hayatta olmadığı için eğitim durumunu bildirmeyen 8 öğrenci ve öğrenim yaşına gelmemiş olanlar çıkarıldığında ilkokul mezunlarının toplamdaki oranı %41.4 tür. Bunu % 11.3' le okuma yazma bilmeyenler izlemektedir. (Tablo 4.6). Tüm liselerde okuma-yazma bilmeyenlerin çoğu kadındır. Okuma yazma bilmeyen annelerin sayısı babalardan fazladır. Bu farkı χ^2=8,365 >3,841 olarak tanımlayabiliriz (α=0,05, df=1).

Tüm okullar içinde okuma-yazma bilmeyenlerin en fazla olduğu Okul Y.S.A Lisesidir(%69.8). Bunu A.A Lisesi(%20.6) ve K.S Lisesi(%9.6) izlemektedir. Yine okuma yazma bilmeyen kardeşlerin en fazla olduğu okulda Y.S.A Lisesidir.(%95.3) Bunun nedeni Çoğunluğun 7 kardeş ve üstü olması, kardeş sayısı arttıkça eğitim açısından sağlanan olanakların da azalmasıdır. Ortaokul ve Lise mezunu kardeşlerin oranı tüm liselerde benzerdir. Okullara göre tüm kardeşlerin içinde ortaokul mezunlarının oranı Y.S.A Lisesi'nde %20.4, K.S Lisesi'nde %22.2 ve A.A Lisesi'nde %14.9 dur. (Tablo 4.6). Lise mezunu babaların sayısı annelerden fazladır. Y.S.A Lisesinde tüm babaların içinde Lise mezunu olanların oranı %6.3' ken, K.S Lisesi'nde %9.9 ve A.A Lisesi'nde %6.9 dur. Annelerde ise Lise mezunu sayısı oldukça düşüktür.

Tablo 4.6. Okullara Göre Öğrenci Yakınlarının Eğitim Durumları

Eğitim Durumu	Selahattin Afşar Lisesi						Karaisalı Salbaş Lisesi						Aladağ Akören Lisesi					
	Öğrenciye Yakınlık Derecesi						Öğrenciye Yakınlık Derecesi						Öğrenciye Yakınlık Derecesi					
	Anne		Baba		Kardeş		Anne		Baba		Kardeş		Anne		Baba		Kardeş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Hayatta Olmayan Yakının Eğitim Durumunu Bildirmeyenler	-	-	2	1.1	-	-	-	-	4	3.31	-	-	1	0.8	1	0.8	-	-
Öğrenim Yaşına Gelmemiş	-	-	-	-	51	6.4	-	-	-	-	10	3.2	-	-	-	-	20	4.6
Okuma-Yazma Bilmeyenler	90	51.7	32	18.4	61	7.7	22	18.2	2	1.7	1	0.3	44	33.6	8	6.1	2	0.5
İlkokula Devam Edenler	-	-	-	-	111	14	-	-	-	-	51	16.2	-	-	-	-	50	11.4
Okur-Yazar Olanlar	8	4.6	7	4.0	21	2.6	7	5.79	4	3.3	6	1.9	7	5.3	9	6.9	6	1.4
İlkokul Mezunu	67	38.5	98	56.3	245	30.9	85	70.2	83	68.6	87	27.6	75	57.3	87	66.4	130	29.7
Ortaokul Mezunu	5	2.9	23	13.2	162	20.4	7	5.79	14	11.6	70	22.2	3	2.3	16	12.2	65	14.9
İlköğretim Mezunu	-	-	-	-	4	0.5	-	-	-	-	2	0.6	-	-	-	-	27	6.2
Lise Mezunu	4	2.3	11	6.3	122	15.4	-	-	12	9.9	82	26	1	0.8	9	6.9	120	27.5
Üniversite Mezunu	-	-	1	0.6	16	2.0	-	-	2	1.7	6	1.9	-	-	1	0.8	15	3.4
Yüksek Lisans ve Üstü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.5
TOPLAM	**174**	**100.0**	**174**	**100.0**	**793**	**100.0**	**121**	**100.0**	**121**	**100.0**	**315**	**100.0**	**131**	**100.0**	**131**	**100.0**	**437**	**100.0**

Üniversite mezunlarının tamamı baba ve kardeşlerdir. Kadınların eğitimde erkeklerin gerisinde olduğunu söylemek mümkündür. K.S Lisesi'nde hiç lise mezunu anne bulunmazken şu an öğrencilerin %64.5'inin kız olması gelecekte durumun değişeceğini göstermektedir. İlkokul mezunu annelerin oranı (%45.9) babaların oranına (%54.1) yakındır. İlkokul ve orta eğitim düzeyinde kadınların oranının erkeklere yaklaşmasının temel nedeni iki şekilde açıklanabilir. Birincisi İlkokul eğitiminin zorunlu olması; ikincisi ise kalkınma çalışmalarının genel sonucu olarak açıklanabilir (Kantar, 2000).

4.1.5.2. Eğitimini Yarıda Bırakan Kardeşler

Bir sonraki eğitim kademesine devam etmeyen abi ve ablalarda devam etmeme nedenleri okullara göre farklılık göstermektedir.

Tablo 4.7. Kardeşlerin Bir Sonraki Eğitim Kademesine Devam Etmeme Nedenlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A			
NEDENLER	**Kız**	**%**	**Erkek**	**%**	**Kız**	**%**	**Erkek**	**%**	**Kız**	**%**	**Erkek**	**%**
Göndermediler	**9**	13.8	**20**	14.1	**12**	15.6	**7**	15.9	**6**	11.3	**6**	7.0
Gereksiz Buldukları İçin	**3**	4.6	**5**	3.5	**-**	-	**-**	-	**1**	1.9	**1**	1.2
Kendileri İstemedi	**9**	13.8	**27**	19.0	**22**	28.6	**10**	22.7	**8**	15.1	**13**	15.1
Köyde Okul Yoktu	**2**	3.1	**5**	3.5	**-**	-	**2**	4.5	**6**	11.3	**6**	7.0
Başarısız Oldular	**5**	7.7	**11**	7.7	**12**	15.6	**8**	18.2	**6**	11.3	**15**	17.4
Aileye Yardım Etmeleri Gerekiyordu	**15**	23.1	**26**	18.3	**2**	2.6	**2**	4.5	**2**	3.8	**7**	8.1
Ekonomik Durum İyi Değildi	**17**	26.2	**35**	24.6	**14**	18.2	**5**	11.4	**8**	15.1	**11**	12.8
Üniversiteyi Kazanamadılar	**5**	7.7	**5**	3.5	**12**	15.6	**7**	15.9	**13**	24.5	**16**	18.6
Köyde Lise Yoktu	**-**	-	**4**	2.8	**2**	2.6	**2**	4.5	**2**	3.8	**6**	7.0
Nedeni Bilinmiyor	**-**	-	**4**	2.8	**1**	1.3	**1**	2.3	**1**	1.9	**5**	5.8
TOPLAM	**65**	**100.0**	**142**	**100.0**	**77**	**100.0**	**44**	**100.0**	**53**	**100.0**	**86**	**100.0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Y.S.A Lisesi'nde kız öğrencilerin %26.2'si, erkek öğrencilerin %24.6'sı ekonomik durum yetersizliğini neden olarak gösterirken, K.S Lisesi'nde kız öğrencilerin %28.6'sı, erkek öğrencilerin %22.7 si kendilerinin istemediğini ve A.A Lisesi'nde kız öğrencilerin %24.5'i, erkek öğrencilerin %18.6'sı üniversiteyi kazanamamalarını neden olarak göstermişlerdir. Köyde okulun olmaması ve eğitimi gereksiz buldular gibi nedenler ise çok az öğrenci tarafından neden olarak gösterilmiştir(%4.9 ve %2.3). (Tablo 4.7)

4.2. Öğrencilere Ait Bilgiler

Anket uygulanan 426 öğrencinin 209'u kız (%49.1), 217'si erkektir(%50.9). Yüreğir Selahattin Afşar Lisesi (Y.S.A) öğrencilerinin 71'i kız (%40.8), 103'ü erkek (%59.2), Karaisalı Salbaş Lisesi (K.S) öğrencilerinin 78'i kız (%64.5), 43'ü erkek

(%35.5) ve Aladağ Akören Lisesi (A.A) öğrencilerinin 60'ı kız (%45.8), 71'i erkektir(%54.2). K.S Lisesinde kız öğrencilerin sayısı erkeklerden oldukça fazladır. Okul müdürüyle yapılan görüşmeler neticesinde bunun nedeninin, ailelerin kızlarını evlerine yakın ve gözetim altında tutabilecekleri en yakın okula göndermeleri, erkeklerde ise eve yakınlık şartı aramayıp seçim hakkı tanımaları ve çevre ilçelere, özellikle Adana'ya gönderme durumlarının olduğu şeklinde açıklanmıştır. Özellikle erkek öğrenciler için ailelerin "Meslek Lisesi" tercihleri de ön plandadır.

4.2.1. Öğrencinin Yaşı

Anket uygulanan öğrencilerin yaşı 14 ila 21 yaş arasında değişip ortalama yaş 16.2 dir. Her ne kadar araştırmada 15-19 yaş grubu hedeflenmiş olsada, erken yaşta veya geç yaşta okula gidenlerin olması nedeniyle yaş aralığı 14-21 olmuştur. Kız öğrencilerin ortalama yaşı 16.0, erkek öğrencilerin 16.2 dir. Aşağıdaki tabloda okullara göre kız ver erkek öğrenci yaşları verilmiştir. Tabloya bakıldığında öğrencilerin 15,16 ve 17 yaşlarında olduğunu görmek mümkündür. Bu yaşlarda olanların toplam öğrenci içindeki oranı %91.3 tür. (Tablo 4.8).

Tablo 4.8. Okullara Göre Öğrenci Yaşları

Yaşlar	Selahattin Afşar Lisesi				Karaisalı Salbaş Lisesi				Aladağ Akören Lisesi			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
14	1	1.4	2	1.9	-	-	1	2.3	2	3.3	1	1.4
15	26	36.6	19	18.4	24	30.8	7	16.3	22	36.7	17	23.9
16	27	38.0	34	33.0	27	34.6	18	41.9	12	20.0	33	46.5
17	15	21.1	35	34.0	20	25.6	14	32.6	23	38.3	16	22.5
18	1	1.4	8	7.8	7	8.9	2	4.7	1	1.7	3	4.2
19	1	1.4	4	3.9	-	-	1	2.3	-	-	1	1.4
21	-	-	1	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**

4.2.2. Ev İçi Aktiviteler, Boş Zaman Değerlendirmesi, Harçlık Alma ve Kullanma

4.2.2.1. Evde Aileye Yardım Amacıyla Yapılan İşler

Öğrencilerin anne babaya yardım amacıyla yaptıkları işler ve okul sonrası boş zaman değerlendirmede cinsiyete göre farklılıklar bulunmaktadır. Kızların okul sonrası aktiviteleri dışarıyla bağlantının çok olmadığı, ev merkezli faaliyetleri içerirken; erkek öğrencilerin dışarı çıkma, spor yapma ve alışveriş gibi nedenlerle daha çok ev dışı aktiviteleri olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.9. Evde Aileye Yardım Amacıyla Yapılan İşlerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
İŞLER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yatak Toplama	65	10.1	21	4.0	69	10.0	19	8.4	46	10.2	37	8.8
Sofra Toplama	68	10.6	27	5.1	75	10.8	17	7.5	56	12.5	38	9.0
Odasını Düzenleme	55	8.6	19	3.6	64	9.2	11	4.8	41	9.1	25	5.9
Yemek Pişirme	50	7.8	7	1.3	40	5.8	3	1.3	26	5.8	6	1.4
Bulaşık Yıkama	69	10.7	3	0.6	68	9.8	5	2.2	51	11.4	5	1.2
Çamaşır yıkama ve asma	32	5.0	1	0.2	40	5.8	2	0.9	15	3.3	2	0.5
Ütü	65	10.1	26	4.9	66	9.5	8	3.5	35	7.8	28	6.6
Ev Temizliği	63	9.8	7	1.3	69	10.0	6	2.6	49	10.9	15	3.6
Evdeki Tamiratlar	1	0.2	56	10.6	3	0.4	22	9.7	-	-	35	8.3
Evdeki Küçük Çocuğun Bakımı	13	2.0	5	0.9	14	2.0	2	0.9	9	2.0	3	0.7
Evde Okula Gidenlerin Derslerine Yardım	43	6.7	46	8.7	36	5.2	8	3.5	24	5.3	13	3.1
Evin Boya,Badana Bakımı	5	0.8	49	9.2	3	0.4	13	5.7	-	-	21	5.0
Soba Yakma	38	5.9	50	9.4	41	5.9	20	8.8	32	7.1	39	9.2
Bahçe Bakımı	23	3.6	64	12.1	23	3.3	28	12.3	23	5.1	47	11.1
Hayvanların Bakımı	8	1.2	47	8.9	22	3.2	20	8.8	18	4.0	31	7.3
Tarla İşleri	17	2.6	57	10.8	33	4.8	27	11.9	9	2.0	38	9.0
Alışveriş	27	4.2	45	8.5	26	3.8	16	7.0	15	3.3	39	9.2
TOPLAM	**642**	**100.0**	**530**	**100.0**	**692**	**100.0**	**227**	**100.0**	**449**	**100.0**	**422**	**100.0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Yatak toplama, sofra toplama, bulaşık yıkama, ütü, ev temizliği gibi işleri kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla yaptığı görülmektedir (Tablo 4.9). Buna karşın erkek öğrenciler evdeki tamiratlar, bahçe bakımı, tarla işleri ve alışveriş gibi işlerde aktiflerdir. Okullara göre de farklılıklar bulunmaktadır. K.S Lisesi ve A.A

Lisesi erkek öğrencilerinin yatak toplama ve sofra toplama gibi işlerde Y.S.A Lisesi erkek öğrencilerine göre daha aktif oldukları gözlemlenmektedir.

4.2.2.2. Okul Sonrası Zaman Değerlendirme

Okul sonrası zaman değerlendirmede tüm öğrenciler içinde en fazla müzik dinleme tercih edilmektedir(%16.8). Bunu televizyon izleme (%16.3) ve ders çalışma (%15.9) izlemektedir. Okullar arasında faaliyetler arasında büyük farklar olmamakla birlikte, kız ve erkek öğrencilerin faaliyetleri farklılıklar içermektedir.

Tablo 4.10. Okul Sonrası Boş Zamanda Yapılanların Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
AKTİVİTELER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ders Çalışma	**58**	18.2	**67**	14.1	**67**	16.5	**13**	8.2	**56**	19.4	**53**	16.1	**314**	15.9
Kitap Okuma	**46**	14.5	**39**	8.2	**56**	13.8	**7**	4.4	**48**	16.6	**38**	11.6	**234**	11.8
Müzik Dinleme	**58**	18.2	**76**	16.0	**68**	16.7	**26**	16.5	**53**	18.3	**51**	15.5	**332**	16.8
Televizyon İzleme	**48**	15.1	**74**	15.5	**70**	17.2	**26**	16.5	**47**	16.3	**57**	17.3	**322**	16.3
Spor Yapma	**10**	3.1	**76**	16.0	**19**	4.7	**24**	15.2	**11**	3.8	**50**	15.2	**190**	9.6
Dvd Vcd İzleme	**10**	3.1	**32**	6.7	**21**	5.2	**10**	6.3	**15**	5.2	**17**	5.2	**105**	5.3
Ev İşi Yapma	**61**	19.2	**17**	3.6	**64**	15.8	**8**	5.1	**42**	14.5	**12**	3.6	**204**	10.3
Tarla İşleri	**14**	4.4	**39**	8.2	**22**	5.4	**18**	11.4	**2**	0.7	**19**	5.8	**114**	5.8
Hayvanların Bakımı	**7**	2.2	**37**	7.8	**16**	3.9	**19**	12.0	**13**	4.5	**27**	8.2	**119**	6.0
Hiç Boş Zaman Yok	**3**	0.9	**10**	2.1	**2**	0.5	**4**	2.5	**2**	0.7	**2**	0.6	**23**	1.2
Yakınlarının İşyerlerine Yardım	**3**	0.9	**7**	1.5	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**2**	0.6	**12**	0.6
İnternet	**-**	-	**2**	0.4	**1**	0.2	**3**	1.9	**-**	-	**1**	-	**7**	0.4
TOPLAM	318	100.0	476	100.0	406	100.0	158	100.0	289	100.0	329	99.7	1976	100.0

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Y.S.A Lisesi'nde kız öğrencilerin en çok ev işi yaptıkları (%19.2), bunu ders çalışma ve müzik dinlemenin takip ettiği saptanmıştır (%18.2). (Tablo 4.10).

Diğer okullarda da ders çalışma ve müzik dinleme kız öğrencilerin okul sonrasında en çok ilgilendikleri faaliyetlerdir. Erkek öğrencilerde ise müzik dinleme, televizyon izleme ve spor yapma gibi faaliyetler ön plandadır. A.A Lisesi'nde erkek öğrencilerin %16.1 i boş zamanında ders çalışırken, Y.S.A Lisesi erkek öğrencilerinin % 14.1'i, K.S Lisesi erkek öğrencilerinin ise %8.2'si boş zamanlarında ders çalışmaktadır. Hiç boş zamanım yok diyen öğrencilerin toplam

öğrenci sayısına oranı %1.2'dir. Tarla işleri ve hayvan bakımı gibi boş zamanda yapılan işlerde erkek öğrencilerin üstünlüğü bulunmaktadır. Yine boş zamanını spor yaparak değerlendirenlerin %78.9 u erkek, %21.1'i kız öğrencidir. Kitap okumada ise kızların üstünlüğü söz konusudur. Boş zamanını kitap okuyarak değerlendirenlerin %64.1'i kız, %35.9'u erkek öğrencidir. Boş zamanlarını değerlendirirken kitap, gazete ve dergi okuyan öğrencilerin, okuma alışkanlıkları ve okuma konusundaki tercihleri konusundaki araştırmanın sonuçları şöyledir.

4.2.2.3. Öğrencilerin Kitap, Gazete, Dergi Okuma Alışkanlıkları

Okumada tercihlerin başında kitap gelmektedir (%50.7). Bunu gazete (%16.7) ve dergi (%10.3) takip etmektedir. Ara sıra okunan türlerde sırasıyla gazete (76.3), dergi %70.9, ve kitap gelmektedir (%44.1). Kitap gazete ve dergi okumayan öğrencilerin toplamdaki oranı %10.3'tür. Öğrencilerin %89.7'si kitap, gazete ve dergiden en az birini okumaktadır. (Tablo 4.11).

Tablo 4.11. Kitap Gazete Dergi Okuma Alışkanlıklarının Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

OKUMA DURUMU		Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
KİTAP	Okurum	38	53.5	46	44.7	46	59.0	9	20.9	43	71.7	34	47.9	216	50.7
	Ara-Sıra	32	45.1	46	44.7	32	41.0	27	62.8	17	28.3	34	47.9	188	44.1
	Okumam	1	1.4	11	10.7	-	-	7	16.3		0.0	3	4.2	22	5.2
	Toplam	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**	**426**	**100.0**
GAZETE	Okurum	7	9.9	33	32.0	6	7.7	12	27.9	6	10.0	7	9.9	71	16.7
	Ara-Sıra	59	83.1	64	62.1	69	88.5	26	60.5	49	81.7	58	81.7	325	76.3
	Okumam	5	7.0	6	5.8	3	3.8	5	11.6	5	8.3	6	8.5	30	7.0
	Toplam	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**	**426**	**100.0**
DERGİ	Okurum	14	19.7	9	8.7	7	9.0	6	14.0	2	3.3	6	8.5	44	10.3
	Ara-Sıra	46	64.8	71	68.9	61	78.2	23	53.5	49	81.7	52	73.2	302	70.9
	Okumam	11	15.5	23	22.3	10	12.8	14	32.6	9	15.0	13	18.3	80	18.8
	Toplam	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**	**426**	**100.0**

Okullar arasındaki karşılaştırmaya bakıldığında en yüksek kitap okuma oranına sahip okul A.A Lisesi'dir. Öğrencilerin %97.7' si kitap, gazete ve dergiden en az birini okumaktadır. İkinci olarak K.S Lisesi gelmektedir (%94.2). Üçüncü olarak ta Y.S.A Lisesi gelmektedir (%93.1). Gazete okuma incelendiğinde okullar birbirine yakın tablolar çizmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu gazeteyi ara sıra okumaktadır. Gazete okuyan ve hiç gazete okumayan öğrencilerin oranları tüm okullarda benzerdir. Toplamda gazete okumayanların okuyanlara oranı %7.0'dır. Dergi de gazete gibi düzensiz okunan bir türdür. Öğrencilerin %70.9'u ara sıra dergi okumaktadır. Dergi türünde okumayanların toplamdaki oranı da %18.8'dir. Bu da derginin kitap ve gazeteye göre daha az tercih edildiğini göstermektedir.

Cinsiyete göre okuma alışkanlıkları incelendiğinde kızların kitap okumada erkeklerden önde olduğunu görülmektedir(%58.8). K.S ve A.A Liselerinde erkek öğrencilerin ara sıra kitap okudukları, Y.S.A Lisesi'nde ise düzenli okuyan ve ara sıra okuyanların eşit olduğu görülmektedir. Yine hiç kitap okumayan 22 öğrencinin %95.5'i erkek öğrencidir. Gazete okumada hemen hemen tüm öğrencilerin okuma tercihlerinin düzensiz okuma olduğunu ve kız ve erkek öğrenciler arasında gözle görülür bir farkın olmadığını söylemek mümkündür. Dergi okumada da cinsiyete göre önemli farklar sözkonusu olmayıp çoğunlukla ara sıra okunmaktadır.

4.2.2.4. Öğrencilerin Okudukları Kitap, Gazete, Dergilerde Tercih Edilen Türler

Öğrencilerin okudukları kitap, gazete, dergi türü sorularında birden fazla seçenek işaretleme hakkı tanınmıştır.

a. Kitap Türleri

Kitap, gazete ve dergide tercih edilen türlerin okullara ve cinsiyete göre dağılımları da incelenmiş ve Tablo 4.12, Tablo 4.13 ve Tablo 4.14' te verilmiştir.

Kitap okumada tercih edilen türlerde genel toplamda ilk sırayı roman (%31.3), ikinci sırayı ise hikaye almaktadır (%22.6).

Tablo 4.12. Okunan Kitap Türlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

KİTAP TÜRLERİ	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Dini	29	14.8	25	10.8	49	20.2	20	23.8	18	10.2	17	9.3	158	14.2
Ansiklopedi	7	3.6	13	5.6	6	2.5	4	4.8	4	2.3	11	6.0	45	4.0
Roman	69	35.2	71	30.7	75	31.0	17	20.2	57	32.2	59	32.2	348	31.3
Hikaye	43	21.9	63	27.3	38	15.7	12	14.3	48	27.1	47	25.7	251	22.6
Bilimsel	16	8.2	36	15.6	24	9.9	13	15.5	17	9.6	25	13.7	131	11.8
Polisiye	5	2.6	7	3.0	17	7.0	10	11.9	18	10.2	10	5.5	67	6.0
Kadın Çalışmaları	6	3.1	1	0.4	14	5.8	5	6.0	4	2.3	3	1.6	33	3.0
Kişisel Gelişim	21	10.7	15	6.5	19	7.9	3	3.6	11	6.2	11	6.0	80	7.2
TOPLAM	**196**	**100.0**	**231**	**100.0**	**242**	**100.0**	**84**	**100.0**	**177**	**100.0**	**183**	**100.0**	**1113**	**100.0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Erkek öğrencilerin bilimsel kitap okuma oranını kız öğrencilerden yüksektir (%56.5).

Okullar arasındaki farklılıklara bakıldığında K.S Lisesi'nde romandan sonra en çok tercih edilen türün dini kitaplar olduğu (%43.6). Dini kitaplar en çok tercih edilen 3. tür kitaptır ve bunu bilimsel kitaplar izlemektedir.

b. Gazetede Okunan Haber Türleri

Gazetede okunan haber türlerinde önceliği %22.2 oranıyla "Güncel Konular" almaktadır. Bunu %17.6 oranıyla spor haberleri izlemektedir. Gazete okumada en az tercih edilen haber türü ise ekonomidir (%7.5). (Tablo 4.13.).

Tablo 4.13. Gazetede Okunan Haber Türlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

HABER TÜRLERİ	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Siyaset	13	6.2	45	15.4	24	9.5	14	14.4	13	7.9	19	10.8	128	10.7
Spor	15	7.1	81	27.7	27	10.7	27	27.8	10	6.1	50	28.4	210	17.6
Magazin	32	15.2	26	8.9	42	16.7	9	9.3	36	21.8	23	13.1	168	14.1
Güncel	47	22.3	58	19.9	55	21.8	22	22.7	41	24.8	42	23.9	265	22.2
Ekonomi	14	6.6	30	10.3	17	6.7	8	8.2	12	7.3	8	4.5	89	7.5
Kadın Sayfaları	43	20.4	10	3.4	49	19.4	7	7.2	27	16.4	6	3.4	142	11.9
Son Sayfa	47	22.3	42	14.4	38	15.1	10	10.3	26	15.8	28	15.9	191	16.0
TOPLAM	**211**	**100.0**	**292**	**100.0**	**252**	**100.0**	**97**	**100.0**	**165**	**100.0**	**176**	**100.0**	**1193**	**100.0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Tüm okulların gazetede okudukları haber türleri benzerlik göstermekte, ancak kız ve erkek öğrenci tercihlerinin farklılığı da öne çıkmaktadır. Tüm liselerde kız öğrencilerin ilk tercihi güncel haberlerdir (%22.8). Erkek öğrencilerin ise spor haberleridir (%28.0). Kız öğrencilerin diğer tercihlerini magazin haberleri(%17.5) ve kadın sayfaları (%18.9) oluşturmaktadır. Kız öğrencilerde en az tercih edilen haber türleri ekonomi (%6.8), siyaset (%8.0) ve spor haberleridir (%8.2). Erkek öğrencilerde ise en az tercih edilen kadın sayfaları (%4.1) ve magazindir (%10.3).

c. Dergi Türleri

Okunan dergi türü tercihleri de okullara göre benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.14. Okunan Dergi Türlerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

DERGİ TÜRLERİ	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çocuk Dergisi	9	4.0	6	2.1	19	7.1	1	0.9	14	8.1	5	2.3	54	4.2
Magazin Dergisi	31	13.7	20	6.9	41	15.3	7	6.2	32	18.6	17	7.9	148	11.5
Bilimsel Dergiler	34	15.0	33	11.4	30	11.2	13	11.5	22	12.8	25	11.7	157	12.2
Otomobil Dergisi	5	2.2	45	15.6	9	3.4	19	16.8	4	2.3	40	18.7	122	9.5
Dekorasyon Dergileri	23	10.2	9	3.1	29	10.8	8	7.1	18	10.5	8	3.7	95	7.4
Haber Dergileri	18	8.0	37	12.8	19	7.1	9	8.0	16	9.3	22	10.3	121	9.4
Bilgisayar Dergileri	16	7.1	28	9.7	14	5.2	16	14.2	10	5.8	26	12.1	110	8.6
Dini Dergiler	26	11.5	22	7.6	32	11.9	12	10.6	13	7.6	13	6.1	118	9.2
Kadın Dergileri	22	9.7	9	3.1	30	11.2	4	3.5	19	11.0	5	2.3	89	6.9
Spor Dergileri	11	4.9	69	23.9	19	7.1	20	17.7	10	5.8	46	21.5	175	13.7
Kişisel Gelişim Dergileri	31	13.7	11	3.8	26	9.7	4	3.5	12	7.0	7	3.3	91	7.1
Mizah Dergileri	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.2	-	-	2	0.2
TOPLAM	**226**	**100.0**	**289**	**100.0**	**268**	**100.0**	**113**	**100.0**	**172**	**100.0**	**214**	**100.0**	**1282**	**100.0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Erkek öğrencilerin en çok tercih ettiği dergi türü spor dergileridir (%21.9). Kız öğrencilerin ise en çok tercih ettiği tür magazin dergileridir (%15.6). Otomobil dergileri de yine erkek öğrenciler tarafından okunan ama kız öğrencilerin çok tercih etmediği dergi türüdür. Öğrenciler arasında en az tercih edilen dergi türü çocuk dergisidir (%4.2). Bunu %6.9'la kadın dergileri takip etmektedir. Anket formunda yer almayan ancak öğrencilerin okuduklarını belirttiği diğer bir dergi türü de mizah dergileridir.(Tablo 4.14)

4.2.2.5. Televizyon İzleme

Öğrencilerin televizyonda izledikleri programlar genel olarak dizi ve filmlerde yoğunlaşmaktadır. Televizyon izlemede program tercihleri tüm öğrenciler için şöyledir: En çok izlenen program Türk dizi ve filmlerinin oranı %18.4, ikinci en çok izlenen yabancı dizi ve filmlerin oranı %16.7 ve üçüncü en çok izlenen belgesel içerikli programların oranı %16.3 tür. (Tablo 4.15).

Tablo 4.15. İzlenen Televizyon Programlarının Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

TV PROGRAMLARI	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sabah Programları	12	5.6	16	3.8	23	8.0	5	3.3	11	5.5	11	3.9	78	5.0
Müzik Programları	42	19.6	46	11.0	51	17.6	20	13.1	40	20.1	35	12.4	234	15.0
Belgesel İçerikli Programlar	36	16.8	73	17.5	50	17.3	27	17.6	27	13.6	41	14.5	254	16.3
Haber ve Tartışma Programları	19	8.9	36	8.6	16	5.5	10	6.5	18	9.0	24	8.5	123	7.9
Spor Programları	7	3.3	76	18.2	15	5.2	27	17.6	5	2.5	53	18.7	183	11.8
Türk Dizi ve Filmleri	54	25.2	56	13.4	62	21.5	21	13.7	47	23.6	47	16.6	287	18.4
Yabancı Dizi ve Filmler	31	14.5	79	18.9	39	13.5	29	19.0	36	18.1	46	16.3	260	16.7
Çizgifilm	13	6.1	36	8.6	33	11.4	14	9.2	15	7.5	26	9.2	137	8.8
TOPLAM	**214**	**100.0**	**418**	**100.0**	**289**	**100.0**	**153**	**100.0**	**199**	**100.0**	**283**	**100.0**	**1556**	**100.0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Öğrencilerin en az izlediği programlar ise sabah programları %5,0 ile haber ve tartışma programlarıdır (%7.9). Öğrencilerin program tercihleri 3 okulda da benzerlik göstermekte ve cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Kız öğrencilerin en çok izlediği program Türk dizileri, filmleri ve müzik programlarıdır. Erkek öğrencilerde ise en çok izlenenler spor programları , yabancı dizi ve filmlerdir. Kız öğrencilerin en az izledikleri program spor programları, erkek öğrencilerin ise sabah programlarıdır.

4.2.2.6. Film Satın Alıp İzleme

Anket uygulanan öğrencilerin %86.2'si DVD veya VCD satın alarak film seyretmektedir. Öğrencilerin %13.8'i ise satın alıp film izlememekte, bu öğrencilerin %61.0'ını kız öğrenciler, %38.9'unu ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır. (Tablo 4.16).

Tablo 4.16. DVD-VCD Satın Alıp İzleme Durumu

SATIN ALMA DURUMU	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	56	78.9	99	96.1	68	87.2	33	76.7	49	81.7	62	87.3	367	86.2
Hayır	15	21.1	4	3.9	10	12.8	10	23.3	11	18.3	9	12.7	59	13.8
TOPLAM	71	100.0	103	100.0	78	100.0	43	100.0	60	100.0	71	100.0	426	100.0

4.2.2.7. Satın Alıp İzlenen Film Türleri

Satın alınarak izlenen film içeriklerinde tüm öğrencilerin en çok tercih ettiği film türleri korku filmi, savaş ve kahramanlık içeren filmler ve romantik komedi türündeki filmlerdir.

Tablo 4.17. Satın Alınarak İzlenen Film İçeriklerinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

FİLM İÇERİKLERİ	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Romantik-Komedi	40	25.5	48	14.0	52	23.6	14	13.2	37	24.3	29	13.4	220	18.4
Bilim Kurgu	13	8.3	24	7.0	13	5.9	5	4.7	17	11.2	22	10.2	94	7.9
Korku Filmi	41	26.1	75	21.8	52	23.6	25	23.6	36	23.7	50	23.1	279	23.3
Türk Komedi	20	12.7	43	12.5	37	16.8	17	16.0	24	15.8	27	12.5	168	14.1
Dini İçerikli Filmler	12	7.6	24	7.0	18	8.2	7	6.6	8	5.3	9	4.2	78	6.5
Tarihi İçerikli	13	8.3	42	12.2	15	6.8	10	9.4	15	9.9	27	12.5	122	10.2
Savaş ve Kahramanlık İçeren Filmler	18	11.5	88	25.6	33	15.0	28	26.4	15	9.9	52	24.1	234	19.6
TOPLAM	**157**	**100.0**	**344**	**100.0**	**220**	**100.0**	**106**	**100.0**	**152**	**100.0**	**216**	**100.0**	**1195***	**100.0**

* Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Kız öğrenciler en çok romantik komedi, korku filmi ve türk komedi türündeki filmleri tercih etmektedirler. Erkek öğrenciler ise savaş ve kahramanlık içeren filmler, korku filmi ve romantik komedi film türlerini tercih etmektedir. Satın alınarak izlemede en az tercih edilen film türü ise dini filmlerdir(%6.5). (Tablo 4.17).

4.2.2.8. Harçlık Alma

a. Alınan Harçlık Miktarı

Öğrencilerin %72.8'i haftalık olarak 1-10YTL arasında harçlık almaktadır. Bunu %12.7' ile hiç harçlık almayanlar izlemektedir. (Tablo 4.18). Okullara ve cinsiyete göre harçlık dağılımı benzer eğilim göstermektedir. Bununla beraber alınan harçlık miktarları büyüdükçe çok küçük farklarla erkekler öne çıkmaktadır.

Tablo 4.18. Haftalık Alınan Harçlık Miktarının Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

HAFTALIK HARÇLIK DURUMU	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1-10 YTL	47	66.2	68	66.0	61	78.2	27	62.8	51	85.0	56	78.9	310	72.8
11-20 YTL	5	7.0	4	3.9	11	14.1	6	14.0	6	10.0	9	12.7	41	9.6
21-30 YTL	-	-	3	2.9	-	-	1	2.3	-	-	-	-	4	0.9
31-40 YTL	1	1.4	3	2.9	-	-	1	2.3	-	-	-	-	5	1.2
41 YTL ve Üzeri	1	1.4	2	1.9	-	-	2	4.7	-	-	-	-	5	1.2
Harçlığa İhtiyaç Duymuyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3.3	3	4.2	5	1.2
Harçlık Almıyorum	16	22.5	22	21.4	6	7.7	6	14.0	1	1.7	3	4.2	54	12.7
Belirli Miktar Yok	1	1.4	1	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.5
TOPLAM	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**	**426**	**100.0**

Öğrencilerin büyük bir kısmı harçlık almaktadır. Alınan harçlığın nerelerde kullanıldığı da harçlık miktarıyla ilişkilidir. (Tablo 4.19)

b. Harçlık Kullanım Durumu

Harçlık alan öğrencilerin %38.9'u yiyecek, %20.7'si eğitim ve %15.2'si giyim gibi alanlarda harçlıklarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Yani %74.8'i eğitimini ve yaşamını sürdürebilmek için zorunlu olarak ihtiyaç duyduğu alanlarda kullanmıştır. Geriye kalan %25.2'lik bölüm ise hobi ve eğlence olarak gruplayabileceğimiz alanlarda kullanmıştır. (Tablo 4.19).

Tablo 4.19. Harçlığın Yönlendirildiği Alanların Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
ALANLAR	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Giyim	12	11.4	19	11.8	25	16.9	8	12.1	21	16.9	22	22.4	107	15.2
Yiyecek	45	42.9	63	39.1	68	45.9	26	39.4	44	35.5	27	27.6	273	38.9
Eğitim	28	26.7	25	15.5	25	16.9	7	10.6	40	32.3	20	20.4	145	20.7
Kitap, Cd, Dergi, Müzik	10	9.5	20	12.4	19	12.8	8	12.1	16	12.9	12	12.2	85	12.1
Spor Malzemeleri	5	4.8	30	18.6	2	1.4	11	16.7	3	2.4	13	13.3	64	9.1
Yol Parası	1	1.0	-	-	-	-	2	3.0	-	-	1	1.0	4	0.6
İletişim	1	1.0	-	-	7	4.7	3	4.5	-	-	2	2.0	13	1.9
Kozmetik	-	-	-	-	2	1.4	-	-	-	-	1	1.0	3	0.4
Biriktirme	3	2.9	4	2.5	-	-	1	1.5	-	-	-	-	8	1.1
TOPLAM	**105**	**100.0**	**161**	**100.0**	**148**	**100.0**	**66**	**100.0**	**124**	**100.0**	**98**	**100.0**	**702**	**100.0**

* Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Okullara göre dağılıma bakıldığında sadece %2.1'i tasarruf yapmaktadır ve çoğunluğu kızlardır. Harcama alanlarında benzer eğilim görülmekle beraber, cinsiyete göre harcamalar biraz farklılaşmaktadır. Kızlarda ve erkeklerde yiyecek harcamaları en önemli payı oluştururken; ikinci öncelik kızlarda eğitim, erkeklerde ise spora kaymaktadır.

4.2.3. Aile Kavramı ve Karar Alma Süreçlerine Katılım

4.2.3.1. Örnek Alma

a. Örnek Alınan Kişi

Aile, bireyin ve toplumun fonksiyonlarında en temel öğedir. Aile, bireyin yaşamında çok önemli bir yer tutan beslenme, bakım, sevgi ihtiyacı, duygusal gelişim, psikolojik gelişim, eğitim, kültürel değerleri kazanma, sağlıklı zeka gelişimini sürdürme gibi temel ihtiyaçlarını karşıladığı birincil yer ve çevredir. (http://www.rehberogretmen.biz) Bu nedenle öğrencilerin örnek almaya en yakınlarından başladığını görülmektedir. Kırsal çevrede sosyal olanakların az olması da aile içi etkileşimi arttırmaktadır.

Öğrencilerin örnek aldığı kişilerin başında %23.2'yle baba gelmektedir. Bunu %20.4'le anne izlemektedir. Örnek alınan kişiler öğrenciye en yakın olanlardan daha az yakın olanlara doğru bir dağılım göstermektedir (Önce anne baba, sonra kardeşler ve daha sonra akrabalar). %8.8'lik öğrenci grubu da kimseyi örnek almamaktadır. (Tablo 4.20).

Tablo 4.20. Örnek Alınan Kişinin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
KİŞİLER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Baba	32	22.2	48	24.0	35	21.6	20	26.0	22	19.1	34	27.4	89	21.1	102	25.4
Anne	41	28.5	28	14.0	36	22.2	14	18.2	32	27.8	17	13.7	109	25.9	59	14.7
Abi	16	11.1	36	18.0	16	9.9	10	13.0	16	13.9	25	20.2	48	11.4	71	17.7
Abla	15	10.4	15	7.5	13	8.0	5	6.5	14	12.2	11	8.9	42	10.0	31	7.7
Amca/Dayı	10	6.9	28	14.0	7	4.3	9	11.7	7	6.1	14	11.3	24	5.7	51	12.7
Hala/Teyze	14	9.7	12	6.0	23	14.2	1	1.3	5	4.3	3	2.4	42	10.0	16	4.0
Dede	2	1.4	6	3.0	4	2.5	4	5.2	3	2.6	4	3.2	9	2.1	14	3.5
Anneanne/Babanne	2	1.4	4	2.0	3	1.9	3	3.9	2	1.7	2	1.6	7	1.7	9	2.2
Öğretmen	1	0.7	-	-	3	1.9	1	1.3	1	0.9	-	-	5	1.2	1	0.2
Kuzen	-	-	5	2.5	10	6.2	3	3.9	3	2.6	-	-	13	3.1	8	2.0
Örnek alınan kimse yok	11	7.6	18	9.0	12	7.4	7	9.1	10	8.7	14	11.3	33	7.8	39	9.7
TOPLAM	**144**	**100.0**	**200**	**100.0**	**162**	**100.0**	**77**	**100.0**	**115**	**100.0**	**124**	**100.0**	**421**	**100.0**	**401**	**100,0**

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Okullara göre örnek alınan kişi incelendiğinde genel olarak benzerlik bulunmaktadır. K.S Lisesi kız öğrencilerinin anne ve babadan sonra örnek aldıkları kişilerin hala ve teyzeleri olduğu görülmektedir(%14.2).

Cinsiyete göre dağılımı incelediğimizde çeşitli farklar ortaya çıkmaktadır. İlk olarak ortaya çıkan sonuç kız öğrencilerin anneyi örnek aldığı (%25.9), erkek öğrencilerin ise babayı örnek aldıklarıdır (%25.4). Bütün okullarda kız öğrencilerin abladan çok ağabeyi örnek aldıklarını görmekteyiz. Erkek öğrencilerde ise abi anneden bile daha çok örnek alınan biri olarak rakamlara yansımıştır (ağabeyi örnek alanlar %17.7, anneyi örnek alanlar %14.7).

Sonuç olarak kızlar kendileri için anneyi, erkeklerde babayı model almaktadır. Diğer bir ifadeyle örnek alınan kişiler için ilk etapta öğrencinin ailesi sonra ise yakın akrabalarıdır. Kızlar kadın akrabaları, erkekler ise erkek akrabaları daha çok örnek almaktadır.

b. Örnek Alınan Davranış

Örnek alınan davranışlar ise örnek alınan kişilerde örnek almaya konu olan düşünce, meziyet ve davranışları kapsar. Öğrencilerin örnek almaya değer bulduğu en önemli davranışlar şunlardır: Dürüstlük (%16.7), çevresi tarafından sevilmek (%14.4), çalışkanlık (%12.7), başarı (%12.0) ve çocuklarına ve ailesine düşkünlüğü (%10.8) dür. (Tablo 4.21).

Tablo 4.21 Örnek Alınan Davranışın Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

ÖRNEK ALINAN DAVRANIŞ	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çalışkanlık	43	12.8	56	12.6	32	9.9	22	13.2	32	14.3	38	14.3	107	12.1	116	13.3
Başarı	37	11.0	52	11.7	35	10.8	16	9.6	31	13.9	39	14.7	103	11.7	107	12.2
Dürüstlük	50	14.9	76	17.2	52	16.0	31	18.6	38	17.0	47	17.7	140	15.9	154	17.6
Çevresi tarafından sevilmek	50	14.9	62	14.0	49	15.1	20	12.0	33	14,8	39	14,7	132	15,0	121	13,8
Zenginlik	1	0,3	4	0,9	2	0,6	1	0,6	1	0,4	1	0,4	4	0,5	6	0,7
Esprili Kişilik	23	6,9	30	6,8	23	7,1	15	9,0	13	5,8	17	6,4	59	6,7	62	7,1
Zorluklardan Geçip İstediğini Elde Etme	34	10,1	41	9,3	39	12,0	13	7,8	24	10,8	17	6,4	97	11,0	71	8,1
Yaşlarına Rağmen Zamana Ayak Uydurmaları	27	8,1	24	5,4	19	5,9	13	7,8	5	2,2	14	5,3	51	5,8	51	5,8
İleriyi Görmeleri	16	4,8	29	6,5	16	4,9	15	9,0	14	6,3	22	8,3	46	5,2	66	7,5
Çocuklarına ve Ailesine Düşkünlüğü	40	11.9	47	10.6	39	12.0	15	9.0	26	11.7	23	8.7	105	11.9	85	9.7
Fiziki Görüntüsünün Çevre Tarafından Beğenilmesi	14	4.2	22	5.0	18	5.6	6	3.6	6	2.7	8	3.0	38	4.3	36	4.1
TOPLAM	335	100.0	443	100.0	324	100.0	167	100.0	223	100.0	265	882.0	882	100.0	875	100.0

*Birden fazla cevap hakkı tanınmıştır.

Dürüstlük ve çevresi tarafından sevilmek özellikle kırsal toplumda, yani; aile çevre ilişkilerinin iç içe olduğu toplumlarda daha büyük önem kazanmaktadır. Okullara göre örnek alınan davranışlar birbirine benzerdir. A.A Lisesi öğrencileri başarıyı üçüncü örnek aldıkları davranış olarak gösterirken (%14.3) diğer liselerde 4.ve 5. sıralarda yer almaktadır. Tüm okullarda en çok örnek alınan davranışlar çalışkanlık, dürüstlük ve çevresi tarafından sevilmektir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki dağılıma bakıldığında kız öğrencilerle erkek öğrencilerin örnek aldıkları davranışlar benzer olup; K.S Lisesi'nde kız öğrencilerin "zorluklardan geçip istediğini elde etme" unsurunu da örnek aldıkları 3. davranış olarak belirledikleri görülmektedir (%12.0).

4.2.3.2. Ailelerin Çocuklarından Beklentileri

Ailelerin çocuklarından beklentileri kız ve erkek öğrencilerde benzerdir. Kız ve erkek çocuklarından farklı beklentiler değişik cinsiyet rolleri sosyalleşmesine yol açmaktadır. Şöyle ki, erkek çocuktan daha çok şey beklendiğinden, ona daha çok değer verilir ve üstüne düşülür. Çünkü erkek çocuk kırsal ortamda çoğu zaman ana-babanın tek yaşlılık güvencesi olmasının yanı sıra, ailesine sosyal beğeni ve saygınlık da sağlar. Öyle ki; oğlu olmayan kadın hor görülür (Striling, 1965; Başaran, 1971). Böyle önemli işlevleri olan erkek çocuk doğal olarak kız çocuğa tercih edilir. Bu tercih nedeniyle üstüne çok düşülen ve annesine çok yakın büyüyen erkek çocuğun özerk kişilik gelişimi bakımından pek elverişli bir ortamda büyüdüğünü söylemek güçtür. Bir de erkek çocuğun anne babasına, aileye bakma yükü yüklenince ailesinden bağımsızlaşması daha da zorlaşacaktır. Kızlar ise daha küçük yaştan kendilerinin değersiz olduğunu öğrenip düşük düzeyde bir benlik kavramı edinebilirler. Erkeklerden farklı bir sosyalleşme sürecinden geçen kızlar baskı ve kontrol altındadırlar. Sonuç daha tutucu, dindar, daha az başarı güdüsüne sahip bir kişilik yapısı olup geleneksel rol beklentilerine uymaktadır (Öztürk,1969; Geçtan,1973; Başaran1974; Kağıtçıbaşı,1972)

Tablo 4.22 Ailenin Çocuklarından En Önemli 3 Beklentisinin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı

BEKLENTİLER	Kız						Toplam		Erkek						Toplam	
	1.Öncelik		2.Öncelik		3.Öncelik				1.Öncelik		2.Öncelik		3.Öncelik			
(Selahattin Afşar Lisesi)	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Aileye karşı saygılı ve itaatkar olmak	**28**	39.4	**17**	23.9	**8**	11.3	**53**	24.9	**51**	49.5	**15**	14.6	**11**	10.7	**77**	24.9
Bağımsız olmak ve kendine güvenmek	**2**	2.8	**2**	2.8	**4**	5.6	**8**	3.8	**4**	3.9	**7**	6.8	**3**	2.9	**14**	4.5
Yaşlandıklarında onlara bakabilmek	**3**	4.2	**4**	5.6	**9**	12.7	**16**	7.5	**7**	6.8	**20**	19.4	**13**	12.6	**40**	12.9
Aile ve toplum içinde örnek davranışlarda bulunmak	**8**	11.3	**14**	19.7	**14**	19.7	**36**	16.9	**10**	9.7	**18**	17.5	**18**	17.5	**46**	14.9
Çevre tarafından takdir edilen biri olmak	**7**	9.9	**13**	18.3	**10**	14.1	**30**	14.1	**6**	5.8	**24**	23.3	**22**	21.4	**52**	16.8
Kendi Kararlarını kendi verebilecek meziyette olmak	**2**	2.8	**2**	2.8	**7**	9.9	**11**	5.2	**1**	1.0	**3**	2.9	**3**	2.9	**7**	2.3
Okumak ve ekonomik özgürlük kazanmak	**20**	28.2	**15**	21.1	**14**	19.7	**49**	23.0	**22**	21.4	**16**	15.5	**25**	24.3	**63**	20.4
İyi bir evlilik yapmak	**1**	1.4	**4**	5.6	**5**	7.0	**10**	4.7	**1**	1.0	**-**	-	**8**	7.8	**9**	2.9
Ailemin benden beklentisi yok	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**1**	1.0	**-**	-	**-**	-	**1**	0.3
TOPLAM	**71**	100.0	**71**	100.0	**71**	100.0	**213**	100.0	**103**	100.0	**103**	100.0	**103**	100.0	**309**	100.0
(Karaisalı Salbaş Lisesi)																
Aileye karşı saygılı ve itaatkar olmak	**44**	56.4	**11**	14.1	**4**	5.1	**59**	25.2	**19**	44.2	**5**	-	**8**	18.6	**32**	24.8
Bağımsız olmak ve kendine güvenmek	**2**	2.6	**8**	10.3	**4**	5.1	**14**	6.0	**1**	2.3	**3**	7.0	**3**	7.0	**7**	5.4
Yaşlandıklarında onlara bakabilmek	**-**	-	**7**	9.0	**14**	17.9	**21**	9.0	**-**	-	**5**	11.6	**4**	9.3	**9**	7.0
Aile ve toplum içinde örnek davranışlarda bulunmak	**7**	9.0	**12**	15.4	**17**	21.8	**36**	15.4	**8**	18.6	**9**	20.9	**4**	9.3	**21**	16.3
Çevre tarafından takdir edilen biri olmak	**2**	2.6	**13**	16.7	**18**	23.1	**33**	14.1	**2**	4.7	**6**	14.0	**11**	25.6	**19**	14.7
Kendi Kararlarını kendi verebilecek meziyette olmak	**1**	1.3	**3**	3.8	**3**	3.8	**7**	3.0	**-**	-	**3**	7.0	**-**	-	**3**	2.3
Okumak ve ekonomik özgürlük kazanmak	**22**	28.2	**23**	29.5	**13**	16.7	**58**	24.8	**10**	23.3	**10**	23.3	**9**	20.9	**29**	22.5
İyi bir evlilik yapmak	**-**	-	**1**	1.3	**5**	6.4	**6**	2.6	**3**	7.0	**2**	-	**4**	9.3	**9**	7.0
Ailemin benden beklentisi yok	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-
TOPLAM	**78**	100.0	**78**	100.0	**78**	100.0	**234**	100.0	**43**	100.0	**43**	95.3	**43**	100.0	**129**	100.0
(Aladağ Akören Lisesi)																
Aileye karşı saygılı ve itaatkar olmak	**25**	41.7	**12**	20.0	**12**	19.0	**49**	26.8	**35**	49.3	**10**	14.1	**12**	16.9	**57**	26.8
Bağımsız olmak ve kendine güvenmek	**2**	3.3	**5**	8.3	**4**	6.3	**11**	6.0	**3**	4.2	**7**	9.9	**3**	4.2	**13**	6.1
Yaşlandıklarında onlara bakabilmek	**5**	8.3	**4**	6.7	**5**	7.9	**14**	7.7	**3**	4.2	**8**	11.3	**7**	9.9	**18**	8.5
Aile ve toplum içinde örnek davranışlarda bulunmak	**2**	3.3	**13**	21.7	**20**	31.7	**35**	19.1	**7**	9.9	**17**	23.9	**13**	18.3	**37**	17.4
Çevre tarafından takdir edilen biri olmak	**1**	1.7	**7**	11.7	**6**	9.5	**14**	7.7	**3**	4.2	**10**	14.1	**15**	21.1	**28**	13.1
Kendi Kararlarını kendi verebilecek meziyette olmak	**2**	3.3	**5**	8.3	**2**	3.2	**9**	4.9	**3**	4.2	**-**	-	**2**	2.8	**5**	2.3
Okumak ve ekonomik özgürlük kazanmak	**22**	36.7	**14**	23.3	**14**	22.2	**50**	27.3	**16**	22.5	**16**	22.5	**16**	22.5	**48**	22.5
İyi bir evlilik yapmak	**1**	1.7	**-**	-	**-**	-	**1**	0.5		-	**3**	4.2	**3**	4.2	**6**	2.8
Ailemin benden beklentisi yok	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**1**	1.4	**-**	-	**-**	-	**1**	0.5
TOPLAM	**60**	100.0	**60**	100.0	**63**	100.0	**183**	100.0	**71**	100.0	**71**	100.0	**71**	100.0	**213**	100.0

Tüm okullarda ailenin en büyük beklentisinin saygı ve itaat olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu oran en yüksek K.S Lisesi kız öğrencilerinin fikirlerinde görülmektedir (%56.4). A.A Lisesi kız öğrencilerinde okumak ve ekonomik özgürlük kazanmak beklentisi diğer okullardaki kız ve erkek öğrencilerden daha yüksektir(%36.7). Çocuğun gelişmesi ve sosyalleşmesinde aile ortamı birinci derecede önemlidir. Özellikle erken çocukluk devresinde aile, çocuğun temel belirleyici çevresini oluşturur. Çocuğun gelişmesini doğrudan etkileyen en önemli aile dinamiği de anne-baba-çocuk arasındaki dikey etkileşim eksenidir. Dikey aile içi ilişkilerde çocuğun rolü ve özellikle anne-babanın çocuğa atfettikleri değer ve ondan beklentileri, ailenin temel özelliklerini yansıtır. Anne-baba ile çocuklar arasındaki bağımlı ilişkiler ailenin yaşam çemberi içinde değişir. Önceleri çocuk ailesine bağımlıdır, bu bağımlılık çocuk büyüdüğü zaman yaşlı anne-babanın çocuğa bağımlılığı şekline dönüşür. Bu olay, ailenin çocuklara ilişkin beklenti ve değerlerine yansır. (Kağıtçıbaşı, 1982,1989).

Daha önce yapılmış çalışmalardan; "Çocuğun Değeri[1]" araştırmasında çocukların anne babaları tarafından en değerli görülen özellikleri sorulmuş ve Türkiye'de "itaat" en çok değer verilen (%60), "bağımsızlık ve kendine güven" ise en az değer verilen (%18) özellik olarak bulunmuştur. Aynı araştırmanın yapıldığı Endonezya, Filipinler ve Tayland gibi genellikle sosyo-ekonomik gelişme düzeyleri düşük, yakın aile bağları olan kırsal-tarımsal ve geleneksel yaşam tarzına sahip ülkelerde de benzer sonuçlar bulunmuştur. Diğer taraftan, aynı araştırmaya katılan ABD ve Almanya'dan elde edilen sonuçlarda ise " bağımsızlık ve kendine güven" en çok değer verilen özellik olarak belirlenmiştir.

Çocuklarda arzu edilen özellikler ve onlardan beklentiler, kuşaklar arasında ve zaman içinde gözlenen dikey aile bağımlılıkları ile bir uyum göstermektedir.

[1]"Çocuğun Değeri Araştırması": Türkiye, Endonezya, Kore, Filipinler, Singapur, Tayvan, Tayland, Almanya ve ABD'de toplam olarak 20.000 den fazla evli kadın ve erkekle yapılmış bir araştırmadır. Türkiye'de 2300 kişilik ülke nüfusunu temsil eden bir örneklemle mülakatlar yapılmıştır. Bu araştırma bulgularıyla Türkiye'de anne babaların çocuklarına atfettikleri değerler arasında psikolojik ve ekonomik değerler ön plana çıkmıştır.(Kağıtçıbaşı, 1981,1982; Fawcett, 1983)

Ancak, belirtmek gerekir ki kuşaklar arasındaki bu dikey aile ilişkileri sadece maddi bağımlılığı değil, yakın duygusal bağları da içerir ve karşılıklı görevleri, sorumlulukları, maddi ve duygusal taahhütleri kapsar (Kağıtçıbaşı, 1982,1989). Çocuğun değeri araştırmasında ortaya çıkan sonuçlar bu çalışmanın sonuçlarıyla paraleldir. Ailelerin çocuklarından bağımsız olmaları ve kendilerine güvenmeleri ve kendi kararlarını kendileri verebilecek meziyette olmaları gibi beklentileri son derece düşüktür.

4.2.3.3. Anne ve Babada Olması Gereken Özellikler

Baba ve annede olması gereken özellikleri ortaya koyarak çocukların ebeveynleri konusunda toplumsal cinsiyet açısından fikirleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu düşünceler gelecekte onların nasıl ebeveynler olacağı hakkında da işaretler taşıdığı için önemlidir. Anne ve babada olması istenen özelliklerin her okul için ayrı ayrı oluşturulan tabloları ekte sunulmuştur.

a. Babada Olması Gereken Özellikler

Kız ve erkek öğrencilere göre babada olması gereken özellikler Tablo 4.23' te verilmiştir.

Tüm okullarda babada istenen özellikler benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin babada olmasını istedikleri özellikler dürüstlük, fedakarlık ve misafirperverliktir. Olmaması istenen özelliklerin başında duygusallık gelmektedir. Ayrıca fiziki görünümüne önem vermemesi ve disiplinli ve otoriter olmaması istenmektedir. Erkek öğrencilerin disiplinli ve duygusal olmamalı görüşünün kız öğrencilerden daha belirgin olduğu saptanmıştır. Fiziki görünümüne önem vermemesi konusunda ise kızların görüşü erkeklerden daha belirgindir.

Tablo 4.23 Babada Olması İstenen Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Özellikler	Olmalı						Olmamalı						Farketmez						Fikrim Yok					
	Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Neşeli-Espirili-Sosyal	176	12.5	151	11.1	327	11.8	3	1.8	9	4.9	12	3.4	23	7.1	35	11.0	58	9.0	7	3.8	22	7.2	4	0.9
Disiplinli-Otoriter	114	8.1	105	7.7	219	7.9	26	15.2	36	19.5	62	17.8	39	12.0	37	11.7	76	11.8	30	16.4	39	12.7	69	15.9
Çalışkan	172	12.2	178	13.1	350	12.6	2	1.2	3	1.6	5	1.4	22	6.8	17	5.4	39	6.1	14	7.7	19	6.2	33	7.6
Fedakar-Yardımsever	193	13.7	181	13.3	374	13.5	2	1.2	6	3.2	8	2.3	6	1.8	10	3.2	16	2.5	8	4.4	20	6.5	28	6.4
Dürüst-Saygıdeğer	194	13.7	190	14.0	384	13.8	2	1.2	7	3.8	2	0.6	3	0.9	6	1.9	9	1.4	10	5.5	14	4.6	24	5.5
Duygusal	71	5.0	64	4.7	135	4.9	29	17.0	40	21.6	69	19.8	83	25.5	69	21.8	152	23.7	26	14.2	44	14.4	70	16.1
Fiziki Görünümüne Önem Veren	53	3.8	69	5.1	122	4.4	48	28.1	38	20.5	86	24.6	77	23.7	64	20.2	141	22.0	31	16.9	46	15.0	77	17.7
Misafirperver	187	13.2	171	12.6	358	12.9	2	1.2	7	3.8	9	2.6	9	2.8	13	4.1	22	3.4	11	6.0	26	8.5	8	1.8
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	179	12.7	145	10.6	324	11.7	3	1.8	9	4.9	12	3.4	11	3.4	22	6.9	33	5.1	16	8.7	41	13.4	57	13.1
Son Sözü Söyleyen	73	5.2	108	7.9	181	6.5	54	31.6	30	16.2	84	24.1	52	16.0	44	13.9	96	15.0	30	16.4	35	11.4	65	14.9
TOPLAM	1412	100.0	1362	49.1	2774	66.0	171	100.0	185	100.0	349	100.0	325	100.0	317	100.0	642.0	100.0	183	100.0	306	100.0	435.0	100.0

* Birden fazla seçim hakkı tanınmıştır.

b. Annede Olması Gereken Özellikler

Kız ve erkek öğrencilere göre annede olması gereken özellikler Tablo 4.24' te verilmiştir.

Öğrencilerin annede istedikleri özellikler birbirine benzerlik göstermektedir. Annede olması gereken özellikler dürüstlük, fedakarlık ve misafirperverliktir.. Bir annede istenmeyen özellikler ise son sözü söyleyen olmamalı, disiplinli olmamalı ve fiziki görünümüne önem vermemeli düşünceleri ağırlıktadır.

Tablo 4.24 Annede Olması İstenen Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Özellikler	Olmalı						Olmamalı						Farketmez						Fikrim Yok					
	Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Neşeli-Espirili-Sosyal	186	12.9	154	11.4	340	12.1	4	1.9	18	8.5	22	5.3	14	4.8	24	7.8	38	6.3	5	3.4	21	7.3	4	1.0
Disiplinli-Otoriter	105	7.3	111	8.2	216	7.7	41	19.5	41	19.2	82	19.7	42	14.5	36	11.7	78	13.0	21	14.3	29	10.0	50	12.8
Çalışkan	178	12.3	178	13.1	356	12.7	1	0.5	4	1.9	5	1.2	20	6.9	20	6.5	40	6.7	13	8.8	12	4.2	25	6.4
Fedakar-Yardımsever	198	13.7	181	13.3	379	13.5	1	0.5	4	1.9	5	1.2	7	2.4	10	3.2	17	2.8	3	2.0	22	7.6	25	6.4
Dürüst-Saygıdeğer	197	13.6	182	13.4	379	13.5	1	0.5	8	3.8	2	0.5	3	1.0	7	2.3	10	1.7	8	5.4	20	6.9	28	7.1
Duygusal	122	8.4	106	7.8	228	8.1	22	10.5	24	11.3	46	11.1	48	16.6	48	15.5	96	16.0	17	11.6	39	13.5	56	14.3
Fiziki Görünümüne Önem Veren	78	5.4	81	6.0	159	5.7	44	21.0	46	21.6	90	21.6	60	20.7	51	16.5	111	18.5	27	18.4	39	13.5	66	16.8
Misafirperver	196	13.6	175	12.9	371	13.2	3	1.4	6	2.8	9	2.2	4	1.4	12	3.9	16	2.7	6	4.1	24	8.3	8	2.0
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	168	11.6	141	10.4	309	11.0	5	2.4	11	5.2	16	3.8	24	8.3	34	11.0	58	9.7	12	8.2	31	10.7	43	11.0
Son Sözü Söyleyen	18	1.2	47	3.5	65	2.3	88	41.9	51	23.9	139	33.4	68	23.4	67	21.7	135	22.5	35	23.8	52	18.0	87	22.2
TOPLAM	1446	100.0	1356	48.4	2802	100.0	210	100.0	213	100.0	416	100.0	290	100.0	309	100.0	599.0	100.0	147	100.0	289	100.0	392.0	100.0

* Birden fazla seçim hakkı tanınmıştır.

4.2.3.4. Evlilik Kararı Konusundaki Düşünceler

Öğrencilerin evlilik konusundaki kararlarında da yine ailesel faktörlerin etkili olduğunu görülmektedir. Öğrencilerin %29.6'sı evlilik konusunda "anne baba ve diğer aile büyüklerinin onayı alınmalı" demiştir. %26.5'i evlenecekler karar vermeli derken %23.2'si anne ve babanın onayı alınmalı demiştir. Evlenecekler karar vermeli diyenlerin %61.9' unu erkek öğrenciler, %38.1'ini kız öğrenciler oluşturmaktadır. Yine "anne babayla birlikte diğer aile büyüklerinin onayı alınmalı" diyenlerin %61.1'ini kız öğrenciler, %38.9'unu erkek öğrenciler oluşturmaktadır. (Tablo 4.29). Burada kızların daha edilgen düşündükleri görülmektedir.

Tablo 4.25. Evlilik Kararı Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Evlenecekler karar vermeli	10	14.1	32	31.1	8	10.3	13	30.2	25	41.7	25	35.2	113	26.5
Babanın onayı alınmalı	4	5.6	-	-	1	1.3	1	2.3	1	1.7	2	2.8	9	2.1
Annenin onayı alınmalı	-	-	2	1.9	1	1.3	1	2.3	-	-	4	5.6	8	1.9
Hem anne hem de babanın onayı alınmalı	16	22.5	20	19.4	29	37.2	8	18.6	10	16.7	16	22.5	99	23.2
Anne babayla birlikte diğer aile büyüklerinin onayı alınmalı	26	36.6	25	24.3	34	43.6	11	25.6	17	28.3	13	18.3	126	29.6
Fikrim Yok	15	21.1	24	23.3	5	6.4	9	20.9	7	11.7	11	15.5	71	16.7
TOPLAM	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**	**426**	**100.0**

Evlilik kararı konusunda kızların ve erkeklerin önemli sayılabilecek bir kısmı da fikrinin olmadığını belirtmiştir. Kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha gelenekçi düşünmekte; evliliğe büyüklerin karar vermesi gerektiğini düşünmektedirler. Kız öğrencilerin bu düşüncelerinin erkek öğrencilerden farklı olduğu χ^2=11,585>3,841 olarak tanımlanmıştır (α=0,05, df=1).

4.2.3.5. Miras Konusundaki Düşünceler

Miras paylaşımında öğrencilerin %75.4'ü eşit paylaşılması yönünde fikir belirtmiştir. Bu yüksek oran sevindiricidir. Miras konusunda okullar arasındaki farklılıklarda dikkat çekmektedir. Y.S.A Lisesi'ndeki erkek öğrencilerin %11.7'si kızlara mirastan pay verilmemeli demiştir. Yine erkek öğrencilerin %18.4 ü de büyüklerin kararları şartsız kabul edilmeli demiştir. A.A Lisesi erkek öğrencilerinin de %22.5'i büyüklerin kararları şartsız kabul edilmeli demiştir. (Tablo 4.30).

Mirastan kızlara daha az pay verilmeli düşüncesinin çok az olduğu görülmektedir.

Tablo 4.26. Miras Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Kızlara pay verilmemeli	-	-	12	11.7	-	-	2	4.7	-	-	-	-	14	3.3
Erkeklere pay verilmemeli	-	-	-	-	-	-	1	2.3	1	1.7	1	1.4	3	0.7
Kız ve erkek eşit pay almalı	57	80.3	63	61.2	70	89.7	33	76.7	53	88.3	45	63.4	321	75.4
Kızlara daha az pay verilmeli	2	2.8	5	4.9	2	2.6	2	4.7	1	1.7	5	7.0	17	4.0
Erkeklere daha az pay verilmeli	1	1.4	4	3.9	-	-	1	2.3	1	1.7	2	2.8	9	2.1
Büyüklerin kararları şartsız kabul edilmeli	9	12.7	19	18.4	6	7.7	4	9.3	4	6.7	16	22.5	58	13.6
Fikrim Yok	2	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2.8	4	0.9
TOPLAM	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100.0**	**426**	**100.0**

Y.S.A Lisesi'ndeki erkek öğrencilerin %11.7'si kızlara mirastan pay verilmemeli demiştir. Yine erkek öğrencilerin %18.4' ü de büyüklerin kararları şartsız kabul edilmeli demiştir. A.A Lisesi erkek öğrencilerinin de %22.5'i büyüklerin kararları şartsız kabul edilmeli demiştir. Tüm öğrenciler içinde büyüklerin kararları şartsız kabul edilmeli diyenlerin %32.8'i kız öğrencilerken, %67.2'si erkek öğrencilerdir.

Erkek öğrencilerin büyüklerin kararlarının kendi çıkarlarını gözetecek kararlar olduklarını düşünmeleri de olasıdır. Kız ve erkek eşit pay almalı diyenlerin %56.1'i kız öğrenciler, %43.9'u ise erkek öğrencilerdir.

4.2.3.6. Aile İçi Karar Alımında Yetkili Kişiler

a. Sosyoekonomik Kararlar

Tüm okullar içinde kızların eğitimiyle ilgili kız öğrencilerin düşüncelerine bakıldığında önemli bir kısmının anne ve babanın birlikte karar vermesi gerektiğini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerde aynı eğilimde olmakla beraber sadece babanın karar vermesi gerektiğini söyleyenlerinde oranı önemlidir. Kızların eğitimi konusunda erkek öğrencilere göre kızların eğitimi konusunda karar mercii öncelikle babadır. (Tablo 4.27.).

Erkek çocuklarının eğitimi konusunda da eğilim aynı olmakla birlikte sadece babanın karar vermesi gerektiğini söyleyen erkek öğrencilerin oranı daha yüksektir. Erkek öğrencilere göre ise %55.3'le anne ve baba, %26.3'le sadece baba karar vermektedir. Yine erkek öğrencilerin eğitim konusunda karar veren kişinin baba olduğu görülmektedir.

Erkek öğrencilerin babanın karar vermedeki üstünlüğü düşüncesi tatile gitme, erkek ve kız çocuklarının evlenmesi ve dekorasyon masrafı kararlarında da kendini göstermiştir.

Kızların evlilik kararlarında kendi kararları büyüklerin kararlarından sonra gelmektedir. Erkeklerin evlilik konusunda kendi kararlarını vermede kızlardan daha özgür oldukları görülmektedir.

Bir diğer sosyoekonomik kararda ev dekorasyonu masraflarıdır. Kız öğrencilerin %55.5'i anne ve baba birlikte karar vermeli derken, %27.3'ü anne karar vermeli, %9.6'sı ise baba karar vermeli demiştir. Erkek öğrencilerde ise %43.8 'i anne ve baba birlikte, %21.2'si anne karar vermeli. %23.5'i baba karar vermeli demiştir.

Tablo 4.27. Sosyo-Ekonomik Kararlarda Yetkili Kişi İle İlgili Fikirlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Kız Çocuklarının Eğitimi				Erkek Çocuklarının Eğitimi				Tatile Gitme				Erkek Çocuklarının Evlenmesi				Kız Çocuklarının Evlenmesi				Ev Dekorasyone ve Masrafları			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Karar Verenler	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	13	6.2	23	10.6	4	1.9	7	3.2	5	2.4	9	4.1	3	1.4	8	3.7	5	2.4	10	4.6	57	27.3	46	21.2
Baba	16	7.7	45	20.7	22	10.5	57	26.3	31	14.8	58	26.7	4	1.9	26	12.0	8	3.8	28	12.9	20	9.6	51	23.5
Anne ve Baba	148	70.8	125	57.6	144	68.9	120	55.3	155	74.2	109	50.2	147	70.3	120	55.3	151	72.2	135	62.2	116	55.5	95	43.8
Abi	-	-	4	1.8	3	1.4	4	1.8	1	0.5	8	3.7	-	-	2	0.9	1	0.5	1	0.5	1	0.5	3	1.4
Amca/Dayı	-	-	-	-	-	-	1	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kendi	27	12.9	13	6.0	28	13.4	18	8.3	10	4.8	19	8.8	43	20.6	45	20.7	34	16.3	23	10.6	7	3.3	7	3.2
Diğer	4	1.9	4	1.8	2	1.0	6	2.8	-	-	6	2.8	3	1.4	4	1.8	4	1.9	6	2.8	-	-	-	-
Fikrim Yok	1	0.5	3	1.4	6	2.9	4	1.8	7	3.3	8	3.7	9	4.3	12	5.5	6	2.9	14	6.5	8	3.8	15	6.9
TOPLAM	209	100.0	217	100.0	209	100.0	217	100.0	209	100.0	217	100.0	209	100.0	217	100.0	209	100.0	217	100.0	209	100.0	217	100.0

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

Burada ev dekorasyonunun yapılma kararını veren kişi anne bile olsa masrafları üstlenen kişi baba olacağından kız ve erkek öğrencilerin bakış açıları farklı olmaktadır. Erkek öğrencilere göre karar vermede baba anneden önce gelmektedir.

b. Sosyal Kararlar

Aile içinde alınan sosyal kararlarda öğrenciler anne ve babanın birlikte karar vermeleri gerektiğini düşünseler de; bazı kararlarda annenin fikrinin bazılarında ise babanın fikrinin daha ön planda olduğu görülmektedir.(Tablo 4.28.)

Tablo 4.28. Toplumsal Katılım Sosyalleşme İle İlgili Fikirlerde Yetkili Kişinin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Dışarı Çıkma				Komşu İle İlişkiler				Akrabalarla ilişkiler			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Karar Verenler	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	22	10.5	14	6.5	84	40.2	70	32.3	13	6.2	18	8.3
Baba	25	12.0	55	25.3	7	3.3	21	9.7	10	4.8	27	12.4
Anne ve Baba	137	65.6	100	46.1	79	37.8	74	34.1	143	68.4	107	49.3
Abi	2	1.0	7	3.2	-	-	4	1.8	-	-	2	0.9
Amca/Dayı	-	-	1	0.5	-	-	-	-	-	-	1	0.5
Kendi	18	8.6	24	11.1	33	15.8	34	15.7	35	16.7	36	16.6
Diğer	1	0.5	7	3.2	-	-	4	1.8	1	0.5	9	4.1
Fikrim Yok	4	1.9	9	4.1	6	2.9	10	4.6	7	3.3	17	7.8
TOPLAM	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

Tüm okullarda dışarı çıkma ile ilgili olarak kız öğrencilerin çoğunluğu anne ve baba birlikte karar vermeli derken, erkek öğrenciler anne ve baba birlikte karar vermeli fikriyle birlikte sadece baba karar vermeli fikrine de sahiptir. Erkek öğrencilere göre dışarı çıkma konusunda babanın fikirleri daha önemlidir.

Komşu ile ilişkilerde ise tüm öğrencilerin annenin kararlarının daha önemli olduğu konusunda hemfikir olduğunu görülmektedir. Kız öğrencilerin %40.2'si anne karar vermeli derken, %37.8'i anne ve baba birlikte karar vermeli demiştir. Erkek öğrencilerin ise %34.1'i anne ve baba birlikte derken, %32.3'ü anne karar vermeli

demiştir. Tüm öğrencilerin içinde baba karar vermeli diyenlerin oranı %6.6 ve komşuya gitmeye kendimiz karar veriyoruz diyenlerin oranı da %15.7 dir.

Akrabayla ilişkiler konusunda karar veren aile üyelerine bakıldığında ise kız öğrencilerin %68.4' le anne ve baba birlikte, %16.7'yle kendilerinin karar verdiğini belirtirken, erkek öğrenciler %49.3'le anne ve baba birlikte ve %16.6'yle kendilerinin karar verdiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak toplumsal katılım/sosyalleşme gibi konularda annenin sosyo-ekonomik kararlara göre daha etkin olduğu saptanmıştır.

c. Ekonomik Kararlar

Arazi alım satımında kız öğrencilere göre %57.4 anne ve baba birlikte karar vermeli derken, %31.1'i baba karar vermeli, %1'i de anne karar vermeli demiştir. Erkek öğrencilerin ise %49.3'ü anne ve baba birlikte, %36.9'u baba, %1.8'i de anne karar vermeli demiştir. (Tablo 4.29).

Ev ve araç alım satımı anket formunda ayrı ayrı sorulmuş ama değerlendirmede birlikte ele alınmıştır. Alınan ekonomik kararların yoğunluğu ve ev araç alımı konusundaki benzer cevaplar değerlendirmeyi anlaşılır kılmak için birleştirilmiştir.

İncelenen ekonomik kararlarda sadece anne karar vermeli diyen öğrenci sayısı ihmal edilecek kadar azdır. Mutfak harcamalarında ise kız öğrencilerin %46.9'u anne ve baba birlikte karar vermeli derken, %31.1'i anne, %19.1'i baba karar vermeli demiştir. Erkek öğrencilerin %32.7'si anne ve baba birlikte derken, %33.6'sı anne, %22.1'i babanın karar vermesi gerektiğini belirtmiştir.

Araştırmanın yapıldığı tüm sahalarda ekonomik kararda yetkili kişi baba, sosyal kararlarda ise anne daha etkilidir.

Tablo 4.29. Aile İçinde Ekonomik Kararlarda Yetkili Kişi İle İlgili Fikirlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Karar Verenler	Arazi Alım Satımı				Ev ve Araç Alım Satımı				Hayvan Alım Satımı				Eğitim Harcamaları				Evlilik Masrafları				Mutfak Masrafları			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	2	1.0	4	1.8	5	1.2	9	2.1	4	1.9	4	1.8	5	2.4	8	3.7	5	2.4	9	4.1	65	31.1	73	33.6
Baba	65	31.1	80	36.9	124	29.7	163	37.6	77	36.8	99	45.6	50	23.9	77	35.5	45	21.5	75	34.6	40	19.1	48	22.1
Anne ve Baba	120	57.4	107	49.3	252	60.3	209	48.2	108	51.7	87	40.1	136	65.1	100	46.1	144	68.9	96	44.2	98	46.9	71	32.7
Abi	1	0.5	3	1.4	1	0.2	7	1.6	1	0.5	2	0.9	-	-	6	2.8	-	-	3	1.4	-	-	2	0.9
Dede	7	-	1	-	6	-	3	-	5	-	3	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Amca/Dayı	1	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kendi	2	1.0	5	2.3	9	2.2	17	3.9	3	1.4	8	3.7	11	5.3	9	4.1	8	3.8	15	6.9	3	1.4	8	3.7
Diğer	5	2.4	4	1.8	7	1.7	8	1.8	2	1.0	3	1.4	1	0.5	3	1.4	-	-	4	1.8	-	-	2	0.9
Fikrim Yok	6	2.9	13	6.0	14	3.3	18	4.1	9	4.3	11	5.1	6	2.9	12	5.5	7	3.3	13	6.0	3	1.4	13	6.0
TOPLAM	209	96.7	217	99.5	418	98.6	434	99.3	209	97.6	217	98.6	209	100.0	217	99.5	209	100.0	217	99.1	209	100.0	217	100.0

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

4.2.3.7. Eve En Geç Dönülen Saat

Ev dışı faaliyetler sonrası öğrencilerin eve döndükleri saatler kız ve erkek öğrencilerde farklıdır. Y.S.A Lisesi'nde kız öğrencilerin%28.2'si dışarı çıkmam, %21.1'i de en geç 16:00-18:00 saatleri arasında eve dönmüş olurum derken; erkek öğrencilerde durum farklıdır. Y.S.A Lisesi erkek öğrencilerinin %24.3'ü eve 22:00'dan geç döndüklerini, %22.3' ü de 20:00-22:00 arasında döndüklerini belirtmişlerdir. (Tablo 4.30).

Kız öğrenciler en geç 18:00' da evde olmam gerekir derken, erkek öğrencilerin çoğu daha geç saatlerde eve dönebildiklerini belirtmektedirler. Hiç dışarı çıkmayan öğrenciler kapsam dışı bırakıldığında saat 18:00' den önce eve dönen ve daha geç eve dönen kız ve erkek öğrenciler arasında fark vardır. χ^2=37,439>3,841 (α=0,05, df=1).

Tablo 4. 30. Ev Dışı Faaliyetler Sonrası Eve En Geç Dönülen Saat

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
12:00-14:00	8	11.3	4	3.9	5	6.4	1	2.3	3	5.0	6	8.5	27	6.3
14:00-16:00	10	14.1	5	4.9	13	16.7	1	2.3	13	21.7	5	7.0	47	11.0
16:00-18:00	15	21.1	16	15.5	23	29.5	4	9.3	11	18.3	6	8.5	75	17.6
18:00-20:00	8	11.3	16	15.5	10	12.8	7	16.3	9	15.0	14	19.7	64	15.0
20:00-22:00	10	14.1	23	22.3	12	15.4	7	16.3	14	23.3	25	35.2	91	21.4
22:00 dan daha geç	-	-	25	24.3	4	5.1	16	37.2	1	1.7	15	21.1	61	14.3
Dışarı çıkmam	20	28.2	14	13.6	11	14.1	7	16.3	9	15.0	-	-	61	14.3
TOPLAM	**71**	**100.0**	**103**	**100.0**	**78**	**100.0**	**43**	**100.0**	**60**	**100.0**	**71**	**100**	**426**	**100.0**

K.S Lisesi'nde de durum benzerdir. Kız öğrencilerin %29.5'i 16:00-18:00 arasında, %16.7'si ise en geç 14:00-16:00 arasında en geç eve döndüklerini belirtirken, erkek öğrencilerin %37.2'si 22:00 dan daha geç eve döndüklerini belirtmişlerdir.

A.A Lisesi kız öğrencilerinin %23.3'ü 20:00-22:00'da eve döndüklerini, %21.7'si 14:00-16:00 arasında eve döndüklerini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin de %35.2'si 20:00-22:00'da eve döndüklerini belirtmişlerdir. Kız ve erkek öğrenci

çoğunluğunun eve dönme saati olarak belirttikleri saatin en benzer olduğu okul A.A Lisesi'dir.

4.2.3.8. İzin Alma

a. Eğitsel Faaliyetlerde İzin Alınan Aile Büyüğü

Eğitsel faaliyetlerde okul saati dışında okula gitmek için izin alınacak kişi konusunda tüm okullarda aynı eğilim mevcuttur. Cinsiyete göre farklılıklara; eğitsel faaliyetlerde izin alınacak kişi kız öğrencilere göre %63.2'le anne ve baba birlikte ve %20.1'le annedir. Erkek öğrencilere göre ise %44.7'yle anne ve baba birlikte ve %11.5'le baba, %26.3'le kendi başlarına izin almadan gitmektedirler. Kız öğrencilerde kendi başlarına gitme oranı %5.7 olup erkeklere göre oldukça düşüktür. (Tablo 4.31).

Tablo 4.31. Eğitsel Faaliyetlerde İzin Alınması Gereken Aile Büyüğünün Cinsiyete Göre Dağılımı

	Okul Saati Dışında Okula Gitmek(Ders Çalışma, Etüt..vb nedenlerle)				Sınava Girmek				Kursa Dersaneye Gitmek			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
İzin Verenler	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	42	20.1	19	8.8	13	6.2	7	3.2	12	5.7	8	3.7
Baba	15	7.2	25	11.5	16	7.7	33	15.2	23	11.0	39	18.0
Anne ve Baba	132	63.2	97	44.7	114	54.5	89	41.0	139	66.5	122	56.2
Abi	1	0.5	10	4.6	1	0.5	11	5.1	1	0.5	6	2.8
Amca/Dayı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5
Kendi	12	5.7	57	26.3	57	27.3	62	28.6	25	12.0	29	13.4
Anne, Baba ve Kendi	2	1.0	1	0.5	-	-	1	0.5	-	-	-	-
Diğer	2	1.0	1	0.5	6	2.9	2	0.9	6	2.9	1	0.5
Fikrim Yok	3	1.4	7	3.2	2	1.0	12	5.5	3	1.4	11	5.1
TOPLAM	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

Eğitsel faaliyetlerde erkek öğrencilerin izin almadan faaliyetlerini gerçekleştirebilme düzeyleri kız öğrencilerden farklıdır (χ^2=4,078>3,841, α=0,05, df=1). Sınava girmek için izin alınacak kişi kız öğrencilere göre %54.5'le anne ve baba birlikte ve %27.3'le kendi kararlarıyla sınava girmektedirler. Erkek öğrencilere göre ise %41.0'la anne ve baba birlikte %28.6 kendi kararlarıdır. Sınava girmede öğrencilerin kendi kararlarının ön planda olduğunu görülmektedir. Kursa ve dersaneye gitme konusunda kız öğrencilere göre %66.5' le anne ve baba birlikte, %12.0 kendi kararları, erkek öğrencilere göre ise %56.2' yle anne ve baba birlikte, %18.0'la babadan izin aldıklarını belirtmişlerdir. Dersaneye gitme eğitsel bir faaliyet olsa da, ekonomik yönü de olduğu için babanın fikri daha ön plandadır.

Çoğunlukla eğitsel konularda izin almada anne ve babadan sonra kızlarda anne, erkeklerde ise babanın kararı ağırlıklıdır.

b. Sosyokültürel Faaliyetlerde İzin Alınan Aile Büyüğü

Sosyokültürel faaliyetlerden arkadaş ziyaretinde kız öğrencilerin %66.0'ı anne ve babadan birlikte izin alınmalı derken, %24.9'u anne, %4.3'ü baba demiştir. Erkek öğrenciler bakıldığında ise %54.4'ü anne ve babadan birlikte izin alınmalı derken, %13.8'i babadan, %10.6'sı anneden izin alınmalı derken %15.2'si arkadaş ziyaretine izin almadan gidebileceklerini belirtmiştir. Kız öğrencilerde bu oran %1.9'dur. Erkek öğrencilerin izin almadan gidebilme özgürlükleri varken kız öğrencilerde hemen hemen yoktur. (Tablo 4.32).

Bu konuda fikri olmayanlar kapsam dışı tutulduğunda arkadaş ziyaretinde izin almadan hareket etme durumu kız ve erkek öğrencilerde farklıdır. χ^2=24,317>3,841 (α=0,05, df=1).

Akşam eve geç gelmek konusunda izin verenler kız öğrencilerde ağırlıklı olarak anne ve babadır (%71.8). Sadece anneden izin alanların oranı %9.6, sadece babadan izin alanların oranı ise %11.0'dır. Kendi karar veren kız öğrenci oranı ise %3.3' dür. Erkek öğrencilere bakıldığında %47.5'i anne ve baba birlikte, %5.5'i anne, %18.4'ü baba ve %16.1'i kendi karar vermektedir.

Tablo4.32. Dışarıda Yapılan Sosyokültürel Faaliyetlerde İzin Alınması Gereken Aile Büyüğünün Cinsiyete Göre Dağılımı

İzin Verenler	Arkadaş Ziyareti				Akşam Eve Geç Gelmek				Spor				Aile Büyüğü Olmadan İl Dışına Çıkmak				Arkadaşlarla Dışarda Toplanmak			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	52	24.9	23	10.6	20	9.6	12	5.5	28	13.4	17	7.8	1	0.5	5	2.3	24	11.5	16	7.4
Baba	9	4.3	30	13.8	23	11.0	40	18.4	22	10.5	32	14.7	14	6.7	40	18.4	20	9.6	25	11.5
Anne ve Baba	138	66.0	118	54.4	150	71.8	103	47.5	117	56.0	72	33.2	156	74.6	122	56.2	134	64.1	90	41.5
Abi	-	-	5	2.3	2	1.0	10	4.6	2	1.0	13	6.0	8	3.8	18	8.3	1	0.5	10	4.6
Amca/Dayı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5	2	1.0	2	0.9	-	-	-	-
Kendi	4	1.9	33	15.2	7	3.3	35	16.1	24	11.5	70	32.3	5	2.4	10	4.6	19	9.1	61	28.1
Anne, Baba ve Kendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5	-	-	-	-	-	-	2	0.9
Diğer	6	2.9	4	1.8	5	2.4	4	1.8	4	1.9	3	1.4	10	4.8	5	2.3	8	3.8	4	1.8
Fikrim Yok	-	-	4	1.8	2	1.0	13	6.0	12	5.7	8	3.7	13	6.2	15	6.9	3	1.4	9	4.1
TOPLAM	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

Spor için izin alma konusunda kız öğrencilerin %56.0'ı anne ve baba birlikte, %13.4'ü sadece anne, %10.5'i sadece baba ve %11.5'i izin almadan gidebildiklerini belirtmiştir. Erkek öğrencilerde ise %33.2'si anne ve baba birlikte, %7.8'i sadece anne, %14.7'si sadece baba ve %32.3'lük büyük bir grup kendi karar vermektedir.
Aile büyüğü olmadan il dışına çıkmak için kız öğrencilerin %74.6'sı anne ve baba birlikte derken, %6.7'si sadece babadan izin alabileceklerini belirtmişlerdir. İl dışına çıkmada annenin tek başına karar veremeyeceğini görülmektedir. Erkek öğrencilerde de durum benzerdir. %56.2'si anne ve baba birlikte derken, %18.4'ü sadece babadan izin aldıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin babadan izin alma eğilimlerinin daha fazla olduğunu görülmektedir. İl dışına çıkmanın sosyal boyutundan başka ekonomik yönü de olduğu için babanın ekonomik kararlardaki üstünlüğü daha önceki tablolarda belirtilmiştir.

Arkadaşlarla dışarıda toplanmak konusunda kız öğrencilerin %64.1'i anne ve baba birlikte derken, %11.5'i sadece anneden, %9.6'sı da sadece babadan izin aldıklarını, %9.1'i ise kendilerinin karar verdiklerini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilere gelince %41.5'i anne ve baba birlikte, %7.4'ü sadece anne, %11.5'i de sadece babadan izin aldıklarını belirtirken, %28.1'i arkadaşlarıyla dışarıda toplanma kararını kendilerinin verdiklerini belirtmiştir. Bu oran kız öğrenciler göre oldukça yüksektir.

c. Sosyoekonomik Faaliyetlerde İzin Alınan Aile Büyüğü

Sosyoekonomik karar olarak belirlenen kararlar sosyal anlamlar içerse de, ekonomik yönünün baskın olduğu kararlardır.

Tablo 4.33. Sosyoekonomik Faaliyetlerde İzin Alınması Gereken Aile Büyüğünün Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Sinema, Tiyatro, Konser				Alışveriş				Dışarda Yemek Yemek			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Karar Verenler	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	16	7.7	9	4.1	72	34.4	38	17.5	9	4.3	12	5.6
Baba	25	12.0	35	16.1	10	4.8	22	10.1	18	8.6	25	11.6
Anne ve Baba	155	74.2	126	58.1	112	53.6	106	48.8	152	72.7	93	43.1
Abi	2	1.0	6	2.8	-	-	11	5.1	2	1.0	8	3.7
Amca/Dayı	-	-	1	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kendi	3	1.4	29	13.4	10	4.8	28	12.9	15	7.2	56	25.9
Anne, Baba ve Kendi	-	-	-	-	-	-	2	0.9	-	-	1	0.5
Diğer	5	2.4	3	1.4	1	0.5	-	-	6	2.9	3	1.4
Fikrim Yok	3	1.4	8	3.7	4	1.9	10	4.6	7	3.3	18	8.3
TOPLAM	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**216**	**100.0**

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

Sinema, tiyatro ve konser gibi aktivitelerde öğrencilerin izin aldıkları aile büyüğü yine kız ve erkek öğrencilerde farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin %74.2'sinin anne ve baba birlikte dediği görülmektedir. %12.0'ı ise babadan izin almaları gerektiğini belirtmiştir. Erkek öğrencilerin ise %58.1'i anne ve baba birlikte derken, %16.1'i babadan izin aldıklarını %13.4'ü ise izin almadıklarını, kendileri istediği takdirde gidebildiklerini belirtmişlerdir. Böyle diyen kız öğrenci oranı ise %1.4'tür. Ya da başka bir ifadeyle sadece 3 kız öğrenci izin almadan kendi kararlarıyla gidebileceklerini belirtmiştir. (Tablo 4.33).

Alışverişe gitmede ise kız öğrencilerin %53.6'sının anne ve babadan izin alınması gerektiğini, %34.4'ünün ise anneden izin alınması gerektiği düşüncesi taşıdığını, kendim karar veririm diyenlerinin oranının ise %4.8 olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin ise %48.8'i anne ve baba birlikte derken, %17.5'i sadece anne, %12.9'u ise kendim karar veririm demiştir.

Dışarıda yemek yemek konusunda kız öğrencilerin %72.7'si anne ve baba birlikte derken, %8.6'sı babadan izin alınmalı, %7.2'si kendilerinin karar verdiklerini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin %42.9'u anne ve baba birlikte derken, %11.5'i babadan izin alınmalı, %25.8'i kendilerinin karar verdiklerini belirtmişlerdir.

4.2.3.9. Karşı Cinsle Görüşme

Karşı cinsten okul arkadaşıyla görüşmede ailenin tutumu ve neden bu tutumu sergilediği konusunda elde edilen cevaplarda kız öğrencilerin daha çok ailem kızar dediğini görülmektedir. Y.S.A ve K.S Liselerinde kız öğrencilerin %57.7 si, A.A Lisesi'nde ise %38.3 ü aileleri karşı cinsten okul arkadaşıyla görüşmeye kızarak tepki vermektedir. Okullar içinde ailelerin karşı cinsten görüşmeye en karşı olduğu okul Karaisalı Salbaş Lisesi' dir. Öğrencilerin %44.6 sı ailesinin kızacağını belirtmiştir. Bu okulu sırasıyla Yüreğir Selahattin Afşar (%37.4) ve Aladağ Akören Lisesi (%28.2) izlemektedir.(Tablo 4.34.).

Fikri olmayan öğrenciler kapsam dışı bırakıldığında karşı cinsle görüşmede ailelerin kız ve erkek çocuklarına karşı tutumları farklıdırχ^2=4,093>3,841 (α=0,05, df=1).

Tablo 4.34. Karşı Cinsten Okul Arkadaşıyla Görüşmede Ailenin Tutumu Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

AİLENİN TUTUMU	Selahattin Afşar Lisesi						Karaisalı Salbaş Lisesi						Aladağ Akören Lisesi					
	Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kızarlar	41	57.7	24	23.3	65	37.4	45	57.7	9	20.9	54	44.6	23	38.3	14	19.7	37	28.2
Kızmazlar	30	42.3	77	74.8	107	61.5	33	42.3	34	79.1	67	55.4	35	58.3	53	74.6	88	67.2
Fikrim yok	-	-	2	1.9	2	1.1	-	-	-	-	-	-	2	3.3	4	5.6	6	4.6
TOPLAM	71	100.0	103	100.0	174	100.0	78	100.0	43	100.0	121	100.0	60	100.0	71	100.0	131	100.0
Kızma Nedenleri																		
Geleneklere Aykırı	9	22.0	3	12.5	12	18.5	14	31.1	-	-	14	25.9	8	34.8	4	28.6	12	32.4
Laf-Söz Olur	11	26.8	3	12.5	14	21.5	10	22.2	1	11.1	11	20.4	8	34.8	3	21.4	11	29.7
Korku ve Endişe Duyarlar	8	19.5	-	-	8	12.3	6	13.3	1	11.1	7	13.0	2	8.7	1	7.1	3	8.1
Gereksiz Bulurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1	1	1.9	1	4.3	1	7.1	2	5.4
Yaşımın Küçük Olduğunu Düşünürler	2	4.9	-	-	2	3.1	1	2.2	-	-	1	1.9	1	4.3	-	-	1	2.7
Fikrim yok	9	22.0	12	50.0	21	32.3	9	20.0	5	55.6	14	25.9	3	13.0	5	35.7	8	21.6
Ayıp ve Günah	2	4.9	-	-	2	3.1	2	4.4	-	-	2	3.7	-	-	-	-	-	-
Derslerimi Etkileyeceğini Düşünürler	-	-	6	25.0	6	9.2	3	6.7	1	11.1	4	7.4	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	**41**	**100.0**	**24**	**100.0**	**65**	**100.0**	**45**	**100.0**	**9**	**100.0**	**54**	**100.0**	**23**	**100.0**	**14**	**100.0**	**37**	**100,0**

Dağ saha olarak ele aldığımız Aladağ Akören Lisesi'nde öğrencilerin %67.2 si karşı cinsten okul arkadaşlarıyla görüşmeye ailesinin kızmayacağını belirtmiştir.

Okullara göre erkek öğrencilerin cevaplarında ise %75 oranında ailelerin kızmayacağı sonucuna varılmıştır. Kızma nedenlerine bakıldığında; ilk sırayı geleneklere aykırılık ve ailelerin laf söz olur korkusunun aldığını görülmektedir. Erkek öğrencilerin ailelerinin kızma nedenlerine bakıldığında öğrencilerin daha çok neden kızdıkları konusunda fikirleri olmadığını ve derslerinin etkileneceği düşüncesiyle kızıldığı yönünde cevaplar verdiği görülmektedir. Kız öğrencilerde ise Y.S.A Lisesinde %26.8 inin ailesinin laf söz olur korkusu taşıdığını, K.S Lisesinde %31.1 inin ailesinin geleneklere aykırı bulduğunu, A.A Lisesinde ise %34.8 inin

geleneklere aykırı bulduğunu ve yine %34.8 inin de laf söz olur korkusu taşıdığını görmekteyiz.

4.2.3.10. Aile İçinde Erkeklerin En Önemli Görevleri

Aile içinde erkeklerin en önemli 3 görevi sorusuna Y.S.A Lisesi'nde okuyan kız öğrenciler 1.öncelik olarak %29.2'yle evin geçimini sağlamak, 2. öncelik olarak %32.9 ile ailenin güvenliğini sağlama ve 3. öncelik olarak %31.0 ile evine bağlı olma ön plana çıkmıştır. Toplam önceliklerde en önemli payı ailenin güvenliğini sağlama almıştır (%26.8). Y.S.A Lisesi erkek öğrencileri ise 1. öncelik olarak %68.0'la evin geçimini sağlamak demişlerdir. 2.öncelikte ise %45.6'yla ailenin güvenliğini sağlama gelmektedir. Toplam önceliklerde de en yüksek pay evin geçimini sağlamaktadır (%29.3). (Tablo 4.35)

K.S Lisesi kız öğrencileri de ailede erkeğin en önemli görevi sorusuna 1.öncelik olarak evin geçimini sağlamak (%43.6) ve babalık görevini yerine getirme (%25.6) demişlerdir. 2. öncelikte ailenin güvenliğini sağlama (%38.5), 3. öncelikte ise evine bağlı olma (30.8) yanıtını vermişlerdir. Erkek öğrencilerin ise Y.S.A Lisesi erkek öğrencileriyle paralel düşündükleri 1. öncelik olarak %62.8'le evin geçimini sağlamak 2.öncelik olarak ta %48.8'le ailenin güvenliğini sağlama gelmektedir. Toplam önceliklerde de yine en yüksek pay, evin geçimini sağlamaktadır (%30.2).

Y.S.A Lisesi kız öğrencileri de yine ailede erkeğin en önemli görevi sorusuna 1.öncelik olarak evin geçimini sağlamak (%48.3), babalık görevini yerine getirme (%18.3), ve evine bağlı olma (%18.3) demişlerdir. 2. öncelikte ailenin güvenliğini sağlama (%41.7), yanıtını vermişlerdir. Toplam önceliklerde evin geçimini sağlamak denmiştir (%31.7). Erkek öğrencilerin ise diğer liselerin erkek öğrencileriyle benzer düşündükleri görülmektedir. 1. öncelik olarak %72.5'le evin geçimini sağlamak, 2.öncelik olarak ta %60.3'le ailenin güvenliğini sağlama gelmektedir. Toplam önceliklerde de yine en yüksek pay, evin geçimini sağlamaktadır (%31.2).

Tablo4.32. Dışarıda Yapılan Sosyokültürel Faaliyetlerde İzin Alınması Gereken Aile Büyüğünün Cinsiyete Göre Dağılımı

İzin Verenler	Arkadaş Ziyareti				Akşam Eve Geç Gelmek				Spor				Aile Büyüğü Olmadan İl Dışına Çıkmak				Arkadaşlarla Dışarda Toplanmak			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne	52	24.9	23	10.6	20	9.6	12	5.5	28	13.4	17	7.8	1	0.5	5	2.3	24	11.5	16	7.4
Baba	9	4.3	30	13.8	23	11.0	40	18.4	22	10.5	32	14.7	14	6.7	40	18.4	20	9.6	25	11.5
Anne ve Baba	138	66.0	118	54.4	150	71.8	103	47.5	117	56.0	72	33.2	156	74.6	122	56.2	134	64.1	90	41.5
Abi	-	-	5	2.3	2	1.0	10	4.6	2	1.0	13	6.0	8	3.8	18	8.3	1	0.5	10	4.6
Amca/Dayı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5	2	1.0	2	0.9	-	-	-	-
Kendi	4	1.9	33	15.2	7	3.3	35	16.1	24	11.5	70	32.3	5	2.4	10	4.6	19	9.1	61	28.1
Anne, Baba ve Kendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5	-	-	-	-	-	-	2	0.9
Diğer	6	2.9	4	1.8	5	2.4	4	1.8	4	1.9	3	1.4	10	4.8	5	2.3	8	3.8	4	1.8
Fikrim Yok	-	-	4	1.8	2	1.0	13	6.0	12	5.7	8	3.7	13	6.2	15	6.9	3	1.4	9	4.1
TOPLAM	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**	**209**	**100.0**	**217**	**100.0**

*Diğer: Anne-Baba-Abi, Anne-Amca, Anne-Abi, Tüm Aile Büyükleri gibi seçenekler çok küçük rakamları içerdiğinden diğer olarak gruplandırılmıştır.

Kız ve erkek çocuklarından farklı beklentiler değişik cinsiyet rolleri sosyalleşmesine yol açmaktadır. Şöyle ki, erkek çocuktan daha çok şey beklendiğinden, ona daha çok değer verilir ve üstüne düşülür. Çünkü erkek çocuk kırsal ortamda çoğu zaman ana- babanın tek yaşlılık güvencesi olmasının yanı sıra, ailesine sosyal beğeni ve saygınlık da sağlar. Öyle ki; oğlu olmayan kadın hor görülür (Striling, 1965; Başaran, 1971). Böyle önemli işlevleri olan erkek çocuk doğal olarak kız çocuğa tercih edilir. Bu tercih nedeniyle üstüne çok düşülen ve annesine çok yakın büyüyen erkek çocuğun özerk kişilik gelişimi bakımından pek elverişli bir ortamda büyüdüğünü söylemek güçtür. Bir de erkek çocuğun anne babasına, aileye bakma yükü yüklenince ailesinden bağımsızlaşması daha da zorlaşacaktır. Kızlar ise daha küçük yaştan kendilerinin değersiz olduğunu öğrenip düşük düzeyde bir benlik kavramı edinebilirler. Erkeklerden farklı bir sosyalleşme sürecinden geçen kızlar baskı ve kontrol altındadırlar. Sonuç daha tutucu, dindar, daha az başarı güdüsüne sahip bir kişilik yapısı olup geleneksel rol beklentilerine uymaktadır (Öztürk,1969; Geçtan,1973; Başaran1974; Kağıtçıbaşı,1972).

4.2.3.11. Aile İçinde Kadınların En Önemli Görevleri

Aile içinde kadınların en önemli 3 görevi sorusuna yine kız ve erkek öğrenciler farklı cevaplar vermişlerdir. Y.S.A Lisesi kız öğrencileri 1.öncelik olarak %40.0'la aile içi uyum ve huzuru sağlamak, %25.7'yle evin işlerini yapmak, %24.3'le annelik görevini yerine getirmek, 2.öncelikte %31.9'la aile içi uyum ve huzuru sağlamak, %31.9'la çocuklarına ve kocasına bakmak, 3.öncelikte ise %34.3'le evin işlerini yapmak derken, erkek öğrenciler 1.öncelikte %67.0'la evin işlerini yapmak, 2.öncelikte %42.6'yla çocuklarına ve kocasına bakmak, 3.öncelikte %34.0'la annelik görevini yerine getirmek dediklerini görülmektedir (Tablo 4.36).

Tablo 4.35. Aile İçinde Erkeklerin En Önemli 3 Görevi Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Beklentiler	Kız								Erkek								Toplam	
	1.Öncelik		2.Öncelik		3.Öncelik		Toplam		1.Öncelik		2.Öncelik		3.Öncelik					
(Selahattin Afşar Lisesi)	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%				
Evin geçimini sağlamak	21	29.2	14	20.0	19	26.8	54	25.4	70	68.0	12	11.7	8	7.9			90	29.3
Ailenin güvenliğini sağlamak	16	22.2	23	32.9	18	25.4	57	26.8	10	9.7	47	45.6	21	20.8			78	25.4
Kadın ve kızları denetleme	-	-	3	4.3	1	1.4	4	1.9	2	1.9	4	3.9	10	9.9			16	5.2
Babalık görevini yerine getirme	18	25.0	16	22.9	11	15.5	45	21.1	11	10.7	26	25.2	31	30.7			68	22.1
Evine bağlı olma	17	23.6	14	20.0	22	31.0	53	24.9	10	9.7	14	13.6	31	30.7			55	17.9
TOPLAM	72	100.0	70	100.0	71	100.0	213	100.0	103	100.0	103	100.0	101	100.0			307	100.0
(Karaisalı Salbaş Lisesi)																		
Evin geçimini sağlamak	34	43.6	24	30.8	14	17.9	72	30.8	27	62.8	7	16.3	5	11.6			39	30.2
Ailenin güvenliğini sağlamak	14	17.9	30	38.5	12	15.4	56	23.9	6	14.0	21	48.8	8	18.6			35	27.1
Kadın ve kızları denetleme	-	-	1	1.3	5	6.4	6	2.6	-	-	4	9.3	6	14.0			10	7.8
Babalık görevini yerine getirme	20	25.6	16	20.5	21	26.9	57	24.4	2	4.7	10	23.3	15	34.9			27	20.9
Evine bağlı olma	10	12.8	7	9.0	26	33.3	43	18.4	8	18.6	1	2.3	9	20.9			18	14.0
TOPLAM	78	100.0	78	100.0	78	100.0	234	100.0	43	100.0	43	100.0	43	100.0			129	100.0
(Aladağ Akören Lisesi)																		
Evin geçimini sağlamak	29	48.3	12	20.0	16	26.7	57	31.7	50	72.5	4	5.9	10	14.7			64	31.2
Ailenin güvenliğini sağlamak	9	15.0	25	41.7	12	20.0	46	25.6	8	11.6	41	60.3	9	13.2			58	28.3
Kadın ve kızları denetleme	-	-	-	-	5	8.3	5	2.8	-	-	3	4.4	4	5.9			7	3.4
Babalık görevini yerine getirme	11	18.3	12	20.0	16	26.7	39	21.7	4	5.8	13	19.1	21	30.9			38	18.5
Evine bağlı olma	11	18.3	11	18.3	11	18.3	33	18.3	7	10.1	7	10.3	24	35.3			38	18.5
TOPLAM	60	100.0	60	100.0	60	100.0	180	100.0	69	100.0	68	100.0	68	100.0			205	100.0

K.S Lisesi öğrencilerinde de durum benzerdir. Kız öğrenciler 1.öncelik olarak %35.9'la aile içi uyum ve huzuru sağlamak, %25.7'yle evin işlerini yapmak, %24.3'le annelik görevini yerine getirmek, 2.öncelikte %31.9'la aile içi uyum ve huzuru sağlamak, %29.5'le annelik görevini yerine getirmek, 3.öncelikte ise %28.2'yle evin işlerini yapmak derken, erkek öğrenciler 1.öncelikte %53.5'le evin işlerini yapmak, 2.öncelikte %30.2'yle aile içi uyum ve huzuru sağlamak, 3.öncelikte %27.9'la annelik görevini yerine getirmek dediklerini görülmektedir.

A.A Lisesi kız öğrencileri 1.öncelik olarak %33.3'le evin işlerini yapmak, %30.0'la annelik görevini yerine getirmek, %25.0'la aile içi uyum ve huzuru sağlamak, 2.öncelikte %27.4'le aile içi uyum ve huzuru sağlamak, %24.2'yle annelik görevini yerine getirmek ve yine %24.2'yle çocuklarına ve kocasına bakmak, 3.öncelikte ise %29.3'le çocuklarına ve kocasına bakmak derken, erkek öğrenciler 1.öncelikte %79.7'yle evin işlerini yapmak, 2.öncelikte %52.2'yle çocuklarına ve kocasına bakmak, 3.öncelikte %28.6'yla aile içi uyum ve huzuru sağlamak dediklerini görülmektedir.

Bu sorunun yanıtlarına bakıldığında kız öğrencilerin annenin görevini ilk öncelik olarak çeşitlendirdiği görülmektedir. Kırsal kesimde yaşayan çocuklar genel olarak geleneksel rol modellerini kendilerine örnek almaktadırlar. Bu roller kadının ev içi işlerde (özel alanda), erkeklerin ise ev dışı işlerde (kamusal-toplumsal alan) aktif olduğu modellerdir. Çocukların aile içinde görmüş oldukları bu rol kalıpları ise çoğunlukla onları ömür boyu etkileyen bir süreç oluşturmaktadır. Nitekim Türkiye'de ve Çukurova Bölgesi'nde yapılan bazı araştırma sonuçlarına göre kırsal kesimdeki çocukların çoğunluğunun kadın ve erkeklerin rol ve statüleri veya toplumsal cinsiyet ile ilgili konularda ebeveynleriye aynı yönde düşündükleri saptanmıştır (Sarptürk, 1990; Merter, 1990; DPT, 1993; Soysal, 1998; Kantar, 2000).

4.2.3.12. Kadın ve Erkeğe Özgü İşler

Öğrencilerin gözüyle kadın ve erkeğe özgü olduğu düşünülen işler aşağıda tabloda verilmiştir. (Tablo 4.37.) Kadın ve erkeğe özgü işlerde her okul için ayrı ayrı oluşturulan tablolar ekte sunulmuştur.

Öğrencilerin tamamına yakını yemek pişirmenin kadına has bir iş olduğu konusunda hemfikirdir. Öğrencilerin gözünden özellikle kadının yapması gerektiği düşünülen işler; yemek pişirme, bulaşık yıkama, çamaşır yıkama, ütü, ev temizliği, çocuk bakımı gibi toplumsal olarak kadının yapmasının uygun görüldüğü işlerdir. Evde yaşayan herkes için gerekli bu ihtiyaçların teminini kadın sağlamaktadır.

Konu evdeki tamiratlar olduğunda öğrencilerin tamamına yakını erkekler yapmalı demiştir. Yapılan tamiratın niteliğine göre bazen kuvvet istemesi, bazen teknik bilgi ve beceri istemesi bazen de erkeklerin bu işi gönüllü olarak üstlenmesi nedeniyle birçok toplumda erkek işi olarak görülmektedir.

Toplumsal cinsiyet kalıplarından oluşan işbölümünün tarihi oldukça eskidir. Yapılan işlerin erkeğe ya da kadına mal edilmesi, gelenekleştirilmesi, kadın ya da erkeğin üstlenmesi çok önceden var olmakta, kendi içinde dinamik ve sürekli değişim göstermektedir. Göçebe toplumlardaki toplayıcı topluluklarda uzmanlaşmış roller önemini yitirirken, eşitsizlik ve gücün türevleri doğrultusunda gelişen akrabalık yapıları, ilişkilerin altyapısını biçimlendiriyordu. Kadınlar karakteristik olarak, çocuk bakımını üstlendikleri rolle hareketsiz kılındı; toplumsal cinsiyetin varsayılan gerekliliklerin ötesinde, bu kalıbın sınırları daha sonra iyice keskinleşti. Toplumsal cinsiyet temelli ayrım ve işbölümü aşağı yukarı Orta Paleolitik çağdan Üst Paleolitik çağa geçişte ortaya çıktı (Soffer,1992).

Erkeklerin yapması gereken işler evdeki tamiratlar, evin boya ve bakımı, mangal yakmadır. Ayrıca veli toplantısına katılım, gezi tatil gibi aktivite düzenlemesi, evin çevresi ve bakımı gibi evin dışında gerçekleşen işleri babanın yapması gerektiği düşünüldüğü saptanmıştır.

Tablo 4.37 Kadın ve Erkeğe Özgü İşler İle İlgili Fikirlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

İŞLER	Kadınlar Yapmalı				Erkekler Yapmalı				Kadın ve Erkek Birlikte Yapmalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yemek Pişirme	168	12.7	196	14.2	2	0.3	-	-	1	1.2	3	3.0	37	3.4	18	2.2	1	1.8	-	-
Bulaşık Yıkama	178	13.4	197	14.3	2	0.3	2	0.2	2	2.4	2	2.0	27	2.5	13	1.6	-	-	3	4.4
Çamaşır Yıkama ve Asma	193	14.6	204	14.8	-	-	1	0.1	3	3.7	2	2.0	11	1.0	10	1.2	2	3.6	-	-
Ütü	180	13.6	162	11.7	2	0.3	10	0.9	3	3.7	3	3.0	24	2.2	40	5.0	-	-	2	2.9
Ev Temizliği	189	14.3	186	13.5	3	0.4	2	0.2	3	3.7	3	3.0	13	1.2	24	3.0	1	1.8	2	2.9
Çocuk Bakımı	129	9.7	154	11.2	9	1.1	15	1.3	4	4.9	5	5.0	64	5.9	38	4.7	3	5.4	5	7.4
Evdeki Tamiratlar	4	0.3	3	0.2	192	24.2	193	17.2	4	4.9	4	4.0	7	0.6	13	1.6	3	5.4	3	4.4
Okula Gidenlerin Derslerine Yardım	15	1.1	15	1.1	18	2.3	74	6.6	10	12.2	13	12.9	157	14.4	113	14.1	9	16.1	2	2.9
Veli Toplantısına Katılım	20	1.5	22	1.6	41	5.2	99	8.8	8	9.8	11	10.9	136	12.5	83	10.3	4	7.1	2	2.9
Gezi Tatil Gibi Aktiviteleri Düzenleme	20	1.5	26	1.9	83	10.5	115	10.3	7	8.5	4	4.0	92	8.4	61	7.6	7	12.5	11	16.2
Evin Boya, Badana ve Bakımı	5	0.4	8	0.6	163	20.6	168	15.0	5	6.1	3	3.0	33	3.0	32	4.0	3	5.4	6	8.8
Soba Yakma ve Kova Dökme	78	5.9	67	4.9	30	3.8	65	5.8	8	9.8	7	6.9	91	8.4	74	9.2	2	3.6	4	5.9
Evin Çevresi ve Bahçenin Bakımı	19	1.4	24	1.7	67	8.4	114	10.2	5	6.1	9	8.9	114	10.5	66	8.2	4	7.1	4	5.9
Hayvanlara Bakma	21	1.6	26	1.9	50	6.3	93	8.3	8	9.8	11	10.9	117	10.7	76	9.5	13	23.2	11	16.2
Mangal Yakma	18	1.4	23	1.7	115	14.5	122	10.9	4	4.9	11	10.9	70	6.4	53	6.6	2	3.6	8	11.8
Giyim ve Gıda Alışverişi	88	6.6	68	4.9	16	2.0	46	4.1	7	8.5	10	9.9	96	8.8	88	11.0	2	3.6	5	7.4
TOPLAM	**1325**	**100.0**	**1381**	**100.0**	**793**	**100.0**	**1119**	**100.0**	**82**	**100.0**	**101**	**100.0**	**1089**	**100.0**	**802**	**100.0**	**56**	**100.0**	**68**	**100.0**

Öte yandan bahsi geçen 'özel alan' ilişkilerdeki kadınların mağduriyeti; toplumsal hayatın aile kurumuna dayalı örgütlenişi, ev ve işyerinin mekansal ayrılığı, kadın-özel alan erkek-kamusal alan şeklindeki cinsiyetçi işbölümü gibi etmenlerden kaynaklanır (Ramazanoğlu,1998; Aktaran: http://toplumsalozgurluk.com).

Enformel alanda çalışan kadınların bir kısmı, evlere gündelikçi, bakıcı olarak giderken; bir kısmı da, dikiş, nakış, boncuk işleme, yiyecek üretimi vb. gibi tekstil ve gıda alanlarında çalışmaktadır. Bu işlerin pek çoğunda, kadınların işe gitmesinden çok işin eve gelmesi, yahut iş yeri olarak gidilen mekanın yine ev olması durumu söz konusudur. Ev eksenli çalışma olarak nitelendirilen bu çalışma biçimine, kamusal alan/özel alan ikiliğinden baktığımızda, karşımıza çıkan görüntü kadınların aleyhinedir. Kadınların, enformel biçimlerde de olsa, çalışıyor olabilmesi; kadının toplumsal konumunu değiştireceği için çoğunlukla olumlu karşılanıyor. Oysa ki, patriyarkal ilişkilerde bir değişiklik yaratmadığı için tersinden bu durumu güçlendiriyor. (http://toplumsalozgurluk.com)

Düşüncelerde hayvan bakımı yine erkeğin yapması gerektiği işler arasındadır. Hayvanlara bakma işi bir erkek için başlı başına bir meslek olabileceği gibi, diğer mesleğiyle birlikte yürüttüğü bir işte olabilir. Hayvanlara bakmanın da ev dışında gerçekleştirilen işlerden olduğunu söylemek mümkündür.

Mangal yakmaya bakıldığında yine erkeklerin yapacağı işler grubunda olduğunu görülmektedir. Günümüzde bazı kesimlerde mangal yakmanın erkeğin gönüllü olarak üstlendiği işlerden biri olduğunu görülmektedir. Yemek pişirme kadına has olarak görülürken, mangal yakma genellikle ev dışı alanlarda yapıldığı için (balkon, kapı önü, piknik alanı…vb) erkeğin bu işi üstlenmesinde etkilidir. Kız öğrencilerin %55.0'ı, erkek öğrencilerin %56.2'si mangal yakma için erkekler yapmalı dediklerini görülmektedir.

Giyim ve gıda alışverişinde ise kız öğrencilerin %45.9'u fark etmez, %42.1'i kadınlar yapmalı derken, erkek öğrencilerin %40.6'sı fark etmez, %31.3'ü kadınlar yapmalı demiştir. Yine alışveriş erkeğin yapmaktan çok hoşlanmadığı, birçok kadının ise çok keyif aldığı bir iştir. Alışveriş kadın için ev dışı alandır ve şu ana kadar incelediğimiz işlerden kamusal alana dahil olan ve kadının yapması toplum tarafından da kabul gören tek iştir.

4.2.4. Eğitim, Gelecekten Beklenti ve Sosyal Hayata Katılım

4.2.4.1. Eğitimle İlgili Düşünceler

Kız ve erkek öğrencilerin kız ve erkek eğitimi ile ilgili fikirlerinin okullara ve cinsiyete göre dağılımı Tablo 4.38'de verilmiştir.

Tablo 4.38 Kız ve Erkek Eğitimiyle İlgili Düşüncelerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı

DÜŞÜNCELER	Y.S.A				K.S				A.A			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Kızların Eğitimiyle İlgili Düşünceler	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sadece İlkokul veya ilköğretimi bitirmeli	1	1.2	17	11.5	1	1.1	4	9.8	1	1.5	8	7.5
Sadece liseyi bitirmeli	4	4.8	12	8.1	4	4.5	1	2.4	4	6.2	12	11.2
Üniversiteyi bitirmeli	63	75.0	70	47.3	70	78.7	23	56.1	55	84.6	54	50.5
Okumalarına gerek yok	2	2.4	6	4.1	-	-	1	2.4	1	1.5	3	2.8
Uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli	4	4.8	9	6.1	-	-	4	9.8	1	1.5	9	8.4
Uygun bir iş fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli	4	4.8	13	8.8	2	2.2	3	7.3	2	3.1	4	3.7
Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli	2	2.4	8	5.4	4	4.5	1	2.4	-	-	6	5.6
Uygun bir iş fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli	3	3.6	6	4.1	4	4.5	2	4.9	1	1.5	6	5.6
Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli	1	1.2	7	4.7	4	4.5	2	4.9	-	-	5	4.7
TOPLAM	84	100.0	148	100.0	89	100.0	41	100.0	65	100.0	107	100.0
Erkeklerin Eğitimiyle İlgili Düşünceler												
Sadece İlkokul veya ilköğretimi bitirmeli	2	2.5	8	5.8	1	1.1	1	2.0	1	1.5	7	7.4
Sadece liseyi bitirmeli	3	3.7	7	5.1	3	3.4	5	9.8	4	6.2	6	6.4
Üniversiteyi bitirmeli	57	70.4	79	57.2	69	79.3	27	52.9	54	83.1	54	57.4
Okumalarına gerek yok	1	1.2	3	2.2	-	-	-	-	2	3.1	3	3.2
Uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli	3	3.7	7	5.1	2	2.3	2	3.9	1	1.5	7	7.4
Uygun bir iş fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli	6	7.4	8	5.8	4	4.6	3	5.9	1	1.5	6	6.4
Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli	1	1.2	8	5.8	1	1.1	5	9.8	-	-	3	3.2
Uygun bir iş fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli	6	7.4	10	7.2	5	5.7	2	3.9	2	3.1	2	2.1
Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli	2	2.5	8	5.8	2	2.3	6	11.8	-	-	6	6.4
TOPLAM	81	100.0	138	100.0	87	100.0	51	100.0	65	100.0	94	100.0

Y.S.A Lisesi'nde kızların eğitimiyle ilgili düşüncelerde kız ve erkek öğrencilerin cevapları arasında farklılıklar gözlenmektedir. Kız öğrenciler kızların eğitimi konusunda %75.0'la üniversite bitirmeli derken, erkeklerin eğitimi konusunda %70.4'le üniversiteyi bitirmeli demişlerdir. Kız öğrencilerin kızların üniversite okumalarının daha önemli olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz. Kızların okumaması gerektiği, sadece ilkokulu okuması gerektiği, uygun evlilik ya da iş fırsatları çıkarsa eğitim bırakılabilmeli gibi düşünceleri olan kız öğrenci sayısının oldukça düşük olduğunu görülmektedir.

Kız öğrenciler erkeklerin eğitimi konusunda da benzer cevaplar verirken uygun bir iş fırsatı çıktığında lise ya da üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli diyenlerin oranı %14.8'dir. Kızların eğitiminde bu oran %8.4'tür. Erkeğin mutlaka iş bulup çalışması gerektiği düşüncesi bu oranda etkilidir.

Erkek öğrencilerin kızların eğitimi konusundaki düşüncelerine bakıldığında ise durum farklıdır. Her ne kadar çoğunluk %47.3 üniversiteyi bitirmeli dese de, %11.5'i sadece ilkokul veya ilköğretimi bitirmeli, %8.1'i de sadece liseyi bitirmeli demiştir. Erkeklerin eğitimi için ise bu oranlar sırayla %5.8 ve %5.1 dir. Erkek öğrencilerin kızların eğitimi konusunda ayrımcı bir düşünce sergiledikleri, bu ayrımında toplumdaki cinsiyet kimliğiyle alakalı olduğu açıktır. Uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim ya da lise eğitimini yarıda bırakabilmeli diyen erkek öğrenci oranı %14.9'dur. Aynı oran erkeklerin eğitiminde %10.9'dur. Üniversite bitirilmeden bulunabilecek iş seçenekleri kızlar için oldukça azdır. Günümüzde üniversite eğitimi almayan kızların iş seçimi oldukça kısıtlıdır. Tarla işçiliği, yakında fabrika ya da işletme varsa aylıkçı, gündelikçi ya da en iyi ihtimalle sigortalı işçilik, çocuk bakıcılığı…..vb. Bu düşüncelerde erkeğin kadından daha çok gelir getirmesi gerektiği, daha üst görevlerde çalışması gerektiği gibi toplumsal yargıların etkilerini görmek mümkündür. Kızlar için üniversiteyi bitirmeli diyen erkek öğrenci oranı %47.3' iken, erkekler için bu oran %57.2'dir. Uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim, lise, üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli diyenlerin oranı ise %18.1'dir.

Eğitimle ilgili düşüncelerde erkek öğrencilerin daha kararsız ya da oturmamış fikirlere sahip olduklarını söylemek mümkündür. Kızların eğitimi konusunda

seçenekler toplamında fikrim yok diyen erkek öğrenci sayısı kız öğrencilerin 3 katıdır. Erkek eğitiminde ise 2 katıdır.

K.S Lisesi'nde kız öğrencilerin kızların eğitimiyle ilgili düşüncelerinde %78.7'yle büyük çoğunluk üniversiteyi bitirmeli demiştir. Sadece liseyi bitirmeli diyenlerin oranı da %4.5 tir. Erkek eğitimiyle ilgili düşüncelerde benzerdir. %79.3'le üniversiteyi bitirmeli demişlerdir. %5.7'lik oranla da uygun bir iş fırsatı çıktığında üniversite eğitimi yarıda bırakılabilmeli demişlerdir.

Erkek öğrencilerde durum biraz daha farklıdır. Erkek öğrencilerin kızların ve erkeklerin eğitimi konusundaki yaklaşımları benzerdir. Kızların eğitiminde %56.1'le üniversiteyi bitirmeli derken, %9.8'le sadece ilkokul ya da ilköğretimi bitirmeli, yine %9.8'le uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli gibi düşünceler mevcuttur. Erkeklerin eğitimi konusunda da %52.9'la üniversiteyi bitirmeli derken, %11.8'e uygun bir evlilik fırsatı çıktığında üniversite eğitimi yarıda bırakılabilmeli, %9.8'le uygun bir evlilik fırsatı çıktığında lise eğitimi yarıda bırakılabilmeli ve %9.8'le sadece liseyi bitirmeli dediklerini görülmektedir. Erkek öğrencilerin %21.6'sının erkek eğitimi konusunda evlilik nedeniyle eğitimin sonlandırılmasını normal karşıladıkları gözlenmektedir. K.S Lisesi'nde eğitim konusunda kız öğrencilerin daha kararlı ve olumlu bir tutum sergiledikleri gerçektir.

A.A Lisesi kız öğrencileri kızların eğitimi konusunda %84.6'yla üniversiteyi bitirmeli derken, %6.2'lik bir kesimde sadece liseyi bitirmeli demiştir. Erkeklerin eğitimi konusunda %83.1'le üniversiteyi bitirmeli, %6.2'yle de sadece liseyi bitirmeli demişlerdir.

Erkek öğrencilerin düşünceleri ise K.S erkek öğrencilerinin düşünceleriyle benzerlik göstermektedir. Kızların eğitimi için %50.5'i üniversiteyi bitirmeli derken, %11.2'si sadece liseyi bitirmeli, %8.4'ü uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli, %7.5'i de sadece ilkokul veya ilköğretimi bitirmeli demişlerdir. Erkek eğitimi içinse %57.4'le üniversiteyi bitirmeli, %7.4'le sadece ilkokul veya ilköğretimi bitirmeli, %7.4'le uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli, %6.4'le sadece liseyi bitirmeli dediklerini görülmektedir. A.A Lisesi'nde de diğer liselerde olduğu gibi erkek öğrencilerin

hemen hemen yarısı üniversite eğitimini gerekli görse de kalan yarısının çok gerekli görmediği, iş ve evliliği eğitimden önemli bulabildikleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

Kız öğrencilerde ise durum farklıdır. Tüm liselerde %70-85'lik oranlarla üniversite eğitiminin herkes için gerekli olduğu düşünülmektedir.

A.A Lisesi erkek öğrencilerinin Y.S.A Lisesi erkek öğrencilerinde olduğu gibi eğitim konusundaki kararsızlıkları oldukça çarpıcıdır.

4.2.4.2. Geleceği Güvende Hissetmek İçin Gerekli Olduğu Düşünülenler

Geleceği güvende hissetmek için gerekli olanların okullara göre dağılımına bakıldığında, tüm okullarda kız öğrencilerin düşünceleri benzerlik göstermektedir. Mutlaka olmalı dedikleri üç güvence "Eğitim, Meslek ve Sigortalı Olmaktır."Evlilik ve Çocuk sahibi olmak konusunda fark etmez ya da fikrim yok seçenekleri ön plana çıkmaktadır. Erkek öğrencilerin de mutlaka olmalı konusundaki öncelikleri kız öğrencilerle aynıdır. Eğitim, Meslek ve Sigortalı olmak mutlaka olmalı görüşü ortaya çıkmıştır. Y.S.A ve A.A Liselerinde erkek öğrenciler Zenginlik, Yüksek kariyer ve Çocuk sahibi olmak için olmalı derken, K.S Lisesi'nde Çocuk sahibi olmak, Eğitim ve Meslek için olmalı denmiştir. (Tablo 4.39).

Geleceği güvende hissetmek için evlilik mutlaka olmalı düşüncesi kız ve erkek öğrencilerde farklıdır. $\chi^2=25,266>3,841$ ($\alpha=0,05$, df=1).

Tablo 4.39 Geleceği Güvende Hissetmek İçin Gerekli Olduğu Düşünülen Unsurların Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Beklentiler	Kız												Erkek											
	Mutlaka Olmalı		Olmalı		Farketmez		Olmamalı		Kesinlikle Olmamalı		Fikrim Yok		Mutlaka Olmalı		Olmalı		Farketmez		Olmamalı		Kesinlikle Olmamalı		Fikrim Yok	
(Selahattin Afşar Lisesi)	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evlilik	6	2.8	23	19.5	29	24.0	6	75.0	-	-	7	21.2	49	12.9	20	12.1	22	18.2	4	25.0	4	28.6	4	15.4
Eğitim	56	26.5	13	11.0	-	-	-	-	1	16.7	1	3.0	74	19.5	18	10.9	5	4.1	1	6.3	1	7.1	4	15.4
Meslek	54	25.6	12	10.2	1	0.8	-	-	1	16.7	3	9.1	74	19.5	19	11.5	6	5.0	1	6.3	2	14.3	1	3.8
Çocuk sahibi olmak	5	2.4	19	16.1	36	29.8	2	25.0		0.0	9	27.3	39	10.3	26	15.8	23	19.0	6	37.5	3	21.4	6	23.1
Sigortalı olmak	45	21.3	14	11.9	6	5.0	-	-	2	33.3	4	12.1	68	17.9	25	15.2	7	5.8	1	6.3	2	14.3	-	-
Zenginlik	9	4.3	16	13.6	38	31.4	-	-	1	16.7	7	21.2	32	8.4	29	17.6	33	27.3	2	12.5	1	7.1	6	23.1
Yüksek Kariyer	36	17.1	21	17.8	11	9.1	-	-	1	16.7	2	6.1	43	11.3	28	17.0	25	20.7	1	6.3	1	7.1	5	19.2
TOPLAM	211	100.0	118	100.0	121	100.0	8	100.0	6	100.0	33	100.0	379	100.0	165	100.0	121	100.0	16	100.0	14	100.0	26	100.0
(Karalsalı Salbaş Lisesi)																								
Evlilik	12	5.3	28	19.6	25	18.1	4	36.4	2	100.0	7	26.9	16	14.4	11	12.9	11	14.7	1	33.3	3	12.5	1	33.3
Eğitim	62	27.4	13	9.1	3	2.2	-	-	-	-		0.0	23	20.7	12	14.1	3	4.0	-	-	5	20.8	-	-
Meslek	60	26.5	13	9.1	3	2.2	1	9.1	-	-	1	3.8	24	21.6	12	14.1	2	2.7	-	-	5	20.8	-	-
Çocuk sahibi olmak	5	2.2	20	14.0	40	29.0	3	27.3	-	-	10	38.5	13	11.7	17	20.0	10	13.3	-	-	2	8.3	1	33.3
Sigortalı olmak	51	22.6	24	16.8	1	0.7	1	9.1	-	-	1	3.8	20	18.0	12	14.1	3	4.0	1	33.3	6	25.0	1	33.3
Zenginlik	5	2.2	20	14.0	47	34.1	1	9.1	-	-	5	19.2	8	7.2	11	12.9	23	30.7	-	-	1	4.2	-	-
Yüksek Kariyer	31	13.7	25	17.5	19	13.8	1	9.1	-	-	2	7.7	7	6.3	10	11.8	23	30.7	1	33.3	2	8.3	-	-
TOPLAM	226	100.0	143	100.0	138	100.0	11	100.0	2	100.0	26	100.0	111	100.0	85	100.0	75	100.0	3	100.0	24	100.0	3	100.0
(Aladağ Akören Lisesi)																								
Evlilik	7	4.2	15	14.4	25	24.5	5	50.0	2	18.2	6	21.4	35	15.8	13	10.1	18	17.8	1	12.5	-	-	4	11.8
Eğitim	41	24.8	13	12.5	1	1.0	-	-	2	18.2	3	10.7	51	23.1	16	12.4	2	2.0	-	-	-	-	2	5.9
Meslek	42	25.5	16	15.4	-	-	-	-	2	18.2		0.0	53	24.0	13	10.1	3	3.0	-	-	-	-	2	5.9
Çocuk sahibi olmak	6	3.6	14	13.5	28	27.5	5	50.0	1	9.1	6	21.4	22	10.0	23	17.8	16	15.8	3	37.5	2	50.0	5	14.7
Sigortalı olmak	30	18.2	19	18.3	5	4.9	-	-	1	9.1	5	17.9	38	17.2	19	14.7	8	7.9	-	-	-	-	6	17.6
Zenginlik	12	7.3	13	12.5	28	27.5	-	-	1	9.1	6	21.4	8	3.6	22	17.1	30	29.7	1	12.5	1	25.0	9	26.5
Yüksek Kariyer	27	16.4	14	13.5	15	14.7	-	-	2	18.2	2	7.1	14	6.3	23	17.8	24	23.8	3	37.5	1	25.0	6	17.6
TOPLAM	165	100.0	104	100.0	102	100.0	10	100.0	11	100.0	28	100.0	221	100.0	129	100.0	101	100.0	8	100.0	4	100.0	34	100.0

Kız ve erkek öğrencilerin düşüncelerindeki en büyük farklılık, tüm okullarda erkek öğrencilerin %46'sı evlilik mutlaka olmalıdır derken, kız öğrencilerin %12'si mutlaka olmalıdır demiştir. Yine çocuk sahibi olma konusunda erkek öğrencilerin % 34' ü mutlaka olmalı derken, kız öğrencilerin %8'i mutlaka olmalı demiştir. Erkek öğrencilerin gelecekle ilgili konularda daha gelenekçi olduğunu, evlilik ve çocuk konusunda kız öğrencilerden daha istekli olduklarını söylemek mümkündür.

4.2.4.3. Çalışan Annelerin Çocuk Yetiştirmesi Konusundaki Düşünceler

Tüm öğrenciler arasında yaygın kanı yetiştiremeyecekleri yönündedir (%41.1). Kız öğrencilerinde yetiştiremeyeceği yönünde düşünceleri oldukça belirgindir. Yalnızca A.A Lisesi kız öğrencileri çalışan annelerin çalışmayanlar kadar iyi çocuk yetiştirebileceklerini düşündüklerini görülmektedir (%48.3). Ayrıca A.A Lisesi yetiştiremez diyen kız öğrenci oranının en az olduğu okuldur (%21.7).(Tablo 4.40).

Tablo 4.40. Çalışan Annelerin Çocuk Yetiştirmesi Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yetiştirebilir	10	14.1	23	22.3	25	32.1	12	27.9	29	48.3	22	31.0	121	28.4
Yetiştiremez	34	47.9	51	49.5	30	38.5	19	44.2	13	21.7	28	39.4	175	41.1
Daha iyi yetiştirir	9	12.7	7	6.8	7	9.0	1	2.3	3	5.0	5	7.0	32	7.5
Bilmiyorum	18	25.4	22	21.4	16	20.5	11	25.6	15	25.0	16	22.5	98	23.0
TOPLAM	**71**	100.0	**103**	100.0	**78**	100.0	**43**	100.0	**60**	100.0	**71**	100.0	**426**	100.0

K.S Lisesi'nde ise çoğunluk kız öğrenci yetiştiremez dese de (%38.5), yetiştirebilir diyen öğrenci sayısı da kayda değerdir (%32.1). Y.S.A Lisesi kız öğrencilerinin bu konuda diğer lise kız öğrencilerine göre daha katı düşündüklerini görüyoruz. Kız öğrencilerin %47.9'u yetiştiremez demiştir. %14.1'i yetiştirebilir düşüncesindedir. Erkek öğrencilerde de durum benzerdir. Yetiştiremez düşüncesinin belirgin hakim olduğu okul Y.S.A Lisesidir (%49.5). K.S Lisesi'nde bu oran %44.2, A.A Lisesi'nde ise %39.4'tür.

4.2.4.4. Genç Kızların Çalışması Konusundaki Düşünceler

Genç kızların çalışması konusunda tüm okullardaki yaygın kanı kadına uygun iş olursa çalışmalıdır (%41.1). Y.S.A Lisesi kız öğrencilerinin %50.7'si kadına uygun iş olursa çalışmalı, %28.2'si de uygun buluyorum demiştir. Kız öğrenciler içinde kadına uygunluğu en çok ön planda tutan Y.S.A Lisesi kız öğrencileridir. Erkek öğrencilerin %42.7'si kadına uygun iş olursa çalışmalı, %27.2'si de uygun bulmuyorum görüşündedir.(Tablo 4.41).

Genç kızların çalışmasının uygunluğu konusunda kız ve erkek öğrencilerin düşünceleri farklıdır. χ^2=45,255>3,841 (α=0,05, df=1).

Tablo 4.41. Genç Kızların Ücretli İşlerde Çalışması Konusundaki Düşüncelerin Okullara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Uygun buluyorum	20	28.2	21	20.4	39	50.0	7	16.3	33	55.0	16	22.5	136	31.9
Uygun bulmuyorum	7	9.9	28	27.2	3	3.8	15	34.9	2	3.3	14	19.7	69	16.2
Evleninceye kadar çalışmalı	4	5.6	8	7.8	1	1.3	3	7.0	0	0.0	9	12.7	25	5.9
Kadına uygun iş olursa çalışmalı	36	50.7	44	42.7	33	42.3	13	30.2	23	38.3	26	36.6	175	41.1
Bilmiyorum	4	5.6	2	1.9	2	2.6	5	11.6	2	3.3	6	8.5	21	4.9
TOPLAM	**71**	100.0	**103**	100.0	**78**	100.0	**43**	100.0	**60**	100.0	**71**	100.0	**426**	100.0

K.S Lisesi kız öğrencilerine göre genç kızların çalışması uygun (%50.0), ve kadına uygun iş olursa çalışmalıdır (%42.3). Erkek öğrencilerin ise %34.9'u genç kızların çalışmasını uygun bulmamakta, %30.2'si de kadına uygun iş olursa çalışmalı düşüncesindedir.

A.A Lisesi kız öğrencileri genç kızların çalışmasını uygun bulma konusunda diğer lise kız öğrencilerinden daha kararlı bir tablo çizmektedir. Kız öğrencilerin %55.0'ı genç kızların çalışmasını uygun bulmaktadır. %38.3'ü de kadına uygun iş olursa çalışmalı düşüncesindedir. Erkek öğrencilerin %36.6'sı kadına uygun iş olursa çalışmalı derken %22.5'i genç kızların çalışmasını uygun bulduklarını

belirtmişlerdir. Tüm lise erkek öğrencileri içinde genç kızların çalışmasını uygun bulmayanların en az olduğu lisedir (%19.7).

Çelebi' ye göre (1990) kadının geleneksel olarak, cinsiyeti açısından belirlenmiş iki temel rolü vardır: Anne ve eş rolleri. Bu roller çerçevesinde kadının günlük mesaisini ev işlerine ayırması; ev işlerinin kadınlar tarafından yürütülmesi, kadının görevinin kocasının toplum içindeki rollerini en iyi biçimde oynayabilmesine yardımcı olmak olduğu, kadının asıl yerinin evi olduğu, kadının çalışmasının çocukları üzerine olumsuz etkiler bırakacağı ve çalışma hayatının kadının annelik rolünün tatminkar biçimde yürütmesine izin vermeyeceği öne sürülür (Aktaran: Kantar,2000)

Kadınlara verilen eğitim, seçilen meslekler özel alanda sorunlar yaratmayacak nitelikteyse ancak kabul edilebilir. Kadınların kamusal alandaki var oluşlarının, gelişmelerinin ve ilerlemelerinin önündeki engel de yine, özel alandaki birincil görevleridir. Çünkü çalışan kadın ev ve iş ikilemini sürekli sırtında taşır. Tercih söz konusu olduğunda çoğu kez, toplumsal cinsiyetin kendilerine dayattığı rolü seçmek zorunda kalırlar. Neredeyse ev işleri, çocuk bakımı ve evin yeniden üretime hazırlanması kadınların var oluş nedeni olarak görülür. Zaten, kadınlar da, erkekler de yaşamları boyunca önce ailede daha sonra da okulda bu rollerin doğallığına ilişkin mesajlarla yüklendikleri için farklı düşünmelerinin koşulları da çoğu kez oluşmaz. Ayrımcılığın olmadığı toplumsal ilişkilerinde yaratılabileceğini fark eden kadın ve erkeklerin de önünde ciddi toplumsal engeller durur (Gümüşoğlu, Aktaran:Akın,2003).

4.2.4.5. Kadınların Politika Hayatına Katılımı Konusundaki Düşünceler

Kadınların politika hayatına katılmaları konusunda genel kanı uygundur(%45.8).(Tablo 4.42).

Tablo 4.42. Kadınların Politika Hayatına Katılımı Konusundaki Düşüncelerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Uygun	41	57.7	40	38.8	42	53.8	11	25.6	40	66.7	21	29.6	195	45.8
Uygun değil	5	7.0	27	26.2	2	2.6	18	41.9	3	5.0	19	26.8	74	17.4
Fark etmez	14	19.7	21	20.4	26	33.3	9	20.9	14	23.3	23	32.4	107	25.1
Bilmiyorum	11	15.5	15	14.6	8	10.3	5	11.6	3	5.0	8	11.3	50	11.7
TOPLAM	**71**	100.0	**103**	100.0	**78**	100.0	**43**	100.0	**60**	100.0	**71**	100.0	**426**	100.0

K.S Lisesi erkek öğrencilerinde uygun bulmama belirgindir (%41.9). Diğer lise erkek öğrencilerinde Y.S.A Lisesi %38.8'le uygun derken. A.A Lisesi %32.4'le fark etmez, %29.6'yla da uygun bulmuştur. Tüm liselerde kız öğrencilerin yarıdan fazlası uygun bulduğu görüşünü belirtmiştir. Kız öğrenciler içinde yine A.A Lisesi kız öğrencilerinin %66.7' yle üstünlüğü sözkonusudur.

4.2.4.6. Kadınların Yerel Yönetimlere Katılımları İle İlgili Düşünceler

Kadınların muhtar, vali gibi bir topluluğu yöneten işler yapması konusunda öğrencilerin yarıdan fazlası uygun görüş belirtmiştir (%54.5).(Tablo 4.43)

Tablo 4.43. Kadınların Yerel Yönetimlere Katılmaları İle İlgili Fikirlerin Okullara ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Y.S.A				K.S				A.A				Genel Toplam	
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek			
DÜŞÜNCELER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Uygun	50	70.4	44	42.7	52	66.7	14	32.6	41	68.3	31	43.7	232	54.5
Uygun değil	1	1.4	23	22.3	4	5.1	21	48.8	5	8.3	16	22.5	70	16.4
Farketmez	14	19.7	29	28.2	16	20.5	6	14.0	9	15.0	18	25.4	92	21.6
Bilmiyorum	6	8.5	7	6.8	6	7.7	2	4.7	5	8.3	6	8.5	32	7.5
TOPLAM	**71**	100.0	**103**	100.0	**78**	100.0	**43**	100.0	**60**	100.0	**71**	100.0	**426**	100.0

Uygun bulmayanlarda çoğunluk yine K.S Lisesi erkek öğrencilerindedir (%48.8). Uygun bulan kız öğrenci rakamları tüm okullarda benzerdir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma yapılan dağ, eşik ve ova sahada kırsal gençliğin toplumsal cinsiyetten etkileniş biçimi detaylı olarak ele alınmıştır. Toplumsal cinsiyet biyolojik farklılıklardan dolayı değil, kadın ve erkek olarak toplumun bizi nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü ve nasıl davranmamızı beklediği ile ilgili bir kavramdır (Akın ve Demirel,2007). Dolayısıyla gençlerin yetiştikleri ortamda nasıl görüldükleri, nasıl algılandıkları ve nasıl düşünüldükleri gençlerin gözünden araştırılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır.

1- Erkeklerin memur, öğretmen, mühendis gibi meslek gruplarında kadınlardan çok daha fazla sayıda olmaları, aileler tarafından erkek çocuklarına daha fazla eğitim imkanı sağlandığının göstergesidir.

2- Kırsal ailelerde çocuk sayısının fazla olduğu bu çalışmayla bir kez daha ortaya konmuştur. Araştırma alanındaki öğrencilerin %87,3'ü 3 kardeş veya daha fazla kardeş sayısına sahiptir. Çok kardeşlilik ailenin çocuklarına sağladığı eğitim ve sosyal olanaklara belli düzeylerde kısıtlama getirecektir.

3- Kırsal ailelerin eğitim yapısında hala okuma yazma bilmeyen anne baba toplamının %78,8'ini anneler oluşturmaktadır.

4- Okuma yazma bilmeyen kardeşlerin en fazla olduğu okul S.A Lisesi'dir (%95,3). Çok çocuklu ailelerin yoğun olduğu bu lisede ailelerin çocuklarına eğitim olanağını sağlayamadığı görülmektedir.

5- Öğrencilerin abla ve ağabeylerinin eğitime devam etmeme nedenlerinin başında ekonomik durum yetersizliği gelmektedir.

6- Yatak toplama, sofra toplama, bulaşık yıkama, ütü, ev temizliği gibi işleri kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla yaptığı, buna karşın erkek öğrencilerin evdeki tamiratlar, bahçe bakımı, tarla işleri ve alışveriş gibi işlerde aktif olduğu saptanmıştır.

7- Kırsal ailelerde kadının yeri evidir geleneği devam etmekte, kadınların boş zamanlarını evde geçirdikleri, ev içi işlerde erkeklerden çok daha etkin oldukları gözlemlenmiş, erkeklerinse kamusal alan olarak nitelenen alanlarda daha etkin oldukları, boş zamanlarında sporla uğraştıkları, ev içindeki işlerden çok ev dışındaki işleri yerine getirdikleri sonucuna varılmıştır.

Toplum tarafından belirlenen kız yada erkek oluşun getirdiği sorumluluklar, görev paylaşımları, iş bölümleri geleneklerin öngördüğü biçimde lise eğitimi alan kırsal gençlik düşüncelerinde bir kez daha ön plana çıkmıştır. Erkek ve kızların yapacakları yada yapamayacakları düşünülen bir çok iş aslında iki cins tarafından da yapılabilecek işlerdir.

8- Araştırma konusu öğrenciler ilkokul ve ortaokul eğitimi almış, lise düzeyinde eğitim gören öğrenciler olduğu için boş zaman değerlendirmesinde ders çalışma ve kitap okuma gibi faaliyetlerin öne çıktığını, öğrenme merakının kız ve erkek öğrencilerde birbirine benzer sonuçları doğurduğu görülmektedir.

9- Öğrencilerin tercih ettikleri film konularında da cinsiyete bağlı farklılıkları olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin savaş ve kahramanlık içeren filmleri, kız öğrencilerde romantik komedi içerikli filmleri tercih ettikleri sonucuna varılmıştır.

10- Ailelerin beklentisinin gençlerin sosyal yaşantısını, eğitimini, hayata bakış açısını, düşüncelerini şekillendirdiği bu çalışmayla bir kez daha göz önüne serilmiştir. Aileler çocuklarından en çok saygı ve itaat beklemektedirler. Bağımsız olmak ve kendine güvenmek ve kendi kararlarını kendi verebilecek meziyette olmak gibi beklentileri son derece azdır.

9- Geçmişten bugüne ailelerin çocuklarından beklentisi konusunda çok büyük değişiklikler olmadığı görülse de, ailelerin çocukları için okumak ve ekonomik özgürlük kazanmak beklentisi sonuçlarının da yüksek oluşu bugün ve gelecek adına umut vericidir.

10- Öğrencilerin gözündeki baba modelinin fiziki görüntüsüne önem vermeyen ve çok duygusal olmayan bir yapıya sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Örnek alınan davranışta olduğu gibi babada istenen en önemli özelliğin dürüstlük ve saygıdeğerliğin oluşu toplum tarafından sevilen , rağbet edilen kişi olması istenmektedir. Öğrencilerin düşüncelerindeki anne modeli ise fedakar, yardımsever ve misafirperver olmalı, disiplinli ve otoriter olmamalı, fiziksel görünümüne önem vermeyen bir yapıda olmalı sonuçlarına ulaşılmıştır.

11- Evlilik kararı konusunda kız öğrencilerin daha gelenekçi düşündükleri, evliliğe anne, baba ve diğer aile büyüklerinin karar vermesi gerektiği yönündeki görüşleri ön plandadır.

12- Miras konusunda öğrencilerin %75,4'ü miras eşit paylaştırılmalı görüşündedir. Bu sonuç gelecek adına umut vericidir.

13- Sosyal kararlarda annenin ailede etkin rol oynadığı görülmüştür. Anne ailenin dışa açılımında, sosyal hayatında, çevreyle ilişkilerinde zaman zaman karar verici zaman zaman da uygulayıcı olarak karşımıza çıkmaktadır.

14- Ekonomik kararlarda sadece anne karar vermeli diyen öğrenci sayısı ihmal edilecek kadar azdır. Ekonomik kararlarda baba son derece ön plandadır. Parayı kazanan baba kullanma konusunda da ilk söz sahibi olan kişidir. Ekonomik kararlardan yalnızca mutfak masraflarında annenin söz sahibi olduğunu diğer alım satım ve harcamalarda söz sahibi olamadığını yalnızca babanın kararına eşlik edebildiğini görüyoruz.

15- Araştırmanın yapıldığı tüm sahalarda (dağ, eşik, ova) sosyoekonomik ve ekonomik kararlarda en yetkili kişi baba, sosyal kararlarda ise annenin daha etkin olduğunu görüyoruz.

16- Sosyoekonomik karar olarak belirlenen kararlar sosyal anlamlar içerse de, ekonomik yönünün baskın olduğu kararlardır. Kırsal genç için çevresel unsurlarda bu kararların gerçekleşme olanaklarını yer yer kısıtlamaktadır. Şu bir gerçektir ki; kırsal alanda yaşayan gençler kentte yaşayanlar kadar sinema, tiyatro, konser gibi aktivitelerde bulunamamakta, dışarıda yemek yemek sınırlı, belkide hiç gerçekleştiremedikleri aktiviteler arasında yer almaktadır.

Erkek öğrenciler akşam eve geç gelme konusunda anne ve babadan izin almakta ama çoğunlukla babanın izni önem taşımakta ve kız öğrencilerden çok daha fazla izne ihtiyaç duymadan eve istedikleri saatte dönebilmektedirler. Spor konusunda erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha aktiftir. Boş zaman değerlendirmesinde de kız öğrencilerden daha fazla spor yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Erkeklerin futbol merakı, köylerde bile bulunabilen futbol sahası yada halı saha gibi imkanların varlığı spor yapmalarını kolaylaştırırken, kızların aynı imkanlardan yararlanabilme olanakları ve kentlerdeki gençler kadar istedikleri spor dalıyla ilgilenebilmeleri mümkün değildir.

17- Erkek öğrencilerin arkadaş ziyareti, eve geç gelme, arkadaşlarıyla toplanma gibi konularda kız öğrencilerden çok daha fazla kendi başlarına hareket edebildiklerini görüyoruz. Bu durum kızların daha çok evde zaman geçirmelerine neden olmaktadır.

18- Erkek öğrencilerin faaliyetler konusunda kız öğrencilere göre daha fazla kendi kararlarını verebildiklerini görüyoruz. Bu durumu toplumsal cinsiyetle ilişiklendirmemek neredeyse imkansızdır. Erkek öğrencilere bu özgürlüğü tanıyan toplumsal etkiler aynı konumda kız öğrenciler aleyhinde bir tutum sergilemektedir.

19- Karşı cinsle görüşme konusunda okullara göre erkek öğrencilerin cevaplarında %75 oranında ailelerin kızmayacağı, kız öğrencilerin ise cevaplarında %52,2'yle ailelerin kızacağı sonucuna varılmıştır. Bu da araştırmanın yapıldığı tüm okullarda cinsiyete dayalı ayrımı göz önüne sermektedir. Aileler erkek çocuklarının karşı cinsten arkadaşları olmasına karşı daha geniş bir tutum sergilerken, kız çocuklarında durum değişmektedir.

20- Ailelerin kızlarının karşı cinsten okul arkadaşlarıyla görüşmesine karşı çıkmasında geleneksel nedenler(dedikodu, ayıp ve günah karşılama gibi) ön plandadır. Erkek çocuklarda ise derslerinin etkileneceği kaygısı ve gelecek endişesi için görüşmelere karşı çıkılmaktadır.

21- Erkek öğrencilerin evin geçimini sağlamanın erkeğin en önemli görevi olduğu konusunda kız öğrencilere göre daha kesin düşündükleri görülmektedir. Kadınların maaşlı işte çalışmak gibi zorunlulukları olmadığı, ancak erkeğin ne koşulda olursa olsun bir şekilde para kazanıp ailesini geçindirmek zorunda olduğu düşüncesi ve beklentileri erkeği tüm yaşamı boyunca etkilemektedir.

22- Kız öğrencilerin annenin görevini ilk öncelik olarak çeşitlendirdiğini görüyoruz. Anne aile içi uyum ve huzuru sağlamakla görevli iken, ev işlerini de yapar annelik görevini de yerine getirir kısacası annenin evde birçok görevi vardır görüşü ortaya çıkmıştır. Erkek öğrencilere göre anne ilk öncelik olarak ev işi

yapmalıdır. 2. öncelik olarak kocasına ve çocuklarına bakmalıdır düşüncesi ön plana çıkmıştır.

23- Öğrencilerin tamamına yakını yemek pişirmenin kadına has bir iş olduğu konusunda hemfikirdir. Öğrencilerin gözünden özellikle kadının yapması gerektiği düşünülen işler; yemek pişirme, bulaşık yıkama, çamaşır yıkama, ütü, ev temizliği, çocuk bakımı gibi toplumsal olarak kadının yapmasının uygun görüldüğü işlerdir. Evde yaşayan herkes için gerekli bu ihtiyaçların teminini kadının sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

24- Erkeklerin yapması gereken işler evdeki tamiratlar, evin boya ve bakımı, mangal yakmadır. Ayrıca veli toplantısına katılım, gezi tatil gibi aktivite düzenlemesi, evin çevresi ve bakımı gibi evin dışında gerçekleşen işleri babanın yapması gerektiği düşünüldüğü saptanmıştır. Buda yine özel alan kamusal alan ayrımında olduğu gibi kadının yerinin evi olduğu ve evin dışarıyla bağlantısını babanın sağlaması gerektiği geleneğinin öğrencilerin düşüncelerine yansıması olarak yorumlanabilir.

24- Kız ve erkeklerin eğitimi konusunda tüm seçenekler toplamında fikrim yok diyen erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerin 5 katı, erkeklerin eğitimi konusunda ise yaklaşık 4 katıdır. Geçmişten bugüne varolan düşüncelerle birlikte görsel, işitsel ve yazılı iletişim araçları, kızların eğitimi konusunda yürütülen kampanyalar, kurulan vakıf ve dernek çalışmaları öğrencilerin eğitim konusundaki kararsızlıkları için haklı nedenlerdir.

24- Gelecekle ilgili beklentiler konusunda kız ve erkek öğrencilerin düşüncelerindeki en büyük farklılık, tüm okullarda erkek öğrencilerin %46'sı evlilik mutlaka olmalıdır derken, kız öğrencilerin %12'si mutlaka olmalıdır demiştir. Yine çocuk sahibi olma konusunda erkek öğrencilerin % 34' ü mutlaka olmalı derken, kız öğrencilerin %8'i mutlaka olmalı demiştir. Erkek öğrencilerin gelecekle ilgili konularda daha gelenekçi olduğunu, evlilik ve çocuk konusunda kız öğrencilerden daha istekli olduklarını söylemek mümkündür.

25- Çalışan anneler çalışmayanlar kadar iyi çocuk yetiştirebilir mi? Araştırmasında tüm öğrenciler arasında yaygın kanı yetiştiremeyecekleri yönündedir (%41,1). Kız öğrencilerinde yetiştiremeyeceği yönünde düşünceleri oldukça

belirgindir. Yine bir çok öğrencinin bu konuda hiçbir fikrinin olmayışı da dikkat çekicidir. Çevrelerinde çalışan anne hiç yada çok az olduğu için bu konuda fikir beyan etmekte zorlanmaları kaçınılmazdır.

26- Genç kızların çalışması konusunda tüm okullardaki yaygın kanı kadına uygun iş olursa çalışmalıdır (%41,1). Kızların; çalışma konusunda genç kıza uygunluk düşüncesinde erkekler kadar tutucu olmadıkları, her iş kolunda çalışabilecekleri yönünde düşündükleri ortaya çıkmıştır.

27- Kadınların politika hayatına ve yerel yönetimlere katılımıyla ilgili araştırma sonuçlarında genel kanı uygun bulunduğunu göstermektedir ve bu oldukça sevindirici bir durumdur. K.S Lisesi erkek öğrencilerinin her iki konuda uygun değil görüşünün belirgin oluşu elde edilen diğer bir sonuçtur.

Sonuç olarak toplumsal cinsiyete dayalı ayrımların kızlar ve erkekler arasında en büyük görüş farklılıkları, ev içi rollerde, boş zaman değerlendirmesinde, kitap, gazete ve dergi tercihlerinde, izledikleri programlar ve film içeriklerinde, evlilik kararı konusunda, gelecekten beklentide, kız ve erkek eğitimi konusunda, karşı cinsle görüşmede, kadın ve erkeğe özgü olduğu düşünülen işlerde, faaliyetlerde izin almada, çalışan anne ve kızların çalışması konularında ortaya çıkmıştır.

Okullar açısından baktığımızda;

Dağ saha olarak ele aldığımız Aladağ Akören Lisesi okuma alışkanlığı yüksek öğrencilerden oluştuğu, karşı cinsten okul arkadaşlarıyla görüşmede kız öğrencilerin çoğunluğunun (%58,3) kızmazlar yanıtı verdiği, evlilik kararında evlenecekler karar vermeli görüşünün hakim olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Karaisalı Salbaş Lisesi'nde ailelerin karşı cinsle görüşmeye tutucu yaklaştığı, evlilik kararında anne, baba ve diğer aile büyüklerinin söz sahibi olması gerektiği görüşünün hakim olduğu, çalışan annelerin çalışmayanlar kadar iyi çocuk yetiştiremeyeceği düşüncesinin belirgin olduğu, erkek öğrencilerinin genç kızların çalışması, kadınların politika ve yerel yönetimlerde yer alması araştırmalarında olumsuz görüş belirttiği sonuçlarına varılmıştır.

Ova saha olarak ele aldığımız S.A Lisesi'nde ovadaki göçler nedeniyle gençlerin henüz köylü yada kentli olamadıkları, bir çok konuda tutucu düşündükleri, evlilik kararında anne, baba ve diğer aile büyükleri karar vermeli düşüncesinin yaygın

olduğu, miras paylaşımında erkek öğrencilerin %11,7'sinin kızlara pay verilmemeli görüşünü belirttiği, karşı cinsle görüşmede kız öğrencilerin kızarlar görüşünün belirgin olduğu, çalışan annelerin çalışmayanlar kadar iyi çocuk yetiştiremeyeceği görüşünün diğer okullara göre daha belirgin olduğu, ve kız öğrencilerinde bu yönde düşündüğü, genç kızların çalışması konusunda kadına uygun iş olursa çalışmalı görüşünün hakim olduğu, sonucuna varılmıştır.

Sonuçlarda öne çıkan bilgilere göre; dağ sahada yaşayan öğrencilerin eşik ve ova sahadaki öğrenciler kadar muhafazakar düşüncelere sahip olmadıkları saptanmıştır.

Dağ saha kapalı bir toplum özelliği gösteren, dışardan göç almayıp, dışarı göç veren dolayısıyla dışarıdan eşik ve ova saha kadar etkilenmeyen bir yapıya sahiptir. Bu kapalılığın getirdiği korumacılık ve güven duygusunun (tanıdıklık, bildiklik) muhafazakarlığı azalttığı söylenebilir.

Eşik saha geçiş aşamasında bulunmaktadır. Adana' ya alışveriş, eğitim, çalışma gibi nedenlerle sıkça gidip gelinmektedir. Buda eşik sahada yaşayanların kente karşı muhafazakar bir tutum sergilemesine neden olabileceği söylenebilir.

Ova saha olarak belirlenen belde dışarıdan göç alan bir yapıya sahiptir. Belde homojenliğini yitirdiği için geçiş aşamasındadır. Beldede daha önce yaşayanlarda ve göçle gelen ailelerde değerlere ve geleneklere daha sıkı bağlılık sözkonusu olabilmektedir.

Öneriler:

Pekin +5 Eylem Planı Sonuç Belgesinin dördüncü bölümünde toplumsal cinsiyet eşitliğinin tüm tarafların ilişkilerini yeniden gözden geçirmesi kurgulamasına bağlı olduğu, bununda ancak kadının eşitlik temelinde sosyal hayatın tüm alanlarında yer alabilmesi ile mümkün olabileceği belirtilmiştir.

Araştırma sonuçları da kadınların hayatın her alanına erkeklerle eşit olanaklarda giremediğini ortaya koymaktadır. Bu durumu kadın lehine çevirecek kadının kendini gerek çalışma hayatında gerekse sosyal hayatta ispatlayabileceği projeler ve iş olanakları geliştirmek ve bunları kırsala indirgemek gerekmektedir.

(Örneğin; AB destekli Kırsal Kalkınma Projelerinin Desteklenmesi Programı, KOSGEB'in "Küçük Ölçekli İş Kurma Danışmanlık Desteği" (KÖİDD) projesi gibi projelerin sayısını arttırmak, istihdama kadın ve erkeğin eşit olanaklarda ulaşmasını sağlamak)

Araştırma alanında kız çocuklarının eğitimi konusunda belirgin olumsuz düşüncelerin olmaması sevindirici olup, kız çocuklarla ilgili eğitim kampanyalarına ağırlık vermeye devam edilmeli (Haydi Kızlar Okula ve Ana-Kız Okuldayız gibi kampanyalar), gençlere geleceklerini yönlendirme konusunda destek sağlanmalıdır.

Araştırma sonuçlarında genç kızların çalışması konusunda; kadına uygun iş olursa çalışmalı sonuçlarına ulaşılması gençlerin hala meslek seçimi konusunda toplumsal önyargılardan kurtulamadıklarını göstermektedir. Gençlere meslek seçimi ve hangi işlerde başarılı olabileceklerini fark etmelerine yardımcı olacak eğitim konuları tasarlanmalıdır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, kalkınma ve barış hedeflerine ulaşmak amacıyla eşitliğin sağlanabileceği alanlara özel önem ve öncelik verilmesi ve mali kaynak ayrılması gerekmektedir.

Eğitimi; yalnızca köye yada kasabaya okul yapmakla, okullara teknik donanım sağlamakla yada temel eğitimi zorunlu kılmakla sağlamak yetersizdir. Genel olarak kırsalda yaşayan ailelerin ekonomik ve sosyal olanaklarının arttırılması, temel gereksinimlerini zorlanmadan karşılayabildikleri bir ortamda yaşamaları eğitim anlayışını da düzeltecektir.

Genel anlamda gelecek adına öğrenci ailelerinin temel gereksinimlerini ve gelecek kaygılarını giderecek maddi olanakların tüm ülkede sağlanması, ailelerin çocuklarını okula gönderme konusundaki tüm çekince ve endişelerinin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Bazı gelenek ve göreneklerin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirme yönünde engeller teşkil edebildiği bu olumsuz unsurların ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

Gençlerde toplumsal cinsiyet farkındalığı uyandırmak için gerekli eğitim ve öğretim araçlarını kullanmaya, okullarda temel yada seçmeli ders olarak toplumsal

cinsiyet eğitimini yaygınlaştırmaya ve kalıcı hale getirmeye, toplumsal cinsiyetle ilgili araştırma sayısının arttırılmasına çalışılmalıdır.

KAYNAKLAR

AKIN, A.,DEMİREL,S., "Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkileri" 8.Halk Sağlığı Günleri, Halk Sağlığı ve Sosyal Bilimler, 23-25 Haziran 2003, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 25/4 2003 Özel Eki,Sivas

AKIN, A., 2003. "Toplumsal Cinsiyet, Sağlık ve Kadın", *(HÜKSAM) Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi,* Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.

ANONİM, 2006. "Avrupa'da İnsan Hakları ve Ekonomik Zorluklar- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği", Kadın-Erkek Eşitliği Konusunda 6. Bakanlar Toplantısı Raporu", 2006 Stockholm.

ANONİM, (1989). "Türkiye'de Çocuğun Durumu" "*1990'ların Çocuk Politikası Ulusal Kongresi*, T.C Başbakanlık DPT Sosyal Planlama Başkanlığı ve UNİCEF.Maya Yayıncılık: Ankara (Birinci Baskı)

ARAT, N., (1992) "Her Yönüyle Türkiye'de Kadın Olgusu" *Kadın Gerçeğine Yeni Yaklaşımlar*. Say Yayınları: İstanbul (Birinci Baskı)

AYDIN,G., AKSOY, H.H., (2004). " Kız Çocuklarının Eğitimi", *Eğitmde Reform Ders Notu*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Ekonomisi Ve Planlamasi Ana Bilim Dalı, Ankara.

DAVRAN, M.K.,2007. "The Role of Children's Education in Rural Development: Gender Glance from the point of Rural Children View by Sex. Second Annnual YOK-SUNNY Collaboration Symposium, 23-25 May 2007, Adana (Kitap basım aşamasında).

ECEVİT, Y.,(2003) "Toplumsal Cinsiyetle Yoksulluk İlişkisi Nasıl Kurulabilir? Bu İlişki Nasıl Çalışılabilir?" 8.Halk Sağlığı Günleri, Halk Sağlığı ve Sosyal Bilimler, 23-25 Haziran 2003, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 25/4 2003 Özel Eki,Sivas

ERTÜRK, Y., 1996. "Alternatif Kalkınma Stratejileri, Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Eşitlik", ODTÜ Gelişme Dergisi, 23(3) 1996, Ankara, s(341-356).

GÖKÇE B., 1976.« Gecekondu Gençliği», Hacettepe Üniversitesi Yayınları: C-15, Ankara, 215 s.

GÖKÇE , B., 1992. "Toplumsal Bilimlerde Araştırma", Savaş Yayınları: (Birinci Baskı) Ankara, 434 s.

GÖKÇE, B., 1996. "Türkiye'nin Toplumsal Yapısı ve Toplumsal Kurumlar", Savaş Yayınevi: (Birinci Baskı), Ankara, 296 s.

HABLEMİTOĞLU, Ş., 2001. "Kırsal Alanda İşgücü Değeri ile Kadınlar: Bir Toplumsal Cinsiyet Analizi Örneği" ,Türkiye Ziraat Odaları Birliği Yayını, Ankara.

http://muhasebeturk.org(2008).,(http://muhasebeturk.org/guncel-mevzuat/9937-vuk-vergi-usul-kanunu-sirkuleri-40.html?tmpl=component)

http://toplumsalozgurluk.com(2008).,(http://toplumsalozgurluk.com/index.php?option=com_content&task=view&id=254&Itemid=72)

http://tip.erciyes.edu.tr(2009).,/(http://tip.erciyes.edu.trDers_Notlari/Temel_tip/Tip_EgitimiOsman_Gunay/D%C3%96NEMI%20B%C4%B0YO%C4%B0STAT%C4%B0ST%C4%B0K%20I/K%C4%B0%20KARE%20(Chi%20Square)%20TESTLER%C4%B0slayt.pdf

KANTAR M.,(2000). "Adana İl Merkezinde ve Kırsal Alanında Yaşayarak Tarımsal Faaliyetlerine Devam Eden Ailelerde Toplumsal Yapı Ve Toplumsal Cinsiyet." Ç.Ü. . Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı Doktora Tezi, Adana.

KONGAR, E., (1995). "Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği". Büyük Fikir Kitapları Dizisi 41, 6. Basım, Remzi Kitabevi: İstanbul, 460 s.

MARSHALL, G,.(1999).,"Sosyoloji Sözlüğü" (Çev. O.Akınhay, D. Kömürcü) Bilim Ve Sanat Yayınları: Ankara, (Sekizinci Baskı)

MERTER, F., (1990)."Köy Ailesinde Meydana Gelen Değişmeler(Malatya Örneği)", T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Bilim Serisi: 2, Ankara, 251 s.

SARPTÜRK,İ,.(1990). "Adana İli Kır Toplum Yapısı İçinde Kadının Yeri." Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana, 50 s.

SOFFER,O,.(1992) “Social Transfformations at the Middle to Upper Palelithic Transition,” Günter Brauer ve Fred H. Smith, ed., Replacement: Controversies in Homo Sapiens Evolution (A.A. Balkema: Rotterdam 1992), s. 254

SOYSAL, M (1995) “Adana İli Köy Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma” Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi: Adana.

STIRLING, P.,(1993). (ed) “Economy and Culture: Changes in Turkish Villages”, Eothen Press, 231 pp

DPT, (1993). “Türk Aile Yapısı Araştırması”, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Genel Müdürlüğü, Yayın No: DPT:2313-SPGM:421, Ankara.

UNİCEF,. (2003) “Eğitimin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi”(Çalışma Grubu: Gürkyanak İ.,Otaran N.,Sayın A.,Güven F.,Atakul S.) Türkiye.

UNİFEM,. (2000) “Progress Of The World Women 2000”, Unifem, New York: 53, 20

www.bianet.org(2008),. (http://www.bianet.org/bianet/kategori/kadin/82830/ozel-alan-politik-midir)

www.bilkent.edu.tr(2007).,(http://www.bilkent.edu.tr/~bilheal/uremesagligi/protanimi.html)

www.fef.gazi.edu.tr(2009).,(http://www.fef.gazi.edu.tr/turkish/statist/dokuman/chisqr.pdf)

www.forumps.com(2007) ., (http://www.forumps.com/guncel-haberler/230-meclisteki-kadın-milletvekili-sayısı-)

www.gencgazeteciler.org(2007) ,.(http://www.gencgazeteciler.org/tcinsiyet.asp)

www.sosyalhizmetuzmani.org(2007)., ., (http://www.sosyalhizmetuzmani.org/kadinstatu.htm)

www.kizlaricinegitim.net(2007) ., (http://www.kizlaricinegitim.net/page.aspx?nm=yayinlar)

www.ksgm.gov.tr(2007) .,(http://www.kssgm.gov.tr/belgeler/ActionPlantr.doc)

www.rehberogretmen.biz(2008),. (http://www.rehberogretmen.biz/aile-ici-problemler-ve-cozum-yollari/)

www.youthforhab.org.tr(2007),.(http://www.youthforhab.org.tr/tr/kaynaklar/icerikler/Genclik_Haklari.ppt)

www.tuik.gov.tr(2007) ,. (http://nkg.die.gov.tr/goster.asp?aile=4)

YILDIRAK, N., 1990. “Toplumsal-Ekonomik Durumları ve Sorunlarıyla Türkiye'de Köy Çocukları”, Ayyıldız Matbaası: Ankara, 223 s.

Selahattin Afşar Lisesinde Babada Olması Gereken Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Olmalı				Olmamalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Özellikler	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Neşeli-Esprili-Sosyal	**57**	11,5	**72**	10,6	**2**	3,9	**3**	4,2	**9**	8,4	**14**	10,1	**3**	5,3	**14**	10,1
Disiplinli-Otoriter	**46**	9,3	**56**	8,2	**4**	7,8	**14**	19,4	**14**	13,1	**18**	13,0	**7**	12,3	**15**	10,8
Çalışkan	**64**	12,9	**85**	12,5	**-**	-	**2**	2,8	**4**	3,7	**6**	4,3	**3**	5,3	**10**	7,2
Fedakar-Yardımsever	**68**	13,7	**82**	12,0	**-**	-	**2**	2,8	**1**	0,9	**8**	5,8	**2**	3,5	**11**	7,9
Dürüst-Saygıdeğer	**65**	13,1	**90**	13,2	**-**	-	**2**	2,8	**1**	0,9	**3**	2,2	**5**	8,8	**8**	5,8
Duygusal	**21**	4,2	**37**	5,4	**12**	23,5	**20**	27,8	**27**	25,2	**27**	19,6	**11**	19,3	**19**	13,7
Fiziki Görünümüne Önem Veren	**21**	4,2	**41**	6,0	**15**	29,4	**15**	20,8	**28**	26,2	**26**	18,8	**7**	12,3	**21**	15,1
Misafirperver	**65**	13,1	**87**	12,8	**-**	-	**2**	2,8	**2**	1,9	**4**	2,9	**4**	7,0	**10**	7,2
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	**65**	13,1	**75**	11,0	**-**	-	**2**	2,8	**1**	0,9	**10**	7,2	**5**	8,8	**16**	11,5
Son Sözü Söyleyen	**23**	4,6	**56**	8,2	**18**	35,3	**10**	13,9	**20**	18,7	**22**	15,9	**10**	17,5	**15**	10,8
TOPLAM	**495**	100,0	**681**	100,0	**51**	100,0	**72**	100,0	**107**	100,0	**138**	100,0	**57**	100,0	**139**	100,0

Karaisalı Salbaş Lisesinde Babada Olması Gereken Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Olmalı				Olmamalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Özellikler	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Neşeli-Esprili-Sosyal	**72**	13,5	**29**	11,2	**-**	-	**3**	8,1	**5**	4,3	**7**	11,3	**1**	1,6	**4**	5,6
Disiplinli-Otoriter	**39**	7,3	**15**	5,8	**11**	16,2	**7**	18,9	**14**	12,0	**8**	12,9	**14**	22,6	**13**	18,1
Çalışkan	**62**	11,6	**35**	13,5	**1**	1,5	**-**	-	**11**	9,4	**3**	4,8	**5**	8,1	**5**	6,9
Fedakar-Yardımsever	**71**	13,3	**39**	15,1	**1**	1,5	**1**	2,7	**2**	1,7	**-**	-	**4**	6,5	**3**	4,2
Dürüst-Saygıdeğer	**74**	13,9	**37**	14,3	**1**	1,5	**2**	5,4	**1**	0,9	**1**	1,6	**2**	3,2	**3**	4,2
Duygusal	**31**	5,8	**11**	4,2	**9**	13,2	**8**	21,6	**31**	26,5	**14**	22,6	**7**	11,3	**10**	13,9
Fiziki Görünümüne Önem Veren	**21**	3,9	**11**	4,2	**19**	27,9	**8**	21,6	**26**	22,2	**14**	22,6	**12**	19,4	**10**	13,9
Misafirperver	**72**	13,5	**33**	12,7	**1**	1,5	**3**	8,1	**2**	1,7	**1**	1,6	**3**	4,8	**6**	8,3
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	**66**	12,4	**28**	10,8	**2**	2,9	**1**	2,7	**6**	5,1	**3**	4,8	**4**	6,5	**11**	15,3
Son Sözü Söyleyen	**26**	4,9	**21**	8,1	**23**	33,8	**4**	10,8	**19**	16,2	**11**	17,7	**10**	16,1	**7**	9,7
TOPLAM	**534**	100,0	**259**	100,0	**68**	100,0	**37**	100,0	**117**	100,0	**62**	100,0	**62**	100,0	**72**	100,0

Aladağ Akören Lisesinde Babada Olması Gereken Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Olmalı				Olmamalı				fark etmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Özellikler	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Neşeli-Esprili-Sosyal	**47**	12,3	**50**	11,8	**1**	1,9	**3**	3,9	**9**	8,9	**14**	12,0	**3**	4,7	**4**	4,2
Disiplinli-Otoriter	**29**	7,6	**34**	8,1	**11**	21,2	**15**	19,7	**11**	10,9	**11**	9,4	**9**	14,1	**11**	11,6
Çalışkan	**46**	12,0	**58**	13,7	**1**	1,9	**1**	1,3	**7**	6,9	**8**	6,8	**6**	9,4	**4**	4,2
Fedakar-Yardımsever	**54**	14,1	**60**	14,2	**1**	1,9	**3**	3,9	**3**	3,0	**2**	1,7	**2**	3,1	**6**	6,3
Dürüst-Saygıdeğer	**55**	14,4	**63**	14,9	**1**	1,9	**3**	3,9	**1**	1,0	**2**	1,7	**3**	4,7	**3**	3,2
Duygusal	**19**	5,0	**16**	3,8	**8**	15,4	**12**	15,8	**25**	24,8	**28**	23,9	**8**	12,5	**15**	15,8
Fiziki Görünümüne Önem Veren	**11**	2,9	**17**	4,0	**14**	26,9	**15**	19,7	**23**	22,8	**24**	20,5	**12**	18,8	**15**	15,8
Misafirperver	**50**	13,1	**51**	12,1	**1**	1,9	**2**	2,6	**5**	5,0	**8**	6,8	**4**	6,3	**10**	10,5
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	**48**	12,5	**42**	10,0	**1**	1,9	**6**	7,9	**4**	4,0	**9**	7,7	**7**	10,9	**14**	14,7
Son Sözü Söyleyen	**24**	6,3	**31**	7,3	**13**	25,0	**16**	21,1	**13**	12,9	**11**	9,4	**10**	15,6	**13**	13,7
TOPLAM	**383**	100,0	**422**	100,0	**52**	100,0	**76**	100,0	**101**	100,0	**117**	100,0	**64**	100,0	**95**	100,0

Selahattin Afşar Lisesinde Annede Olması Gereken Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Olmalı				Olmamalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Özellikler	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Neşeli-Esprili-Sosyal	**60**	11,9	**69**	10,5	**2**	2,9	**10**	10,0	**7**	7,9	**11**	7,9	**2**	4,0	**13**	9,9
Disiplinli-Otoriter	**44**	8,7	**59**	8,9	**8**	11,8	**16**	16,0	**12**	13,5	**14**	10,1	**7**	14,0	**14**	10,7
Çalışkan	**64**	12,7	**86**	13,0	**-**	-	**3**	3,0	**2**	2,2	**7**	5,0	**5**	10,0	**7**	5,3
Fedakar-Yardımsever	**68**	13,5	**86**	13,0	**-**	-	**2**	2,0	**2**	2,2	**5**	3,6	**1**	2,0	**10**	7,6
Dürüst-Saygıdeğer	**66**	13,1	**85**	12,9	**-**	-	**2**	2,0	**1**	1,1	**7**	5,0	**4**	8,0	**9**	6,9
Duygusal	**36**	7,2	**54**	8,2	**10**	14,7	**13**	13,0	**18**	20,2	**21**	15,1	**7**	14,0	**15**	11,5
Fiziki Görünümüne Önem Veren	**25**	5,0	**37**	5,6	**19**	27,9	**22**	22,0	**19**	21,3	**21**	15,1	**8**	16,0	**23**	17,6
Misafirperver	**69**	13,7	**86**	13,0	**-**	-	**3**	3,0	**1**	1,1	**5**	3,6	**1**	2,0	**9**	6,9
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	**62**	12,3	**71**	10,8	**-**	-	**5**	5,0	**5**	5,6	**14**	10,1	**4**	8,0	**13**	9,9
Son Sözü Söyleyen	**9**	1,8	**27**	4,1	**29**	42,6	**24**	24,0	**22**	24,7	**34**	24,5	**11**	22,0	**18**	13,7
TOPLAM	**503**	100,0	**660**	100,0	**68**	100,0	**100**	100,0	**89**	100,0	**139**	100,0	**50**	100,0	**131**	100,0

Karaisalı Salbaş Lisesinde Bir Annede Olması Gereken Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Olmalı				Olmamalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Özellikler	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Neşeli-Esprili-Sosyal	**76**	13,7	**30**	11,5	**-**	-	**4**	8,7	**2**	1,8	**5**	8,6	**-**	-	**4**	6,3
Disiplinli-Otoriter	**33**	5,9	**15**	5,8	**19**	26,4	**11**	23,9	**18**	15,9	**10**	17,2	**8**	19,0	**7**	11,1
Çalışkan	**65**	11,7	**35**	13,5	**-**	-	**-**	-	**11**	9,7	**3**	5,2	**5**	11,9	**2**	3,2
Fedakar-Yardımsever	**76**	13,7	**37**	14,2	**-**	-	**-**	-	**1**	0,9	**3**	5,2	**1**	2,4	**3**	4,8
Dürüst-Saygıdeğer	**77**	13,8	**38**	14,6	**-**	-	**2**	4,3	**-**	-	**-**	-	**1**	2,4	**3**	4,8
Duygusal	**55**	9,9	**21**	8,1	**5**	6,9	**7**	15,2	**15**	13,3	**7**	12,1	**3**	7,1	**8**	12,7
Fiziki Görünümüne Önem Veren	**28**	5,0	**19**	7,3	**14**	19,4	**10**	21,7	**26**	23,0	**10**	17,2	**10**	23,8	**4**	6,3
Misafirperver	**76**	13,7	**32**	12,3	**1**	1,4	**1**	2,2	**1**	0,9	**2**	3,4	**-**	-	**8**	12,7
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	**63**	11,3	**27**	10,4	**3**	4,2	**2**	4,3	**9**	8,0	**7**	12,1	**3**	7,1	**7**	11,1
Son Sözü Söyleyen	**7**	1,3	**6**	2,3	**30**	41,7	**9**	19,6	**30**	26,5	**11**	19,0	**11**	26,2	**17**	27,0
TOPLAM	**556**	100,0	**260**	100,0	**72**	100,0	**46**	100,0	**113**	100,0	**58**	100,0	**42**	100,0	**63**	100,0

Aladağ Akören Lisesi'nde Bir Annede Olması Gereken Özelliklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Olmalı				Olmamalı				fark etmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
Özellikler	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**	**Sayı**	**%**
Neşeli-Esprili-Sosyal	**50**	12,9	**55**	12,6	**2**	2,9	**4**	6,0	**5**	5,7	**8**	7,1	**3**	5,5	**4**	4,2
Disiplinli-Otoriter	**28**	7,2	**37**	8,5	**14**	20,0	**14**	20,9	**12**	13,6	**12**	10,7	**6**	10,9	**8**	8,4
Çalışkan	**49**	12,7	**57**	13,1	**1**	1,4	**1**	1,5	**7**	8,0	**10**	8,9	**3**	5,5	**3**	3,2
Fedakar-Yardımsever	**54**	14,0	**58**	13,3	**1**	1,4	**2**	3,0	**4**	4,5	**2**	1,8	**1**	1,8	**9**	9,5
Dürüst-Saygıdeğer	**54**	14,0	**59**	13,5	**1**	1,4	**4**	6,0	**2**	2,3	**-**	-	**3**	5,5	**8**	8,4
Duygusal	**31**	8,0	**31**	7,1	**7**	10,0	**4**	6,0	**15**	17,0	**20**	17,9	**7**	12,7	**16**	16,8
Fiziki Görünümüne Önem Veren	**25**	6,5	**25**	5,7	**11**	15,7	**14**	20,9	**15**	17,0	**20**	17,9	**9**	16,4	**12**	12,6
Misafirperver	**51**	13,2	**57**	13,1	**2**	2,9	**2**	3,0	**2**	2,3	**5**	4,5	**5**	9,1	**7**	7,4
Aile İçi Demokrasiye Önem Veren	**43**	11,1	**43**	9,9	**2**	2,9	**4**	6,0	**10**	11,4	**13**	11,6	**5**	9,1	**11**	11,6
Son Sözü Söyleyen	**2**	0,5	**14**	3,2	**29**	41,4	**18**	26,9	**16**	18,2	**22**	19,6	**13**	23,6	**17**	17,9
TOPLAM	**387**	100,0	**436**	100,0	**70**	100,0	**67**	100,0	**88**	100,0	**112**	100,0	**55**	100,0	**95**	100,0

Selahattin Afşar Lisesinde Kadın Ve Erkeğe Özgü İşlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

İŞLER	Kadınlar Yapmalı				Erkekler Yapmalı				Kadın ve Erkek Birlikte Yapmalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yemek Pişirme	59	12,4	91	13,7	1	0,4	-	-	-	-	3	4,5	11	3,4	9	2,5	-	-	-	-
Bulaşık Yıkama	63	13,2	93	14,0	2	0,7	1	0,2	1	2,6	2	3,0	5	1,6	5	1,4	-	-	2	5,6
Çamaşır Yıkama ve Asma	65	13,6	97	14,6	-	-	-	-	2	5,1	2	3,0	3	0,9	4	1,1	1	6,7	-	-
Ütü	60	12,6	77	11,6	1	0,4	4	0,8	2	5,1	2	3,0	8	2,5	18	5,0	-	-	2	5,6
Ev Temizliği	62	13,0	92	13,9	3	1,1	1	0,2	2	5,1	3	4,5	4	1,2	6	1,7	-	-	1	2,8
Çocuk Bakımı	43	9,0	75	11,3	4	1,4	5	1,0	2	5,1	3	4,5	21	6,5	17	4,7	1	6,7	3	8,3
Evdeki Tamiratlar	1	0,2	2	0,3	65	23,0	89	17,0	2	5,1	4	6,0	1	0,3	7	1,9	2	13,3	1	2,8
Okula Gidenlerin Derslerine Yardım	6	1,3	5	0,8	10	3,5	35	6,7	3	7,7	8	11,9	49	15,2	55	15,3	3	20,0	-	-
Veli Toplantısına Katılım	15	3,1	15	2,3	14	4,9	40	7,7	3	7,7	7	10,4	38	11,8	40	11,1	1	6,7	1	2,8
Gezi Tatil Gibi Aktiviteleri Düzenleme	7	1,5	13	2,0	32	11,3	50	9,6	3	7,7	3	4,5	28	8,7	32	8,9	1	6,7	5	13,9
Evin Boya, Badana ve Bakımı	2	0,4	4	0,6	56	19,8	75	14,4	4	10,3	2	3,0	9	2,8	18	5,0	-	-	4	11,1
Soba Yakma ve Kova Dökme	27	5,7	32	4,8	13	4,6	33	6,3	4	10,3	5	7,5	27	8,4	32	8,9	-	-	1	2,8
Evin Çevresi ve Bahçenin Bakımı	10	2,1	12	1,8	19	6,7	59	11,3	3	7,7	5	7,5	39	12,1	24	6,7	-	-	3	8,3
Hayvanlara Bakma	11	2,3	15	2,3	17	6,0	44	8,4	3	7,7	7	10,4	34	10,6	31	8,6	6	40,0	6	16,7
Mangal Yakma	9	1,9	10	1,5	41	14,5	63	12,1	2	5,1	6	9,0	19	5,9	21	5,8	-	-	3	8,3
Giyim ve Gıda Alışverişi	37	7,8	31	4,7	5	1,8	23	4,4	3	7,7	5	7,5	26	8,1	40	11,1	-	-	4	11,1
TOPLAM	477	100,0	664	100,0	283	100,0	522	100,0	39	100,0	67	100,0	322	100,0	359	100,0	15	100,0	36	100,0

Karaisalı Salbaş Lisesinde Kadın Ve Erkeğe Özgü İşlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

İŞLER	Kadınlar Yapmalı				Erkekler Yapmalı				Kadın ve Erkek Birlikte Yapmalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yemek Pişirme	60	13,0	41	14,2	-	-	-	-	-	-	-	-	17	3,6	2	1,6	1	7,1	-	-
Bulaşık Yıkama	62	13,4	40	13,8	-	-	-	-	-	-	-	-	16	3,4	3	2,4	-	-	-	-
Çamaşır Yıkama ve Asma	73	15,8	42	14,5	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1,1	1	0,8	-	-	-	-
Ütü	70	15,1	39	13,5	-	-	1	0,4	-	-	-	-	8	1,7	3	2,4	-	-	-	-
Ev Temizliği	72	15,6	40	13,8	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1,3	3	2,4	-	-	-	-
Çocuk Bakımı	49	10,6	33	11,4	-	-	2	-	2	9,1	1	5,9	26	5,5	6	4,8	1	7,1	1	12,5
Evdeki Tamiratlar	1	0,2	-	-	73	26,1	43	17,3	1	4,5		0,0	3	0,6	-	-	-	-	-	-
Okula Gidenlerin Derslerine Yardım	4	0,9	5	1,7	5	1,8	16	6,5	4	18,2	3	17,6	62	13,2	18	14,3	3	21,4	1	12,5
Veli Toplantısına Katılım	4	0,9	2	0,7	16	5,7	23	9,3	2	9,1	3	17,6	55	11,7	14	11,1	1	7,1	1	12,5
Gezi Tatil Gibi Aktiviteleri Düzenleme	7	1,5	5	1,7	26	9,3	29	11,7	2	9,1	-	-	39	8,3	6	4,8	4	28,6	3	37,5
Evin Boya, Badana ve Bakımı	1	0,2	1	0,3	57	20,4	36	14,5	1	4,5	-	-	17	3,6	5	4,0	2	14,3	1	12,5
Soba Yakma ve Kova Dökme	27	5,8	15	5,2	9	3,2	14	5,6	2	9,1	-	-	40	8,5	14	11,1	-	-	-	-
Evin Çevresi ve Bahçenin Bakımı	4	0,9	4	1,4	30	10,7	26	10,5	1	4,5	2	11,8	43	9,2	11	8,7	-	-	-	-
Hayvanlara Bakma	5	1,1	2	0,7	16	5,7	24	9,7	3	13,6	3	17,6	52	11,1	13	10,3	2	14,3	1	12,5
Mangal Yakma	2	0,4	8	2,8	41	14,6	22	8,9	2	9,1	3	17,6	33	7,0	10	7,9	-	-	-	-
Giyim ve Gıda Alışverişi	22	4,8	12	4,2	7	2,5	12	4,8	2	9,1	2	11,8	47	10,0	17	13,5	-	-	-	-
TOPLAM	463	100,0	289	100,0	280	100,0	248	100,0	22	100,0	17	100,0	469	100,0	126	100,0	14	100,0	8	100,0

Tablo 4.43. Aladağ Akören Lisesinde Kadın Ve Erkeğe Özgü İşlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Kadınlar Yapmalı				Erkekler Yapmalı				Kadın ve Erkek Birlikte Yapmalı				Farketmez				Fikrim Yok			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek		Kız		Erkek	
İŞLER	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yemek Pişirme	49	12,7	64	15,0	1	0,4	-	-	1	4,8	-	-	9	3,0	7	2,2	-	-	-	-
Bulaşık Yıkama	53	13,8	64	15,0	-	-	1	0,3	1	4,8	-	-	6	2,0	5	1,6	-	-	1	4,2
Çamaşır Yıkama ve Asma	55	14,3	65	15,2	-	-	1	0,3	1	4,8	-	-	3	1,0	5	1,6	1	3,7	-	-
Ütü	50	13,0	46	10,7	1	0,4	5	1,4	1	4,8	1	5,9	8	2,7	19	6,0	-	-	-	-
Ev Temizliği	55	14,3	54	12,6		0,0	1	0,3	1	4,8	-	-	3	1,0	15	4,7	1	3,7	1	4,2
Çocuk Bakımı	37	9,6	46	10,7	5	2,2	8	2,3		0,0	1	5,9	17	5,7	15	4,7	1	3,7	1	4,2
Evdeki Tamiratlar	2	0,5	1	0,2	54	23,5	61	17,5	1	4,8	-	-	3	1,0	6	1,9	1	3,7	2	8,3
Okula Gidenlerin Derslerine Yardım	5	1,3	5	1,2	3	1,3	23	6,6	3	14,3	2	11,8	46	15,4	40	12,6	3	11,1	1	4,2
Veli Toplantısına Katılım	1	0,3	5	1,2	11	4,8	36	10,3	3	14,3	1	5,9	43	14,4	29	9,1	2	7,4		0,0
Gezi Tatil Gibi Aktiviteleri Düzenleme	6	1,6	8	1,9	25	10,9	36	10,3	2	9,5	1	5,9	25	8,4	23	7,3	2	7,4	3	12,5
Evin Boya, Badana ve Bakımı	2	0,5	3	0,7	50	21,7	57	16,3	-	-	1	5,9	7	2,3	9	2,8	1	3,7	1	4,2
Soba Yakma ve Kova Dökme	24	6,2	20	4,7	8	3,5	18	5,2	2	9,5	2	11,8	24	8,1	28	8,8	2	7,4	3	12,5
Evin Çevresi ve Bahçenin Bakımı	5	1,3	8	1,9	18	7,8	29	8,3	1	4,8	2	11,8	32	10,7	31	9,8	4	14,8	1	4,2
Hayvanlara Bakma	5	1,3	9	2,1	17	7,4	25	7,2	2	9,5	1	5,9	31	10,4	32	10,1	5	18,5	4	16,7
Mangal Yakma	7	1,8	5	1,2	33	14,3	37	10,6		0,0	2	11,8	18	6,0	22	6,9	2	7,4	5	20,8
Giyim ve Gıda Alışverişi	29	7,5	25	5,8	4	1,7	11	3,2	2	9,5	3	17,6	23	7,7	31	9,8	2	7,4	1	4,2
TOPLAM	5	100,0	428	100,0	230	100,0	349	100,0	21	100,0	17	100,0	298	100,0	317	100,0	27	100,0	24	100,0

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ
TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ ARAŞTIRMA ANKET FORMU

LİSE EĞİTİMİNE DEVAM EDEN KIRSAL GENÇLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET

Öğretim Üyesi Danışman: Yrd.Doç.Dr. Müge Kantar Davran
Yüksek Lisans Öğrencisi Gülhan Gülbasar Şire (Zir. Müh.)

2007-2008 Eğitim Öğretim Dönemi
Bahar Yarı Yılı

I.AİLE VE KİŞİ BİLGİLERİ, AİLENİN EĞİTİM VE İŞ DURUMU

1.Yaşınız .....

2.Cinsiyetiniz **a.** Kız **b.**Erkek

3.Kaçıncı sınıfta okuyorsunuz?

a) Lise 1
b) Lise 2
c) Lise 3

4. Kaç kardeşsiniz?

a) Tek çocuğum
b) 2 kardeş
c) 3 kardeş
d) 4 Kardeş
e) 5 kardeş
f) 6 kardeş
g) 7 ve daha üstü kardeş.

5. Aile Üyelerinin Hanehalkı Bilgileri (Öğrencinin kendisi hariç)

Yakınlık Derecesi	Yaş	Cinsiyet	Hayatta Olup Olmadığı	Eğitim Durumu	Medeni Hal	Meslek	Yaşadığı Yer
Anne							
Baba							
1.Kardeş							
2.Kardeş							
3.Kardeş							
4.Kardeş							
5.Kardeş							
6.Kardeş							
7.Kardeş							
8.Kardeş							
9.Kardeş							
10.Kardeş							

TEK ÇOCUKSANIZ 7. SORUYA GEÇİNİZ

6.Lise veya üniversite eğitimi almayan abi-abla yada kardeşinizin, bir sonraki eğitim kademesine devam etmeme nedenleri nedir? Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

a)Göndermediler
b)Gereksiz
c)Kendileri istemedi
d)Köyümüzde okul yoktu
e)Başarısız oldular
f)Aileye yardım etmeleri gerekiyordu.
g)Ekonomik durum iyi değildi
i) Üniversiteyi kazanamadı.
j) Köyümüzde lise yoktu
h)Bilmiyor

II. EV İÇİ AKTİVİTELER, BOŞ ZAMAN DEĞERLENDİRMESİ, HARÇLIK BİLGİLERİ

7. Evde sizin, anne veya babanıza yardım amacıyla yaptığınız işler nelerdir? Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

a)Yatak Toplama
b) Sofra Toplama
c) Odasını Düzenleme
d) Yemek Pişirme
e) Bulaşık yıkama
f) Çamaşır Yıkama ve Asma
g) Ütü
h) Ev temizliği (cam silme, halı silme, evi süpürme)
i) Evdeki Tamiratlar (elektrik,musluk tamiratları..vb)
j) Evdeki küçük çocuğun bakımı
k) Okula gidenlere ders konusunda yardım etme
l) Evin boya badana ve bakımı
m)Soba yakma ve kova dökme
n) Bahçe sulaması ve bahçelerin bakımı
o) Yetiştirilen hayvanların bakımı
ö) Tarla işleri
p)Alışveriş
r)Diğer …….hangi işler olduğunu belirtiniz.

8. Okuldan sonra boş kalan zamanda neler yapıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

a) Ders çalışma
b) Kitap Okuma
c) Müzik Dinleme
d) TV seyretme
e) Spor yapma (Futbol, basketbol,voleybol…vs.)
f) DVD – VCD izleme
g) Ev işleri
h) Tarla İşleri
ı) Hayvanların Bakımı
i) Hiç boş zamanım yok
j) Diğer……....Neler olduğunu belirtiniz.

9. Aşağıdakilerden hangilerini okursunuz? Tabloya X koyarak işaretleyiniz. Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

	Okuma Durumu		
Okunan Türler	**Düzenli**	**Düzensiz**	**Okumam**
a.Kitap			
b.Gazete			
c.Dergi			
d. Hiçbiri			

KİTAP-DERGİ VE GAZETE OKUMUYORSANIZ 13. SORUYA GEÇİNİZ!

10. Okuduğunuz kitap türleri nelerdir? Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

a.Dini İçerikli
b.Ansiklopedi
c.Roman
d.Hikaye
e.Bilimsel İçerikli
f.Polisiye
g.Kadın Çalışmaları
h.Kişisel Gelişim
i.Okumuyorum
j.Diğer.....

11. Gazetede okuduğunuz haberlerin içeriği nedir? Birden fazla seçenek işaretlenebilir

a) Siyaset
b) Spor
c) Magazin
d) Güncel olaylar (Cinayet, katliam, trafik kazaları, dolandırıcılık…vb haberler)
e) Ekonomi
f) Kadın Sayfaları (Güzellik, Cilt Bakımı, Yemek Tarifleri, Burçlar, Şifalı Bitkiler..vb)
g) Son sayfa (Dünyadan ilginç haberler, Moda …..vb.)
g) Diğer……Neler olduğunu belirtiniz.

12. Okuduğunuz dergilerin türleri nelerdir? Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

a. Çocuk Dergileri
b. Magazin Dergileri
c. Bilimsel Dergiler
d.Otomobil Dergileri
e) Dekorasyon Dergileri
f) Haber Dergileri
g) Bilgisayar Dergileri
h) Dini İçerikli Dergiler
ı) Kadın Dergileri
i) Spor Dergileri
j) Kişisel Gelişim Dergileri
k) Diğer……Neler olduğunu belirtiniz.

13. Aşağıdaki televizyon programlarından hangilerini izliyorsunuz? <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir.</u>

a. Sabah programları (Müzik, Sohbet, Magazin…..vb)
b.Müzik ve eğlence programları (Yarışmalar, Konser, Çöpçatan programları….vb.)
c.Belgesel programlar (hayvanlar alemi, tarih, teknoloji vb.)
d.Haber ve Tartışma programları (haber bültenleri, ceviz kabuğu, teketek vs.)
e.Spor programları
f. Türk dizileri ve filmler
g. Yabancı diziler ve filmler
h.Çizgi film
ı. Diğer.....

14. DVD veya VCD satın alarak, kiralayarak veya tanıdıklardan ödünç alarak film izliyor musunuz?
a) Evet b) Hayır

15. DVD veya VCD izlerken en çok tercih ettiğiniz film konuları nedir? <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir</u>.
a) Romantik- Komedi
b) Bilim kurgu
c) Korku
d) Türk komedi
e) Dini içerikli
f) Tarihi filmler
g) Savaş ve Kahramanlık içeren filmler.
h) Diğer……Neler olduğunu belirtiniz.
I) DVD-VCD <u>satın almıyorum, ödünç almıyorum kiralamıyorum</u>.

16. Haftada ne kadar harçlık alıyorsunuz?
a. Harçlığa ihtiyaç duymuyorum.
b. 1 – 10 YTL
c. 11 – 20 YTL
d. 21 – 30 YTL
e. 31 – 40 YTL
f. 41 YTL ve üzeri

17.Aldığınız harçlığı nelere harcıyorsunuz?

a. <u>Harçlık almıyorum</u>
b. Giyim
c. Yiyecek
d. Eğitim
e.Kitap, cd, dergi, müzik albümleri
f.Spor malzemeleri
g.Diğer……Neler olduğunu belirtiniz.

III. AİLE KAVRAMI VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIM

18.Ailenizde davranış ve düşünceleri açısından örnek aldığınız biri var mı? <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir</u>.

Kişiler	
a. babam	f.hala veya teyze
b.annem	g.anneanne veya babaanne
c.ablam	h.dedeler
d.abim	ı.diğer.....
e.amca veya dayı	j.yok

19. Ailede örnek alınan kişi veya kişilerin hangi özellikleri örnek alınmaya değer bulunmuştur. <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir</u>.

a) Çalışkanlıkları
b) Başarılı olmaları.
c) Dürüst olmaları
d) Çevreleri tarafından sevilen kişiler olmaları.
e) Zengin olmaları
f) Esprili bir kişiliğe sahip olmaları.
g) Zorluklardan geçip istediklerini elde etmeleri.
h) Yaşlarına rağmen zamana ayak uydurabilmeleri
i) İleriyi görmeleri.
j) Çocuklarına ve ailesine düşkünlüğü
k) Fiziki görüntüsünün çevre tarafından beğenilmesi.
l) Diğer…….…….Neler olduğunu belirtiniz.
m) <u>Örnek aldığım kimse yok</u>

20. Sizce ailenizin sizden en önemli beklentisi nedir? <u>Öncelik sırasına göre en önemli 3 beklentiyi rakamla sıralayınız.</u>

a) Onlara karşı saygılı olmamız ve itaat etmeniz. ( )
b) Bağımsız olmamız ve kendinize güvenmemiz. ( )
c) Yaşlandıklarında onlara bakabilmemiz. ( )
d) Aile ve toplum içinde örnek davranışlarda bulunmamız. ( )
e) Çevreniz tarafından takdir edilen biri olmamız. ( )
f) Kendi kararlarını kendi verebilecek meziyette olmamız. ( )
g) Okumak ve ekonomik özgürlük kazanmak ( )
h) İyi bir evlilik yapmak ( )
ı) Ailemin benden herhangi bir beklentisi yok ( )

21. Bir babada size göre olması ve olmaması gereken özellikler nelerdir? Aşağıdaki özelliklerin karşına düşüncenizi X ile işaretleyiniz.

Özellikler	Düşünceler			
	Olmalı	Olmamalı	Farketmez	Bilmiyorum
a) Neşeli –Esprili-Sosyal				
b) Disiplinli-Otoriter				
c) Çalışkan				
d) Fedakar-Yardımsever				
e) Dürüst-Saygıdeğer				
f) Duygusal				
g) Fiziki görünümüne önem veren				
h) Misafirperver				
ı) Aile içi demokrasiye önem veren				
i) Son sözü söyleyen				
j)Diğer.....				

22. Bir annede size göre olması ve olmaması gereken özellikler nelerdir? Aşağıdaki özelliklerin karşına düşüncelerinizi X ile işaretleyiniz.

Özellikler	Düşünceler			
	Olmalı	Olmamalı	Farketmez	Bilmiyorum
a) Neşeli –Esprili- Sosyal				
b) Disiplinli-Otoriter				
c) Çalışkan				
d) Fedakar-Yardımsever				
e) Dürüst-Saygıdeğer				
f) Duygusal				
g) Fiziki görünümüne önem veren				
h) Misafirperver				
ı) Aile içi demokrasiye önem veren				
i) Son sözü söyleyen				
j)Diğer.....				

23. Size göre evlilik kararını kişiler nasıl vermeli?

a. Çocuklar kendi kararlarını vermeli
b. Babanın onayı mutlaka alınmalı
c. Annenin onayı mutlaka alınmalı
c. Hem anne hem de baba evlilik kararında söz sahibi olmalı.
d. Anne baba ile birlikte, gerekirse diğer aile büyükleri de söz sahibi olabilmeli.
e. Fikrim yok

24. Miras paylaşımı size göre nasıl olmalıdır?

a) Mirastan kızlara pay verilmemelidir.
b) Mirastan erkeğe pay verilmemelidir.
c) Mirastan kız ve erkeğe eşit pay verilmelidir.
d) Kızlara erkeklerden daha az pay verilmelidir.
e) Erkeklere kızlardan daha az pay verilmelidir.
f) Miras konusunda büyüklerin kararları şartsız kabul edilmelidir.
g.Diğer.....

25. Size göre aile içinde aşağıdaki kararlar alınırken <u>en yetkili kişi kim olmalıdır. X işaretiyle belirtiniz.</u>

Karar Konuları	**Yetkili Kişiler**								
	Anne	**Baba**	**Anne Baba Birlikte**	**Abi**	**Dede**	**Nine**	**Amca /Dayı**	**Hala/ Teyze**	**Kendi**
a) Kız çocuklarının eğitimi									
b) Erkek çocukların eğitimi									
c) Tatile gitme									
d) Gezmeye gitme									
e) Komşuya gitme									
f) Akrabayla ilişkiler									
g) Erkek çocuklarının evlenmesi									
h) Kız çocuklarının evlenmesi									
ı) Arazi alımı(tarla,arsa)									
i) Ev alımı									
j) Araç alımı (traktör,araba)									
k) Hayvan alım satımı									
l) Eğitim harcamaları									
m) Fatura ödemeleri									
n) Evlilik Masrafları									
o) Mutfak Masrafları									
ö)Ev dekorasyonu masrafları									

26. Gezme, eğlenme, ders çalışma vb. faaliyetler için dışarı çıktığınızda, eve en geç saat kaçta dönersiniz?

a) 12:00 – 14:00 c) 16:00 – 18:00 e) 20:00 – 22:00
b) 14:00 – 16:00 d) 18:00 – 20:00 f) 22:00'dan daha geç

g)Dışarı çıkmam

27. Aşağıda belirtilen faaliyetlerde <u>çocukların izin alması gereken aile büyüğüne</u> <u>X işareti</u> koyunuz. <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir</u>.

Faaliyetler	**İzin Alınacak Aile Büyüğü**								
	Anne	**Baba**	**Anne Baba Birlikte**	**Abi**	**Dede**	**Nine**	**Amca /Dayı**	**Hala/ Teyze**	**Kendi**
a) Arkadaş ziyaretine gitme									
b) Sinemaya, tiyatroya, konsere gitme.									
c) Okul saati dışında okula gitmek(ders çalışma vb. için)									
d) Spora gitmek									
e) Alışverişe gitmek									
f) Aile büyüğü olmadan il dışına çıkmak									
g) Sınava girmek									
h) Akşam eve geç gelmek									
ı) Kursa, dersaneye gitmek									
i) Dışarıda yemek yemek.									
j) Arkadaşlarla dışarıda toplanmak									
k) Diğer.....									

28.Anne ve babanız karşı cinsten okul arkadaşlarınızla görüşmenize kızar mı?

Seçenekler	**Nedenler**
a.Evet	
b.Hayır	

29.Size göre <u>aile içinde</u> <u>erkeklerin</u> en önemli görevleri nelerdir? <u>Öncelik sırasına göre ilk 3 görevi rakamla parantez içine yazınız.</u>

a) Evin geçimini sağlamak ( )
b) Ailenin güvenliğini sağlama ve koruma ( )
c) Kadın ve kızları denetleme ( )
d) Babalık görevini yerine getirme ( )
e) Evine bağlı olma ( )
f) Diğer …… ( )

30. Size göre <u>aile içinde</u> <u>kadınların</u> <u>en önemli görevleri</u> nelerdir? <u>Öncelik sırasına göre ilk 3 görevi rakamla parantez içine yazınız.</u>

a) Evin işlerini yapmak (yemek-temizlik vb.) ( )
b) Aile bütçesine katkıda bulunmak ( )
c) Çocuklarına ve kocasına bakmak ( )
d) Aile içi uyum ve huzuru sağlamak ( )
e) Annelik görevini yerine getirmek ( )
f) Diğer ……

31. Aşağıda verilen faaliyetleri kimin yapması gerektiğini yanındaki sütuna <u>X işaretiyle belirtiniz.</u>

Faaliyetler	**Kişiler**			
	Kadın	**Erkek**	**Farketmez**	**Bilmiyor**
Yemek Pişirme				
Bulaşık yıkama				
Çamaşır Yıkama ve Asma				
Ütü				
Ev temizliği (cam silme, halı silme, evi süpürme)				
Evdeki küçük çocuğun bakımı				
Evdeki Tamiratlar (elektrik,musluk tamiratları..vb				
Okula gidenlere ders konusunda yardım etme				
Veli toplantısına katılım				
Ev halkının gezi, tatil, dışarıda yemek gibi aktivitelerini sağlama				
Evin boya badana ve bakımı				
Soba yakma ve kova dökme				
Ev çevresi ve bahçenin bakımı, bahçenin sulanması				
Yetiştirilen hayvanların bakımı				
Mangal Yakma				
Giyim ve gıda alışverişi				

IV. EĞİTİM, GELECEKTEN BEKLENTİ VE SOSYAL HAYATA KATILIM

32.<u>Kız çocuklarının</u> eğitimiyle ilgili olarak aşağıdaki şıklar için, size uygun gelen ifadeyi sağdaki sütuna <u>X ile işaretleyiniz</u>. <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir.</u>

Seçenekler	İfadeler		
	Doğru	Yanlış	Bilmiyorum
a. Sadece ilkokul veya ilköğretimi bitirmeli			
b.Sadece liseyi bitirmeli			
c. Üniversiteyi bitirmeli			
d. Okumalarına gerek yok			
e.Uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli			
f. Uygun bir iş fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli			
g. Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli			
h. Uygun bir iş fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli			
ı.Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli			

33. <u>Erkek çocuklarının</u> eğitimiyle ilgili olarak aşağıdaki seçenekler için size uygun gelen ifadeyi sağdaki sütuna <u>X ile işaretleyiniz</u>. <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir.</u>

Seçenekler	İfadeler		
	Doğru	Yanlış	Bilmiyorum
a. Sdece ilkokul veya ilköğretimi bitirmeli			
b.Sadece liseyi bitirmeli			
c. Üniversiteyi bitirmeli			
d. Okumalarına gerek yok			
e.Uygun bir iş fırsatı çıktığında ilköğretim eğitimini yarıda bırakabilmeli			
f.Uygun bir iş fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli			
g.Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında lise eğitimini yarıda bırakabilmeli			
h.Uygun bir iş fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli			
ı.Uygun bir evlilik fırsatı çıktığında üniversite eğitimini yarıda bırakabilmeli			
i. Bilmiyorum			

34. <u>Geleceğinizi güvende hissetmeniz için</u> gerekli olduğunu düşündüğünüz seçenekleri ve uygun gelen ifadeyi sağdaki sütuna <u>X ile işaretleyiniz</u>. <u>Birden fazla seçenek işaretlenebilir.</u>

Seçenekler	İfadeler				
	Mutlaka Olmalı	Olmalı	Farketmez	Olmamalı	Kesinlikle Olmamalı
a.Evlilik					
b.Eğitim					
c.Meslek					
d.Çocuk sahibi olmak					
e.Sigortalı olmak					
f.Zenginlik					
g.Yüksek Kariyer					

35. Çalışan bir anne, çalışmayan bir anne kadar çocuğunu iyi yetiştirebilir mi?

a. Yetiştirebilir
b. Yetiştiremez
c. Daha iyi yetiştirir
d. Bilmiyorum

36. Genç kızların çalışması hakkında ne düşünüyorsunuz?

a. Uygun buluyorum
b. Uygun bulmuyorum
c. Evleninceye kadar çalışmalı
d. Kadına uygun iş olursa çalışmalı (öğretmenlik, hemşirelik vb)
e. Bilmiyorum

37. Kadınların politika hayatına katılmalarını nasıl buluyorsunuz?

a. Uygun buluyorum b. Uygun bulmuyorum c. Farketmez d.Bilmiyorum

38. Kadınların muhtar, vali vb. görevleri yapması size göre uygun mudur?

a. Uygun buluyorum b. Uygun bulmuyorum c. Farketmez d.Bilmiyorum

ANKETİMİZE KATILDIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ...

YRD.DOÇ.DR.MÜGE KANTAR DAVRAN
ZİR.MÜH. GÜLHAN GÜLBASAR ŞİRE